

แผนการใช้ที่ดินตำบลหนองตาต

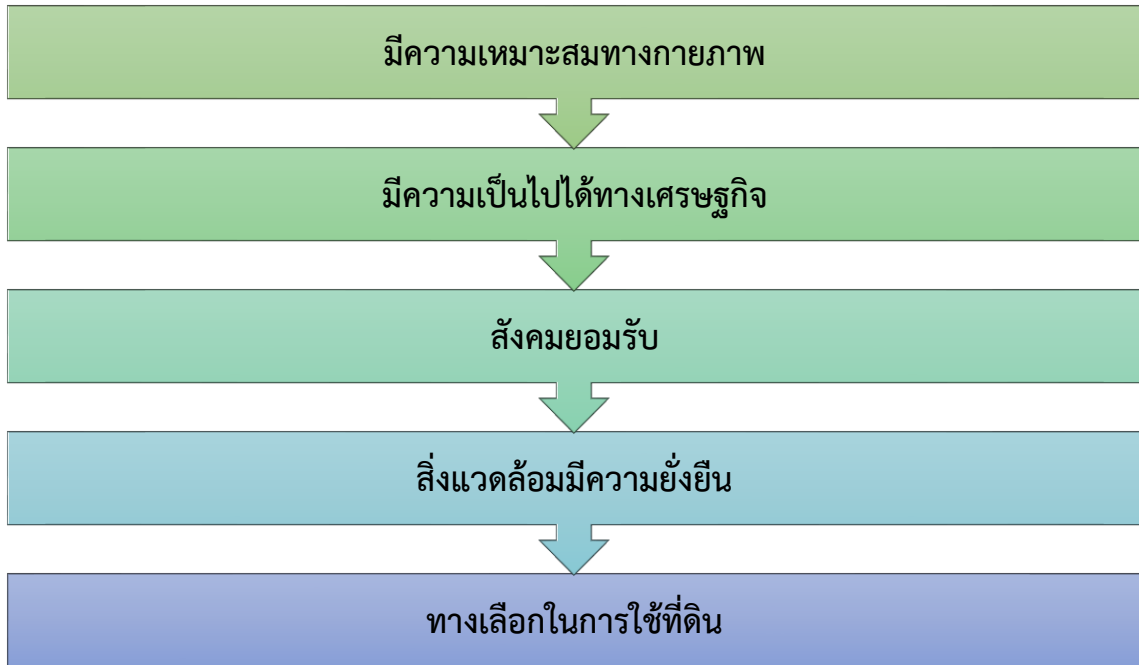
อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์



สภานิติพัฒนาที่ดินบุรีรัมย์
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 3
กรมพัฒนาที่ดิน

คำนำ

“แนวทางการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล” ฉบับนี้ได้ยึดหลักการของ UNEP and FAO ที่กำหนดไว้ในเอกสารชื่อ “Negotiating a Sustainable Future for Land” ซึ่งมีขั้นตอนในการกำหนดทางเลือกในการใช้ที่ดิน ดังนี้



หลักการดังกล่าวได้นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของประเทศไทย ร่วมกับวิธีการต่างๆ ที่จำเป็นอีกหลายด้าน เช่น Participatory Rural Appraisal (PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน ฯลฯ ซึ่งได้ปรากฏอยู่ในแนวทางการวางแผนการใช้ที่ดินตำบล ฉบับนี้

คณะผู้จัดทำ
กันยายน
2564



สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
สารบัญกรอบ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1-1
1.1 หลักการและเหตุผล	1-1
1.2 วัตถุประสงค์	1-1
1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-1
1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-1
1.5 นิยามศัพท์	1-2
1.6 คำสำคัญ	1-4
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	2-1
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-1
2.3 ประวัติและเอกลักษณ์	2-2
2.4 สภาพภูมิประเทศ	2-3
2.5 สภาพภูมิอากาศ	2-6
2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-9
2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-13
บทที่ 3 ทรัพยากรธรรมชาติ	3-1
3.1 ทรัพยากรน้ำ	3-1
3.2 ทรัพยากรดิน	3-5
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน	4-1
4.1 หลักการ	4-1
4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-9



สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1
5.1 ทรัพยากรดิน	5-1
5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน	5-1
5.3 การประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	6-1
6.1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	6-1
6.2 นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดิน	6-2
6.3 การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน	6-5
6.4 เขตการใช้ที่ดิน	6-6
6.5 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน	6-12
6.6 การจัดการความเสี่ยง	6-12
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	7-1
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 ตัวชี้วัด	7-1
7.3 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565	7-1
7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น	7-2
7.5 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-3
7.6 ระยะเวลาดำเนินการ	7-4
เอกสารอ้างอิง	อ1
ภาคผนวก	
ภาคผนวกที่ 1 นโยบายของรัฐในการอนุญาตให้ราษฎรอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าไม้	ผ1-1
ภาคผนวกที่ 2 ทางเลือกในการลดพื้นที่ปลูกยางพารา	ผ2-1
ภาคผนวกที่ 3 รายชื่อผู้เข้าร่วมจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	ผ3-1



สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2-1 สถิติภูมิอากาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ปี 2532-2561	2-7
2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลหนองตาต อำเภอมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	2-10
2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลหนองตาต อำเภอมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ปี 2563	2-13
2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตร ตำบลหนองตาต อำเภอมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ปี 2563	2-14
2-5 สภาพสังคมในพื้นที่ของตำบลหนองตาต อำเภอมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ปี 2563	2-16
2-6 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลหนองตาต อำเภอมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ปี 2562	2-19
3-1 บ่อบาดาล ตำบลหนองตาต อำเภอมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	3-1
3-2 หน่วยแผนที่ดิน ตำบลหนองตาต อำเภอมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	3-6
3-3 สมบัติดิน ตำบลหนองตาต อำเภอมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	3-7
3-4 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลหนองตาต อำเภอมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	3-10
3-5 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลหนองสนธิ อำเภอมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	3-9
4-1 แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตำบลหนองตาต อำเภอมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	4-5
5-1 ขึ้นความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดิน ตำบลหนองตาต อำเภอมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	5-5
6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดิน ตำบลหนองตาต อำเภอมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	6-2
6-2 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลหนองตาต อำเภอมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	6-6
7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565	7-6
7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-7
7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลหนองตาต อำเภอมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ แผน 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569)	7-8



สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
2-1 ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลหนองตาด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	2-3
2-2 ความลาดชัน ตำบลหนองตาด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	2-4
2-3 ภูมิประเทศ ตำบลหนองตาด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	2-5
2-4 เส้นชั้นน้ำฝน ตำบลหนองตาด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	2-8
2-5 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดบุรีรัมย์	2-9
2-6 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลหนองตาด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	2-12
2-7 สัดส่วนคร่าวเรือนเกษตร ตำบลหนองตาด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	2-15
2-8 รายได้-รายจ่ายของครัวเรือนเฉลี่ย ตำบลหนองตาด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	2-23
3-1 ที่ตั้งบ่อบาดาล ตำบลหนองตาด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	3-3
3-2 อุทกธรณีวิทยาแสดงศักยภาพน้ำบาดาลและชนิดชั้นหินให้น้ำ ตำบลหนองตาด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	3-4
3-3 ภูมิประเทศและชุดดิน ตำบลหนองตาด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	3-8
3-5 ทรัพยากรดิน ตำบลหนองตาด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	3-9
3-6 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลหนองตาด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	3-11
4-1 1 โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตำบลหนองตาด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	4-6
4-2 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลหนองตาด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	4-8
4-3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลหนองตาด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	4-9
6-1 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน ตำบลหนองตาด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	6-12
6-2 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลหนองตาด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	6-13



บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 (1) ได้กำหนดให้มีการ “วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทยให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน” ต่อมาได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ ลงวันที่ 6 เมษายน 2561 มีแผนการปฏิรูปด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดให้มีการจัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดินตำบล จำนวน 7,225 ตำบล ให้แล้วเสร็จภายในปี 2565 ตลอดจนนำแผนการใช้ที่ดินตำบลไปสู่การปฏิบัติเพื่อเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องการประกาศแผนปฏิรูปประเทศดังกล่าวข้างต้น จึงได้จัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลหนองตาต อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบึงสามพัน ขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อให้การใช้ที่ดินในตำบลหนองตาต อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบึงสามพัน มีผลตอบแทนสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่และเป็นไปอย่างยั่งยืน

1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.3.1 ระยะเวลา 1 กันยายน 2563 - 30 กันยายน 2564

1.3.2 สถานที่ ตำบลหนองตาต อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบึงสามพัน

1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.4.1 ทบทวนเอกสารเพื่อรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิที่จะนำมาวิเคราะห์และใช้ในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ดังนี้

(1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ภัยธรรมชาติ ฯลฯ

(2) ด้านเศรษฐกิจสังคม ได้แก่ การถือครองที่ดิน การใช้ที่ดิน พืชหลักหรือพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ตลาดสินค้าเกษตร รายได้รายจ่าย ประชากร โครงสร้างประชากร การศึกษา ฯลฯ

(3) นโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล

1.4.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเกษตรกรในตำบล



1.4.3 ประเมินคุณภาพที่ดิน

1.4.4 สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการจัดทำ PRA ร่วมกับสภาพการใช้ที่ดิน การถือครองที่ดินรายแปลงจากแผนที่สำมะโนที่ดิน หรือ แผนที่ภาษีที่ดินในปัจจุบัน ผลจากการประเมินคุณภาพที่ดิน และกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน (ตามอำนาจหน้าที่ของกรมฯ)

1.4.5 สรุปรวข้อมูลทั้ง ภายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ในพื้นที่ตำบลที่ดำเนินการเพิ่มเติมตามประเด็นปัญหาและความต้องการจาก PRA ให้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรเป็นรายบุคคล

1.4.6 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินตำบล

1.4.7 รับฟังความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดิน

1.4.8 ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดิน

1.4.9 นำแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ เป้าหมายที่สำคัญ คือ

(1) การที่สภาตำบล หรือ สภาเทศบาลนำแผนการใช้ที่ดินที่มีกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินเข้าไปบรรจุในแผน 3 ปี โดยสภาเทศบาล หรือ สภาตำบล มีมติรับรอง ซึ่งอาจมีการตั้งของเทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการ เช่น งบซื้อเมล็ดพันธุ์พืชคลุมดิน ซึ่งปลูกโดยเกษตรกรในพื้นที่ตำบลนั้น เป็นต้น

(2) กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินตามอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ในกฎหมาย (มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551) มีการปฏิบัติในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดินเขตต่างๆ โดยมีงบประมาณดำเนินการในแต่ละปี

(3) กิจกรรมของส่วนราชการต่างๆ ที่จะสนับสนุนความต้องการของเกษตรกรและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว การขุดเจาะบ่อบาดาล เป็นต้น

1.5 นิยามศัพท์

1.5.1 ที่ดิน (Land)

“ที่ดิน” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไปและให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บางลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย (มาตรา 4 ประมวลกฎหมายที่ดิน)

“ที่ดิน” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึง “ชีวมณฑลบนพื้นผิวโลก ประกอบด้วย ชั้นบรรยากาศ ชั้นดิน ชั้นหิน ลักษณะความลาดเทของพื้นที่ ลักษณะทางอุทกศาสตร์ พืช สัตว์ และผลที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ทั้งในอดีตและปัจจุบัน” (FAO, 1974)

“ที่ดิน” หมายถึง พื้นที่หนึ่งๆ ที่อยู่บนพื้นผิวของโลก ประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและชีวภาพซึ่งมีอิทธิพลต่อการใช้ประโยชน์ที่ดิน ดังนั้นที่ดินจึงไม่ได้หมายถึงดินเพียงอย่างเดียว แต่จะหมายรวมถึงลักษณะภูมิสัณฐาน (landforms) ภูมิอากาศ (climate) อุทกวิทยา (hydrology) พืชพรรณ (vegetation) และสัตว์ (fauna) ซึ่งการปรับปรุงที่ดิน (land improvement) ได้แก่ การทำขั้นบันไดและการระบายน้ำ เป็นต้น (FAO, 1993)



1.5.2 ดิน (Soil)

“ดิน” หมายรวมถึง หิน กรวด หาย แร่ธาตุ น้ำ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ ที่เจือปนกับเนื้อดินด้วย (มาตรา 4 พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551)

“ดิน” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึง เทพวัตถุธรรมชาติ ซึ่งเกิดขึ้นบนพื้นผิวโลกเป็นวัตถุที่คำนวณการเจริญเติบโต และการทรงตัวของต้นไม้ ประกอบด้วย แร่ธาตุ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ มีลักษณะชั้นแตกต่างกัน แต่ละชั้นที่อยู่ต่อเนื่องกันจะมีแนวสัมพันธ์ซึ่งกันและกันตามขอบเขตการกำเนิดดินที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระทำร่วมกันของภูมิอากาศ พืชพรรณ วัตถุต้นกำเนิดดิน ระยะเวลา และความต่างระดับของพื้นที่ในบริเวณนั้น (FAO 1974: 39-40)

“ดิน” อินทรีย์วัตถุและอนินทรีย์วัตถุที่ไม่จับตัวแข็งเป็นหินซึ่งปกคลุมพื้นผิวโลก เป็นผลมาจากปัจจัยด้านการกำเนิดและสภาพแวดล้อม ได้แก่ ภูมิอากาศ สิ่งมีชีวิต (พืชและสัตว์) สภาพภูมิประเทศ วัตถุต้นกำเนิดและระยะเวลา ความเหมาะสมต่อการผลิตพืชของดินแตกต่างกัน เนื่องมาจากลักษณะและสมบัติทางกายภาพ เคมีชีวภาพ และสัณฐานวิทยา (คณะกรรมการจัดทำพหุกรรมปฏิวัติวิทยา, 2551: 128)

1.5.3 การใช้ที่ดิน

“การใช้ที่ดิน” หมายถึง การจัดการที่ดินตามที่มีมนุษย์ต้องการ ซึ่งรวมทั้งการใช้ที่ดินในชนบท เขตชานเมือง และเขตอุตสาหกรรม เป็นต้น (FAO, 1993)

“การใช้ที่ดิน” หมายถึง ผลของความพยายามของมนุษย์ ในการดำเนินการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพพื้นที่ของทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อสนองความต้องการของตนเอง (Vink, 1975)

1.5.4 การวางแผนการใช้ที่ดิน

“การวางแผนนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน” หมายความว่า การวางแผนนโยบายและแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพของดิน และสอดคล้องกับประเภทของที่ดินที่ได้จำแนกไว้

“การวางแผนการใช้ที่ดิน” หมายถึง กระบวนการของการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร เป็นการกำหนดทิศทางการลงทุน แนวทางการพัฒนาเทคโนโลยี เป็นการเปลี่ยนแปลงของหน่วยงานต่างๆ ให้ดำเนินการอยู่ในภาพรวมเดียวกัน และเป็นการเพิ่มศักยภาพทั้งในปัจจุบันและในอนาคตเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ (NRC, 1975 และ ADB, 2012)

1.5.5 “เศรษฐกิจที่ดิน” หมายความว่า ภาวะความสัมพันธ์ระหว่างประชากรกับที่ดินทางด้านเศรษฐกิจ

1.5.6 “เกษตรกรรม” หมายความว่า การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ และกิจกรรมอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

1.5.7 “การชะล้างพังทลายของดิน” หมายความว่า ปรากฏการณ์ซึ่งที่ดินถูกชะล้างกัดเซาะพังทลายด้วยพลังงานที่เกิดจากน้ำ ลม หรือโดยเหตุอื่นใดให้เกิดการเสื่อมโทรม สูญเสียเนื้อดิน หรือความอุดมสมบูรณ์ของดิน



1.5.8 “การอนุรักษ์ดินและน้ำ” หมายความว่า การกระทำใดๆ ที่มุ่งให้เกิดการระวังป้องกัน รักษาดินและที่ดิน ไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม สูญเสีย รวมถึงการรักษา ปรับปรุง ความอุดมสมบูรณ์ของ ดิน และการรักษาน้ำในดินหรือบนผิวดินให้คงอยู่เพื่อรักษาคุณธรรมชาติให้เหมาะสมในการใช้ประโยชน์ ที่ดินในการเกษตรกรรม

1.6 คำสำคัญ

“ดินดี น้ำดี พืชงาม”



บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

เทศบาลตำบลหนองตาด ได้รับการยกฐานะจากสภาตำบลจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาด เมื่อวันที่ 2 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2539 กระทรวงมหาดไทย ได้ประกาศ เรื่อง จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาด เป็นเทศบาลตำบลหนองตาด เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2555

ตำบลหนองตาด เป็น 1 ใน 19 ตำบลของอำเภอบึงพลาญชัย ตั้งอยู่บ้านบัลลังก์น้อย หมู่ที่ 14 ตำบลหนองตาด อำเภอบึงพลาญชัย จังหวัดบุรีรัมย์ 31000 โทรศัพท์. 044-666111 ห่างจากศาลากลางหลังใหม่จังหวัดบุรีรัมย์ ประมาณ 14 กิโลเมตร ตำบลหนองตาด มีพื้นที่ทั้งหมด 27,719 ไร่ หรือประมาณ 44.53 ตารางกิโลเมตร

ลักษณะพื้นที่เทศบาลตำบลหนองตาด เป็นที่ราบสูง ราบลุ่ม พื้นที่เหมาะแก่การทำนา และมีพื้นที่สำหรับการปลูกป่าชุมชนประมาณ 2,500 ไร่ พื้นที่ว่างเปล่าของตำบลประมาณ 2,000 ไร่ เหมาะแก่การพัฒนาและลงทุนอุตสาหกรรม แต่ละหมู่บ้านมีระยะห่างกันใช้เวลาเดินทาง ประมาณ 15 นาที

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ ตำบลพระครู	อำเภอบึงพลาญชัย	จังหวัดบุรีรัมย์
ทิศใต้	ติดต่อกับ ตำบลกระสัง	อำเภอบึงพลาญชัย	จังหวัดบุรีรัมย์
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ ตำบลชุมเห็ดและตำบลลิสนา	อำเภอบึงพลาญชัย	จังหวัดบุรีรัมย์
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ ตำบลแสงสัพพัญญู	อำเภอลำปลายมาศ	จังหวัดบุรีรัมย์

(เทศบาลตำบลหนองตาด, 2563)

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

เทศบาลตำบลหนองตาด แบ่งออกเป็น 22 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1	บ้านหนองตาด	หมู่ที่ 12	บ้านโคกสะอาด
หมู่ที่ 2	บ้านหนองม่วง	หมู่ที่ 13	บ้านปึกฝาย
หมู่ที่ 3	บ้านสำโรง	หมู่ที่ 14	บ้านบัลลังก์น้อย
หมู่ที่ 4	บ้านนากลาง	หมู่ที่ 15	บ้านโนนเค็ง
หมู่ที่ 5	บ้านมาบสมอ	หมู่ที่ 16	บ้านโนนสูง
หมู่ที่ 6	บ้านบัลลังก์	หมู่ที่ 17	บ้านหนองมะเกลือ
หมู่ที่ 7	บ้านสถานีหนองตาด	หมู่ที่ 18	บ้านโคกด่าน
หมู่ที่ 8	บ้านสว่างจ้วม	หมู่ที่ 19	บ้านหนองจอก
หมู่ที่ 9	บ้านโนนสวรรค์	หมู่ที่ 20	บ้านโคกวัด
หมู่ที่ 10	บ้านโคกเพชร	หมู่ที่ 21	บ้านสำโรงเหนือ
หมู่ที่ 11	บ้านโนนสมบูรณ์	หมู่ที่ 22	บ้านรัฐประชา

(เทศบาลตำบลหนองตาด, 2563)



2.3 ประวัติและเอกลักษณ์

เดิมตำบลหนองตาตเดิมขึ้นกับ ตำบลบ้านบัว ต่อมาเพื่อความสะดวกทางการปกครอง จึงได้แยกจากตำบลบ้านบัวโดยใช้ชื่อว่า "ตำบลหนองตาต" กำนันคนแรก ชื่อ นาย นิ กำนันคนปัจจุบันคือ นาย ธีระศักดิ์ ทองทรง ตำบลหนองตาต เป็น 1 ใน 19 ตำบลของอำเภอบึงสามพัน ตั้งอยู่บ้านบัลลังก์น้อย หมู่ที่ 14 ตำบลหนองตาต อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบึงสามพัน 31000 โทรศัพท์ 044-666111 ห่างจากศาลากลางจังหวัดบึงสามพัน ประมาณ 14 กิโลเมตร

2.3.1 แหล่งท่องเที่ยว

1) ศาลารวมใจพลังแผ่นดิน ตั้งอยู่หมู่ที่ 14 บ้านบัลลังก์น้อย เป็นสถานที่ทางประวัติศาสตร์ของตำบลหนองตาต นักปราชญ์ทางโบราณคดีหลายท่านเชื่อว่าเจ้าพ่อขุนรังสรรค์ แต่เดิมมีนามว่า นายเลื่อน มหาดเล็ก ครั้งต่อมาเป็นพระรังสรรค์สารกิจเป็นเจ้าเมืองบึงสามพันคนแรก และเคยใช้เส้นทางผ่านตำบลหนองตาตในการพักแรมในระหว่างการเดินทาง ศาลารวมใจพลังแผ่นดินในปัจจุบันจึงเป็นศูนย์รวมใจของชาวตำบลหนองตาต และเป็นสถานที่ที่ชาวตำบลหนองตาตให้ความเคารพนับถืออย่างมาก

2) สำนักสงฆ์ “หนองโสน” ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 บ้านหนองตาต เป็นสำนักสงฆ์ซึ่งเป็นสถานที่ที่มีประวัติความเป็นมายาวนานตั้งแต่รุ่นบรรพบุรุษและในปัจจุบันได้มีการรวมกลุ่มอาชีพของชุมชนที่ทำอาชีพเกษตรกรรมโดยอาศัยแหล่งน้ำหนองโสนแห่งนี้ มีการนำนวัตกรรมด้านการเกษตรโดยเฉพาะอย่างยิ่ง “นวัตกรรมเกษตรลิ้มแล้ง” ทำการเกษตรหลังฤดูเก็บเกี่ยวจนเป็นที่มาของกลุ่ม “โครงการต้นแบบเกษตรอินทรีย์ สำนักสงฆ์หนองโสน ตำบลหนองตาต อำเภอบึงสามพัน”

3) ค่ายมวย ส เพชรอุดร ตั้งอยู่หมู่ที่ 11 บ้านโนนสมบูรณ์ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของผู้คนตำบลหนองตาต เป็นการส่งเสริมให้ชุมชนได้มีกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน โดยใช้กิจกรรมกีฬามวยไทยเป็นสื่อ

4) ศูนย์การเรียนรู้ด้านเกษตร ตำบลหนองตาตจัดเป็นตำบลที่เป็นแหล่งผลิตผักและผลไม้ของอำเภอบึงสามพันส่วนใหญ่ และจะเป็นการปลูกพืชแบบผสมผสาน ประชากรส่วนใหญ่ทำอาชีพในภาคการเกษตร เทศบาลตำบลหนองตาตได้คัดเลือกเกษตรกรที่มีความรู้ความสามารถ ศาสตร์ด้านการเกษตรแขนงต่างๆ ประกอบกับให้เป็นแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดงานด้านการเกษตรภายในตำบล ในนาม “เกษตรกรต้นแบบตำบลหนองตาต” โดยมีศูนย์การเรียนรู้ด้านเกษตร ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 บ้านหนองตาต, หมู่ที่ 6 บ้านบัลลังก์, หมู่ที่ 7 บ้านสถานีหนองตาต และหมู่ที่ 10 บ้านโคกเพชร

2.3.2 ประเพณีและงานประจำปี

- | | |
|------------------------------------|-----------------------|
| - ประเพณีทำบุญตักบาตรวันขึ้นปีใหม่ | ประมาณเดือน มกราคม |
| - ประเพณีวันสงกรานต์ | ประมาณเดือน เมษายน |
| - ประเพณีทำบุญกลางบ้าน | ประมาณเดือน กรกฎาคม |
| - ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา | ประมาณเดือน กรกฎาคม |
| - ประเพณีวันลอยกระทง | ประมาณเดือน พฤศจิกายน |



2.3.3 ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

ในเขตเทศบาลตำบลหนองตาด มีภาษาท้องถิ่นที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน คือ ภาษาอีสาน

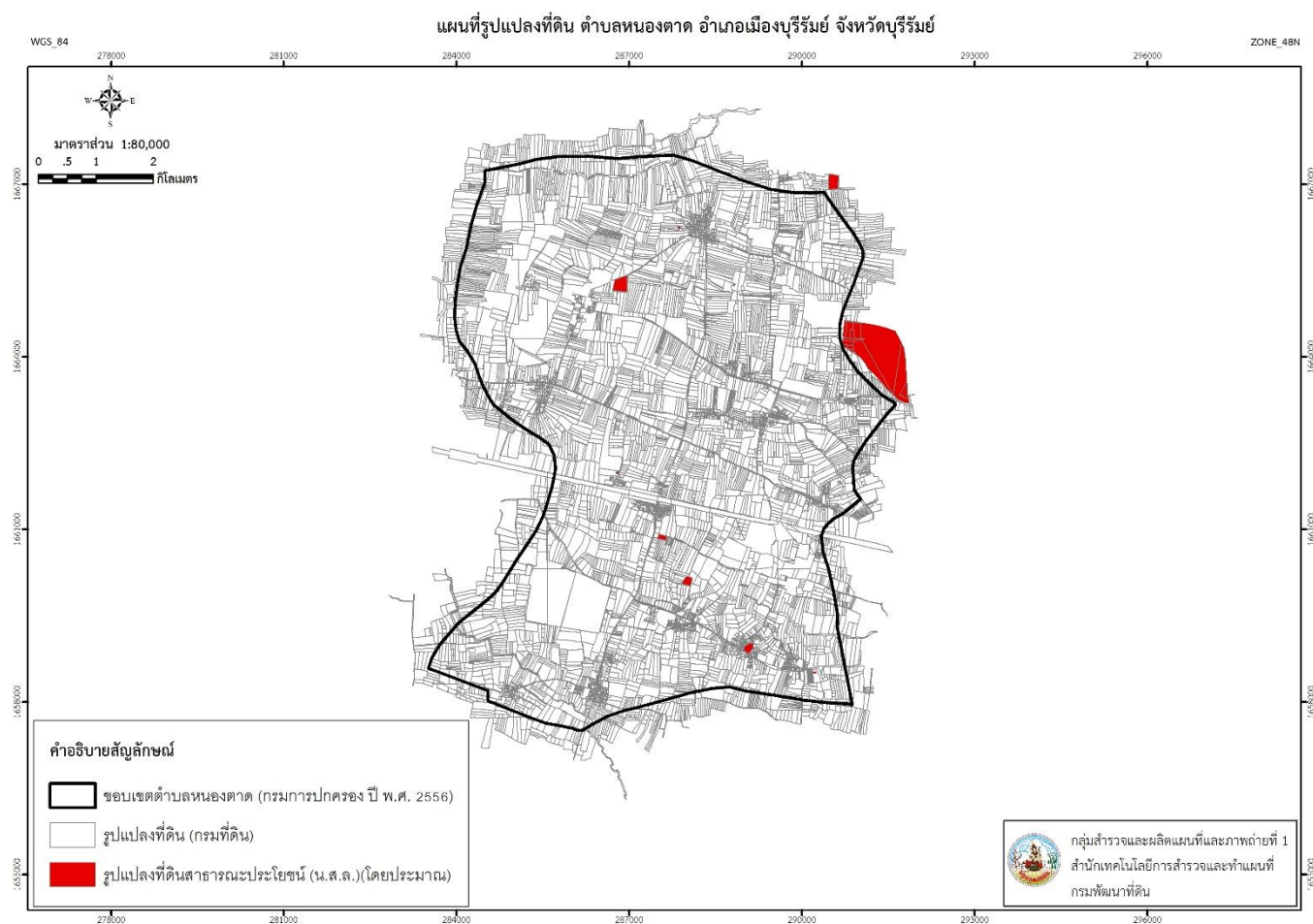
2.3.4 สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

ประชาชนในเขตตำบลหนองตาด ได้ผลิตของกินของใช้พื้นเมืองขึ้นใช้ในครัวเรือนและเหลือเอาไว้จำหน่ายบ้าง ได้แก่ เสื้อที่ทำจากต้นกก ผ้าที่ทำจากผ้าฝ้ายและผ้าไหม เครื่องจักรสาน และการเพาะเห็ด เป็นต้น

2.4 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่ มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบโดยส่วนใหญ่มีความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ ร่องลงมาเป็น 2-5 เปอร์เซ็นต์ ความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 162-178 เมตร โดยมีความลาดเอียงจากทิศตะวันตกลาดเปิดทางทิศตะวันออก

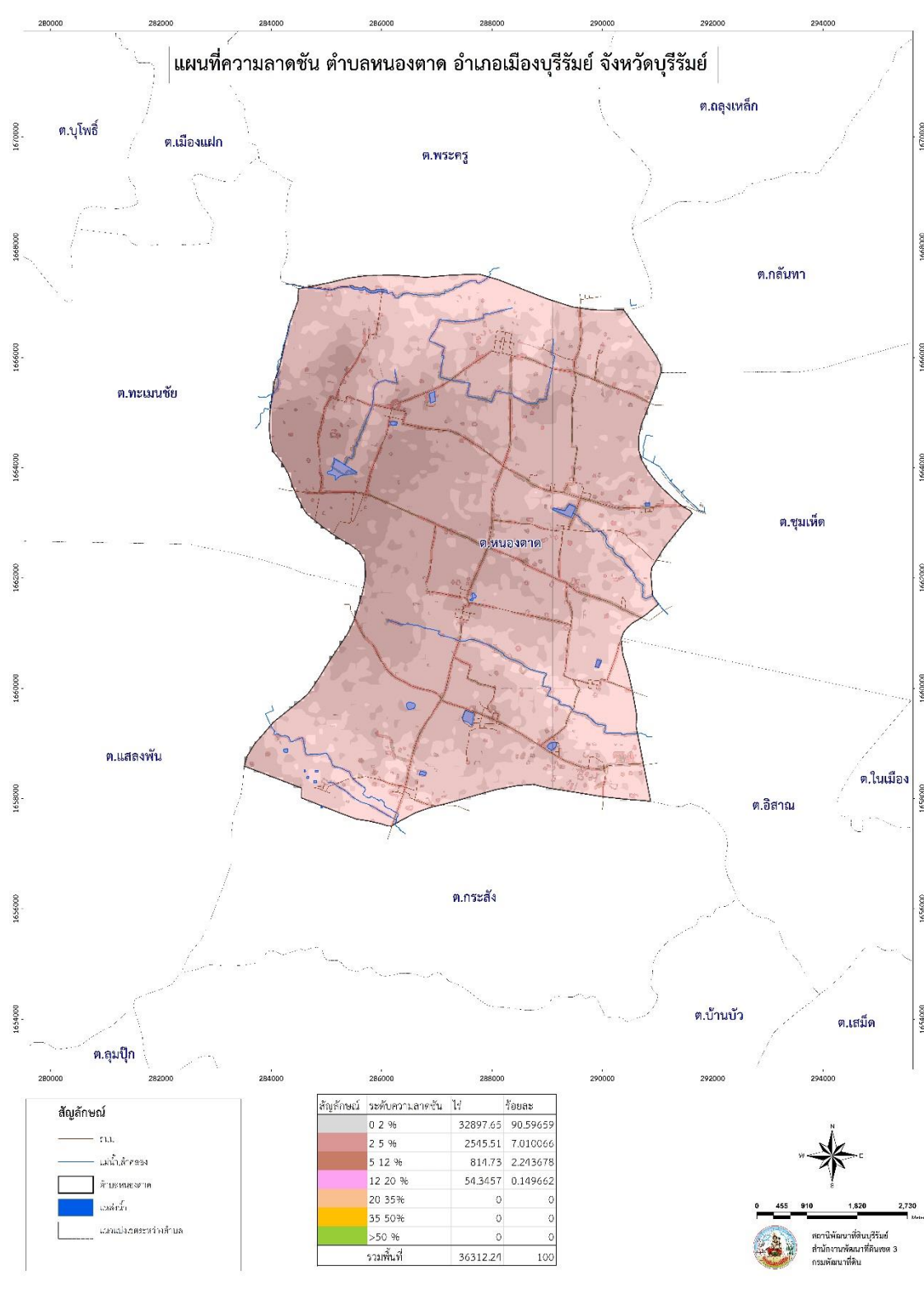
(รูปที่ 2-3)



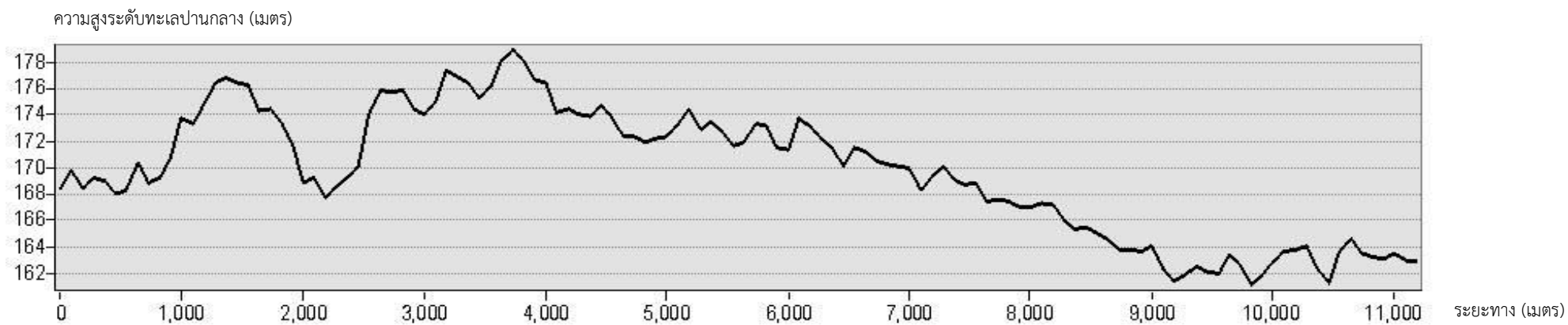
รูปที่ 2-1 ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลหนองตาด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์



แผนการใช้ที่ดินตำบลหนองตาต อำเภอบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์



รูปที่ 2-2 ความลาดชัน ตำบลหนองตาต อำเภอบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์



รูปที่ 2-3 ภูมิประเทศ ตำบลหนองตาด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์



2.5 สภาพภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศจังหวัดบึงสามพัน มีรายละเอียดดังนี้

2.5.1 สภาพอากาศทั่วไป

ลักษณะภูมิอากาศของจังหวัดบึงสามพัน ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของมรสุม 2 ชนิดที่พัดประจำฤดูกาล คือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดพามวลอากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีนเข้าปกคลุมประเทศไทย ตั้งแต่ประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงประมาณเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งอยู่ในช่วงฤดูหนาวของประเทศไทย ทำให้มีอากาศหนาวเย็นและแห้งทั่วไป ส่วนมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ที่พัดพามวลอากาศชื้นจากทะเลและมหาสมุทรเข้าปกคลุมประเทศไทยในช่วงฤดูฝน (ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงประมาณกลางเดือนตุลาคม) ทำให้มีฝนตกชุกทั่วไป

2.5.2 ฤดูกาล

ฤดูกาลของจังหวัดบึงสามพัน พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทย สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ฤดูดังนี้

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน-กุมภาพันธ์ อุณหภูมิ 14-32 องศาเซลเซียส

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์-พฤษภาคม อุณหภูมิ 22-39 องศาเซลเซียส

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือน มิถุนายน-ตุลาคม อุณหภูมิ 22-34 องศาเซลเซียส

2.5.3 อุณหภูมิ

อุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 27.1 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 29.5 องศาเซลเซียส โดยมีอากาศร้อนที่สุดในเดือนเมษายน ส่วนในฤดูหนาวมีอากาศหนาวเย็น อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 22.4 องศาเซลเซียส

2.5.4 ฝน

บริเวณจังหวัดบึงสามพันมีปริมาณฝนเฉลี่ย 1,212.2 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 116 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุด คือ เดือนกันยายน มีปริมาณฝนเฉลี่ย 249.4 มิลลิเมตร และฝนตกประมาณ 18 วัน จากเส้นชั้นน้ำฝน พบว่า ตำบลตาตางมีฝนอยู่ในช่วง 1,250-1,350 มิลลิเมตร

(กรมอุตุนิยมวิทยา, 2560, 2562)

2.5.5 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (ปี 2532-2561) ณ สถานีตรวจอากาศบึงสามพันได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ET_o) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช ซึ่งช่วงนี้จะเริ่มตั้งแต่ต้นเดือนมีนาคมถึงต้นเดือนพฤศจิกายน



ช่วงที่มีน้ำมากเกินพอ เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้จะเริ่มตั้งแต่กลางเดือนเมษายนถึงต้นเดือนพฤศจิกายน และช่วงนี้อาจจะเกิดภาวะน้ำท่วมทำให้พืชเสียหายได้ในช่วงเดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน

ช่วงขาดน้ำ เป็นช่วงฤดูแล้งที่ค่าปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งพืชอาจจะเสียหายจากการขาดแคลนน้ำได้ จะเริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤศจิกายน ถึงต้นเดือนมีนาคม

(ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-4 ถึง รูปที่ 2-5)

ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ปี 2532-2561

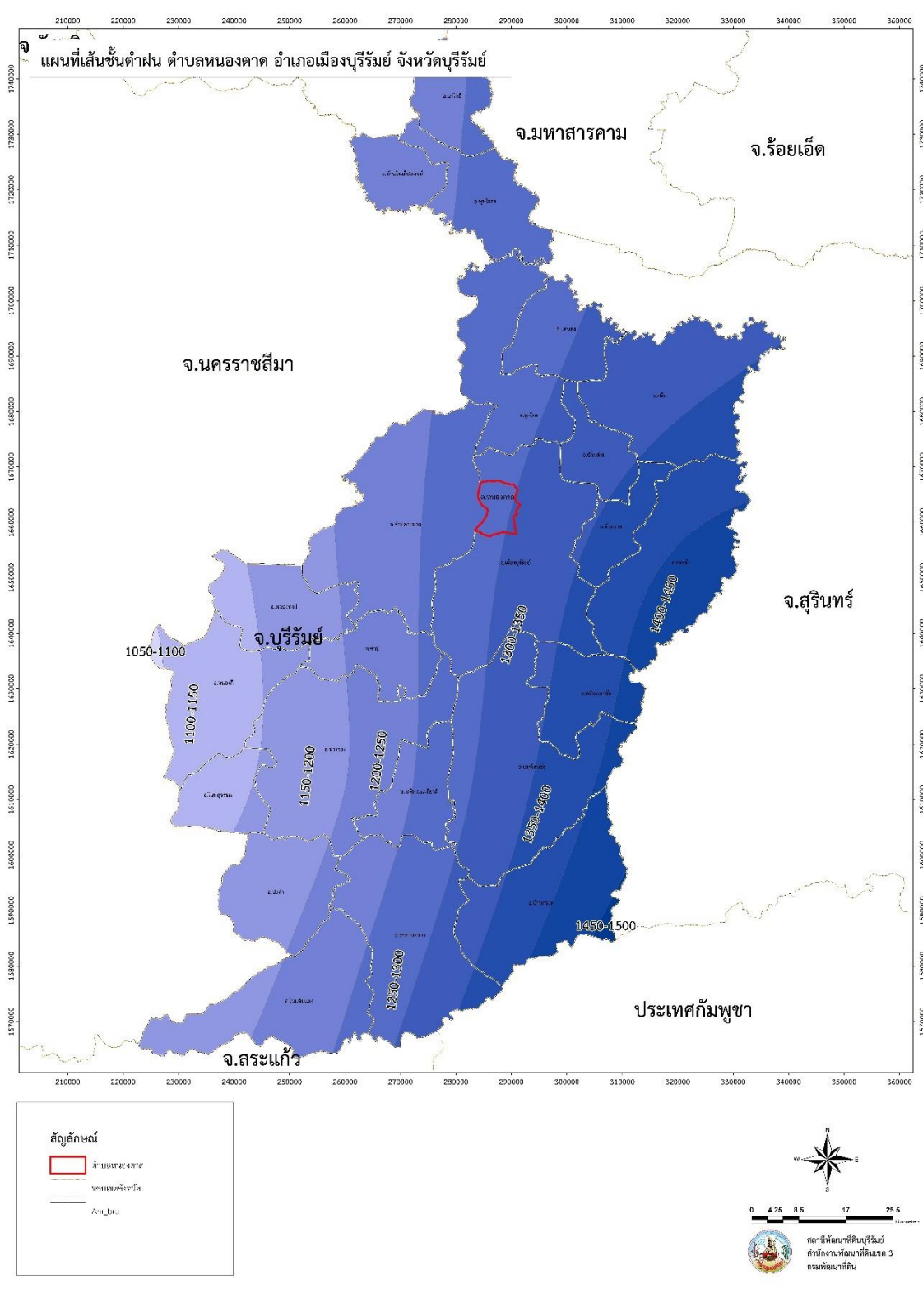
เดือน	อุณหภูมิ ต่ำสุด (°C)	อุณหภูมิ สูงสุด (°C)	อุณหภูมิ เฉลี่ย (°C)	ความชื้น สัมพัทธ์ (%)	ปริมาณ น้ำฝน (มม.)	จำนวนวัน ฝนตก (วัน)	ปริมาณ ฝนใช้การ* (มม.)	การระเหย และการคายน้ำ อ้างอิง* (มม.)
ม.ค.	18.1	31.4	24.2	70.0	5.2	1.4	5.2	68.8
ก.พ.	20.0	33.8	26.4	66.0	18.7	2.6	18.1	68.3
มี.ค.	22.8	35.7	28.6	67.0	48.9	5.2	45.1	84.0
เม.ย.	24.2	36.5	29.5	70.0	86.3	8.6	74.4	84.6
พ.ค.	24.6	35.1	28.9	77.0	171.2	15.2	124.3	83.4
มิ.ย.	24.7	34.4	28.7	77.0	125.8	14.4	100.5	82.8
ก.ค.	24.4	33.6	28.2	78.0	146.4	16.9	112.1	85.3
ส.ค.	24.3	33.2	27.9	80.0	193.1	16.9	133.4	82.2
ก.ย.	23.9	32.2	27.3	84.0	249.4	18.7	149.9	71.1
ต.ค.	23.1	31.3	26.6	83.0	131.3	11.2	103.7	71.6
พ.ย.	20.8	30.9	25.4	76.0	32.0	3.9	30.4	72.0
ธ.ค.	18.4	30.2	23.8	72.0	3.9	1.2	3.9	75.3
รวม	-	-	-	-	1,212.2	116.2	901.0	929.4
เฉลี่ย	22.4	33.2	27.1	75.0	-	-	-	-

หมายเหตุ: * จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

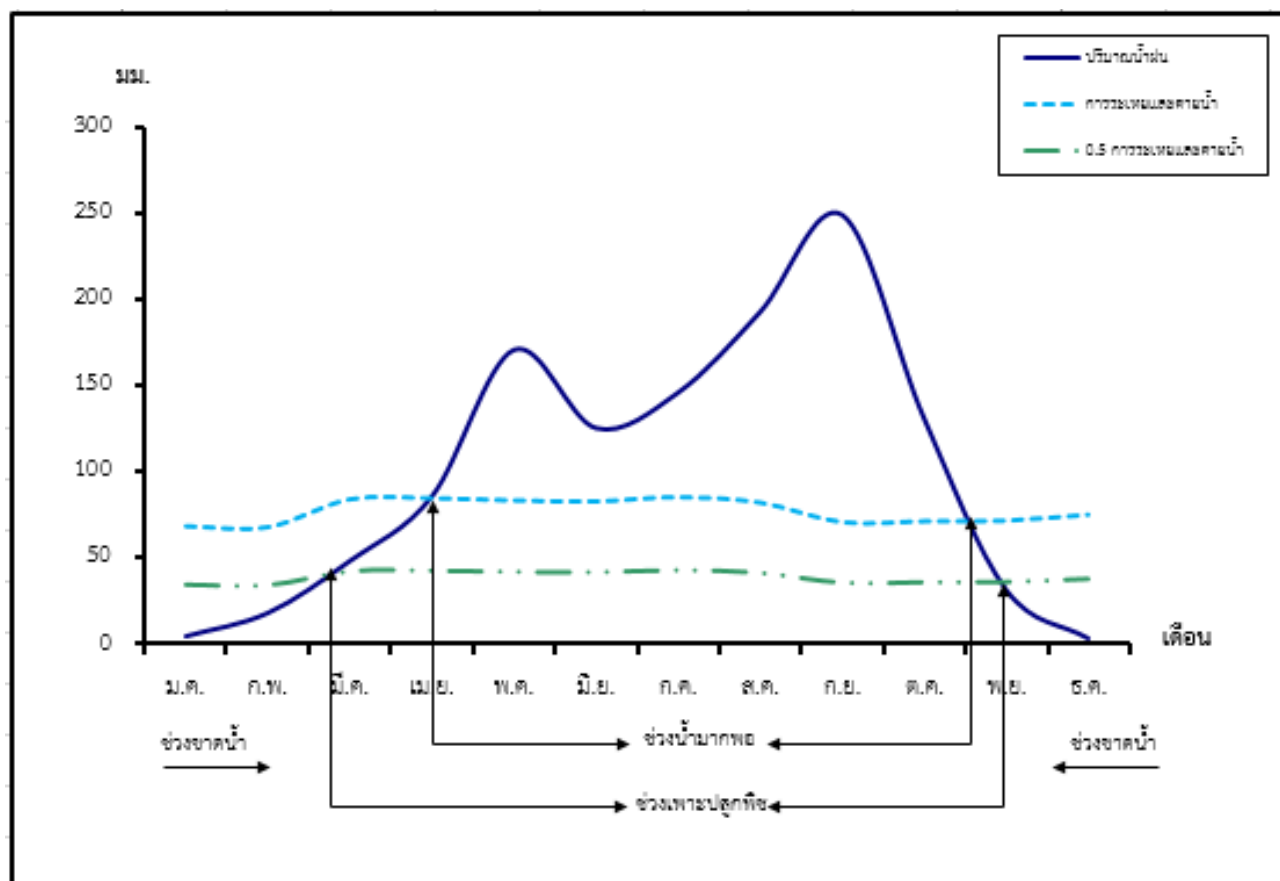
ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา (2562)



แผนการใช้ที่ดินตำบลหนองตาต อำเภอบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์



รูปที่ 2-4 เส้นชั้นน้ำฝน ตำบลหนองตาต อำเภอบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์



รูปที่ 2-5 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดบุรีรัมย์

2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

สภาพการใช้ที่ดินตำบลหนองตาต อำเภอบูรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2561) ประกอบด้วย ประเภทการใช้ที่ดินต่างๆ ดังนี้

- 1) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 2,645.2 ไร่ หรือร้อยละ 7.2 ของพื้นที่ตำบล
- 2) พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 32,277.3 ไร่ หรือร้อยละ 87.95 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วยการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้
 - 2.1) พื้นที่นา มีเนื้อที่ 28,763.9 ไร่ หรือร้อยละ 78.4 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ นาข้าว
 - 2.2) พืชไร่ มีเนื้อที่ 2,691.20 ไร่ หรือร้อยละ 7.3 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ อ้อย มันสำปะหลัง
 - 2.3) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 605.1 ไร่ หรือร้อยละ 1.65 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไม้ยืนต้นผสม ยูคาลิปตัส
 - 2.4) ไม้ผล มีเนื้อที่ 113.5 ไร่ หรือร้อยละ 0.3 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไม้ผลผสม มะพร้าว มะม่วง กล้าย ส้มโอ
 - 2.5) พุ่หญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 59.3 ไร่ หรือร้อยละ 0.2 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก



2.6) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีเนื้อที่ 32.4 ไร่ หรือร้อยละ 0.1 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง

3) พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 7.9 ไร่ หรือร้อยละ 0.0 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย ป่าผลัดใบสมบูรณ์

4) พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 1,490.9 ไร่ หรือร้อยละ 4.1 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ บ่อน้ำในไร่นา และคลองชลประทาน

5) พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 286.3 ไร่ หรือร้อยละ 0.8 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย ทุ่งหญ้าธรรมชาติ ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ พื้นที่ถม

(ตารางที่ 2-2 และรูปที่ 2-6)

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลหนองตาด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

หน่วยแผนที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	2,645	7.2
A	พื้นที่เกษตรกรรม	32,277.3	87.95
A100	นาร้าง	6.3	0.2
A101	นาข้าว	28,764	79.2
A203	อ้อย	2,681	7.4
A204	มันสำปะหลัง	10.0	0.0
A301	ไม้ยืนต้นผสม	31.9	0.1
A302	ยางพารา	102.3	0.3
A304	ยูคาลิปตัส	98.9	0.3
A401	ไม้ผลผสม	6	0.0
A405	มะพร้าว	10	0.0
A407	มะม่วง	21	0.1
A411	กล้วย	36	0.1
A427	ส้มโอ	23	0.1
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	59.3	0.2
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	32	0.1

-

ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

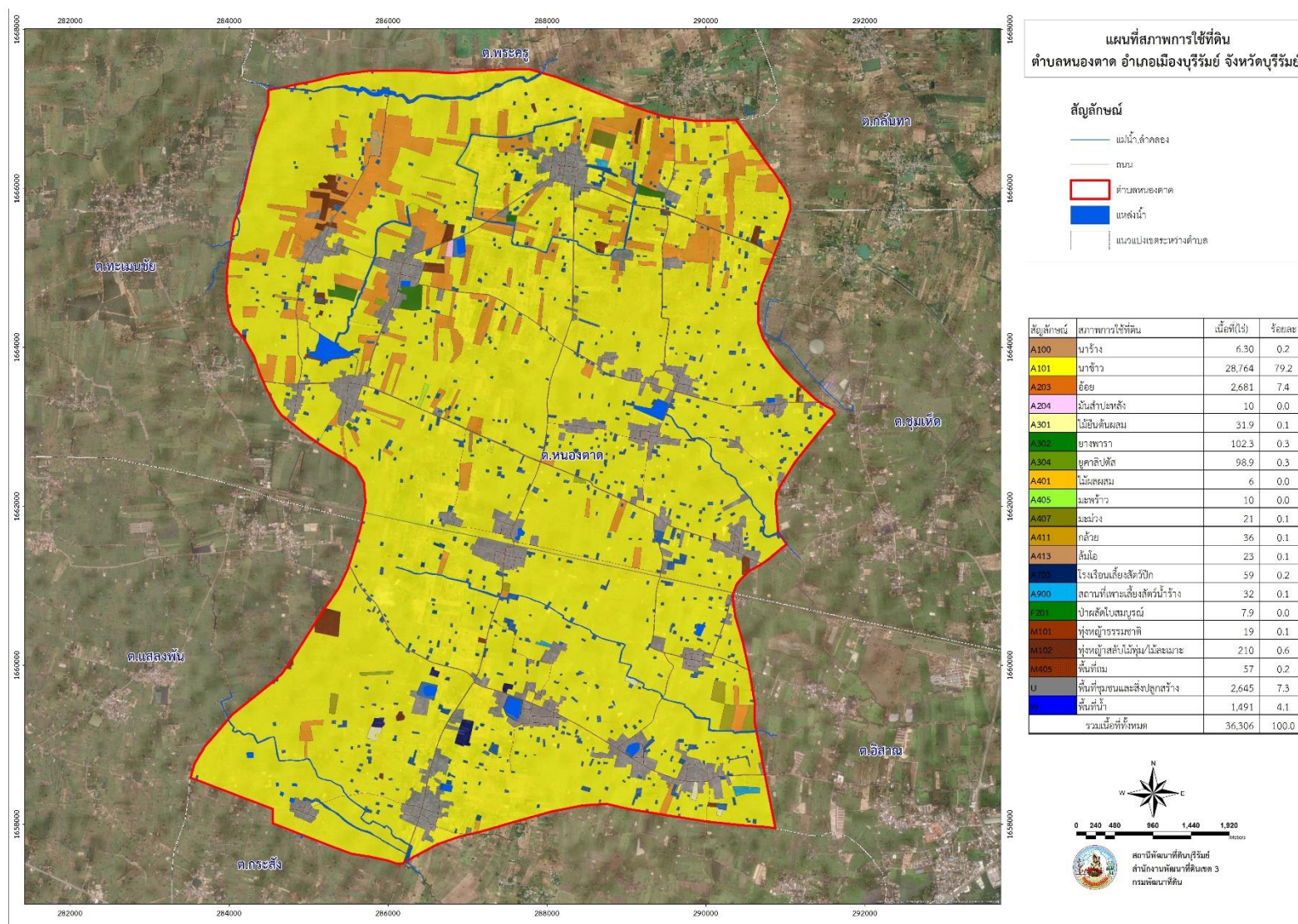


หน่วยแผนที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
F	พื้นที่ป่าไม้	7.9	0.0
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	7.9	0.0
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	286.2	0.9
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	19	0.1
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	210	0.6
M405	พื้นที่ถม	57	0.2
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	1,491	4.1
รวมเนื้อที่ทั้งหมด		36,306	100.00

ที่มา: กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2561)



แผนการใช้ที่ดินตำบลหนองตาด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์





2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.7.1 สภาพสังคมโดยทั่วไป

1) ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2563 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลหนองตาด มีประชากรรวม 11,385 คน แยกเป็นชาย 5,712 คน เป็นหญิง 5,673 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 2,958 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,577 ครัวเรือน หรือร้อยละ 53.31 เป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ และครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,381 ครัวเรือน หรือร้อยละ 46.69 ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 ถึง 2-4 และรูปที่ 2-7

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลหนองตาด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ปี 2563

พื้นที่	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลหนองตาด	2,958	5,712	5,673	11,385
หมู่ที่ 1 บ้านหนองตาด	145	301	275	576
หมู่ที่ 2 บ้านหนองม่วง	161	287	278	565
หมู่ที่ 3 บ้านสำโรง	150	332	295	627
หมู่ที่ 4 บ้านนากลาง	208	421	433	854
หมู่ที่ 5 บ้านมาบสมอ	116	244	230	474
หมู่ที่ 6 บ้านบัลลังก์	129	237	228	465
หมู่ที่ 7 บ้านสถานีหนองตาด	162	276	299	575
หมู่ที่ 8 บ้านสว่างจิวงาม	104	168	165	333
หมู่ที่ 9 บ้านโนนสวรรค์	129	245	309	554
หมู่ที่ 10 บ้านเกตุ (โคกเพชร)	213	407	399	806
หมู่ที่ 11 บ้านโนนสมบูรณ์	115	190	191	381
หมู่ที่ 12 บ้านโคกสะอาด	92	210	203	413
หมู่ที่ 13 บ้านปึกฝาย	106	265	253	518



ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลหนองตาด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
ปี 2563 (ต่อ)

พื้นที่	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
หมู่ที่ 14 บ้านบัลลังก์น้อย	141	281	287	568
หมู่ที่ 15 บ้านโนนเค็ง	60	112	100	212
หมู่ที่ 16 บ้านโนนสูง	227	347	342	689
หมู่ที่ 17 บ้านหนองมะเกลือ	94	172	179	351
หมู่ที่ 18 บ้านโคกด่าน	137	286	319	605
หมู่ที่ 19 บ้านหนองจอก	67	137	137	274
หมู่ที่ 20 บ้านโคกวัด	128	271	248	519
หมู่ที่ 21 บ้านสำโรงเหนือ	146	281	262	543
หมู่ที่ 22 บ้านรัฐประชา	128	242	241	483

ที่มา : กรมการปกครอง (ธันวาคม 2563)

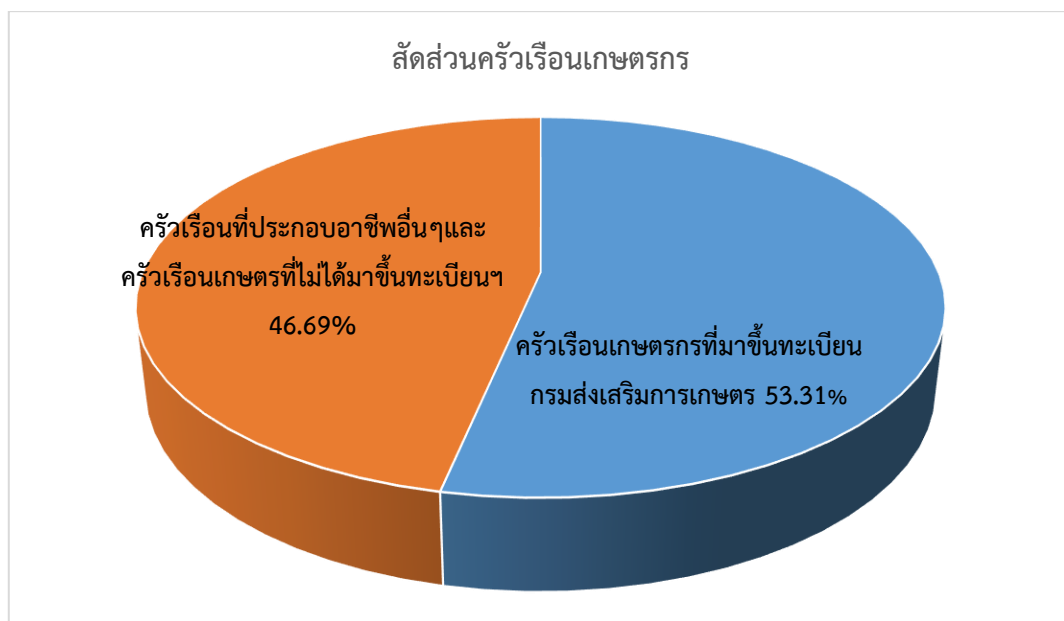


ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรกร ตำบลหนองตาต อำเภอบึงพลาญชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ปี 2564

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ¹⁾	2,958	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่มากขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	1,577	53.21
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนฯ	1,381	46.69

ที่มา: 1) กรมการปกครอง (2563)

2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2563)



รูปที่ 2-7 สัดส่วนครัวเรือนเกษตรกร ตำบลหนองตาต อำเภอบึงพลาญชัย จังหวัดบุรีรัมย์



2) สภาพทั่วไป

จากข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้านหรือชุมชน ปี 2564 สภาพทั่วไปของตำบลหนองตาด ได้แก่ แหล่งน้ำ โครงสร้างพื้นฐาน การประกอบอาชีพ สถานที่สำคัญ การคมนาคมขนส่ง ตำบลหนองตาด ในปัจจุบันนับว่าสะดวกขึ้นมากเพราะได้มีการพัฒนาถนนภายในเขตเทศบาลตำบลหนองตาด ทำให้การติดต่อระหว่างชุมชนสะดวกขึ้น เทศบาลตำบลหนองตาด ยังมีถนน รพช.บร. 11064 สายบ้านโนนสมบูรณ์-หัวลิง และบ้านหนองไผ่น้อย-บ้านโคกเพชร ใช้สัญจรไปมาติดต่อกับอำเภอใกล้เคียงได้สะดวกขึ้น นอกจากนี้ยังมีรถโดยสารประจำทางวิ่งให้บริการจากหมู่บ้านถึงตัวจังหวัดบุรีรัมย์ทุกหมู่บ้าน ให้ประชาชนสามารถสัญจรได้สะดวก รวดเร็ว และปลอดภัยมากขึ้น การไฟฟ้าจัดให้มีไฟฟ้าสาธารณะภายในหมู่บ้านเพื่อทำให้เกิดแสงสว่างเพื่อสะดวกในการเดินทางและลดอุบัติเหตุ ลดปัญหาอาชญากรรม รวมถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

3) แหล่งน้ำใช้ในครัวเรือนและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ตำบลหนองตาดมีแหล่งน้ำกิน น้ำใช้ หรือน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค จากระบบประปาในหมู่บ้าน น้ำบาดาล และน้ำบ่อ แต่ยังคงมีบางหมู่บ้านที่ขาดแคลนน้ำ ใช้อุปโภค-บริโภค ในช่วงฤดูแล้ง

4) สถาบันการศึกษา โรงเรียนระดับประถมศึกษา 7 แห่ง โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา 1 แห่ง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาล 3 ศูนย์

5) โครงสร้างพื้นฐาน/บริการสาธารณะ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 2 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพบ้านสถานีหนองตาด และ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพบ้านปึกฝาย เทศบาลตำบลหนองตาด 1 ตำบล โรงงานอุตสาหกรรม 1 แห่ง ได้แก่ โรงงานหล่อเสาปูน กลุ่มอาชีพ มีจำนวน 14 กลุ่ม

ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-5



ตารางที่ 2-5 สภาพสังคมในพื้นที่ของตำบลหนองตาด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ปี 2563

สภาพสังคม	จำนวน (แห่ง)
สถานบันการศึกษา	
โรงเรียนระดับประถมศึกษา	7
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	3
โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา	1
โครงสร้างพื้นฐาน/บริการสาธารณะในหมู่บ้าน(แห่ง)	
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	2
เทศบาลตำบล	1
วัด	13
สำนักสงฆ์	3
โรงงานอุตสาหกรรม	1
กลุ่มอาชีพ	14

ที่มา: คณะกรรมการพัฒนาเทศบาลตำบลหนองตาด (2563)



7) หมอหินอาสา กรมพัฒนาที่ดิน

หมอหินอาสาในตำบลตาต มีจำนวน 40 ราย คือ	
นายจรินทร์ สวรรัมย์	หมอหินอาสาระดับหมู่บ้าน
นายเฉลียว เท้าสิงห์	หมอหินอาสาระดับหมู่บ้าน
นายโชคอำนวย จันทะสอน	หมอหินอาสาระดับหมู่บ้าน
นายถวิล ศรีบุญเรือง	หมอหินอาสาระดับหมู่บ้าน
นายทรงธรรม จำปาแดง	หมอหินอาสาระดับหมู่บ้าน
นายทองพูน นามปัญญา	หมอหินอาสาระดับหมู่บ้าน
นางทองม้วน สีหาจันทร์	หมอหินอาสาระดับหมู่บ้าน
นายทองสุข วรรณประเสริฐ	หมอหินอาสาระดับหมู่บ้าน
นายธวัชชัย แนนอุดร	หมอหินอาสาระดับหมู่บ้าน
นายนิธย์ สดใส	หมอหินอาสาระดับหมู่บ้าน
นายบรรพต พูนผล	หมอหินอาสาระดับหมู่บ้าน
นายบุญชู แสนแก้ว	หมอหินอาสาระดับหมู่บ้าน
นายบุญเรียน คะเรรัมย์	หมอหินอาสาระดับหมู่บ้าน
นายบุญส่ง สดใส	หมอหินอาสาระดับหมู่บ้าน
นายพงษ์สุริยา ไชยคำ	หมอหินอาสาระดับหมู่บ้าน
นายพล คะเรรัมย์	หมอหินอาสาระดับหมู่บ้าน
นายพัน คะเรรัมย์	หมอหินอาสาระดับหมู่บ้าน
นายพัน จันทะสอน	หมอหินอาสาระดับหมู่บ้าน
นายไพบูลย์ นันทะพันธ์	หมอหินอาสาระดับหมู่บ้าน
นายยนต์ พิลลา	หมอหินอาสาระดับหมู่บ้าน
นายवाद อุดม	หมอหินอาสาระดับหมู่บ้าน
นายวิชัย อุดมะ	หมอหินอาสาระดับหมู่บ้าน
นายวิเชียร บุบผาวาส	หมอหินอาสาระดับตำบล
นายวิเชียร ยอดอาจ	หมอหินอาสาระดับหมู่บ้าน
นายสงวน พลพงษ์	หมอหินอาสาระดับหมู่บ้าน
นายสนั่น มะณู	หมอหินอาสาระดับหมู่บ้าน
นายสมเกียรติ กำแก้ว	หมอหินอาสาระดับหมู่บ้าน
นายสมจิต คะเรรัมย์	หมอหินอาสาระดับหมู่บ้าน
นายสมนึก โขรัมย์	หมอหินอาสาระดับหมู่บ้าน
นางสมนึก ศิริพันธ์	หมอหินอาสาระดับหมู่บ้าน
นายสมพงษ์ สุทธิสน	หมอหินอาสาระดับหมู่บ้าน
นายสมรัตน์ จำปา	หมอหินอาสาระดับหมู่บ้าน
นายสวาสดี คะเรรัมย์	หมอหินอาสาระดับหมู่บ้าน
นายสังเวียน วงษ์อินทร์	หมอหินอาสาระดับหมู่บ้าน



นายสุเทพ จันทะมาส	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
นางสุพิ จันทรศรี	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
นายสุรินทร์ พึ่งवाल	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
นายแสวง นาคาธร	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
นายแสวง โสศาลา	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
นายไสว นันทพันธ์	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
(กรมพัฒนาที่ดิน, 2564)	

8) การถือครองที่ดิน

ปี 2563 ประชากรตำบลหนองตาต จำนวน 11,385 คน ถือครองที่ดินเฉลี่ยคนละ 11.60 ไร่

9) ลักษณะทางเศรษฐกิจ

สภาพเศรษฐกิจของตำบลหนองตาต ส่วนใหญ่ชาวบ้านมีอาชีพหลักคือ ทำการเกษตรกรรม ได้แก่ ทำนา ปลูกมันสำปะหลัง ปลูกอ้อยโรงงาน และปลูกยางพารา อาชีพรอง คือ การเลี้ยงสัตว์ (โคเนื้อ กระบือ สุกร ไก่ เป็ด) การเลี้ยงปลา ปลูกปาล์ม ค้าขาย และรับจ้าง เป็นต้น หลังฤดูกาลทำนา ชาวบ้านจะประกอบอาชีพรับจ้าง บางส่วนจะเข้าไปทำงานในตัวจังหวัด และในพื้นที่ต่างจังหวัด

9.1) การประกอบอาชีพ

ตำบลหนองตาต เป็นพื้นที่เหมาะทำการเกษตร ประชากรส่วนใหญ่ จึงประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม ได้แก่ การเพาะปลูกข้าว ซึ่งมีการเพาะปลูกมากกว่าพืชชนิดอื่นๆ พื้นที่ส่วนใหญ่จะเป็นที่ราบจึงเหมาะแก่การปลูกข้าว นอกจากการปลูกข้าวแล้ว ยังมีการทำไร่ ทำสวน และมีอาชีพเสริม เช่น การเลี้ยงปศุสัตว์ ประมง

9.1.1) อาชีพทำเกษตรกรรม ได้แก่ ปลูกข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง อ้อย โรงงาน ไม้ผล พืชผัก รองลงมาได้แก่ อาชีพการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ โคเนื้อ กระบือ สุกร ไก่ เป็ด

9.1.2) ด้านอุตสาหกรรม ตำบลหนองตาต มีโรงงานอุตสาหกรรม 1 แห่ง คือ โรงงานหล่อเสาปูน

9.2) ด้านแรงงาน

ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตาต มีอาชีพหลัก คือ การทำนา อาชีพรอง เช่น รับจ้าง การปลูกผักสวนครัว การเลี้ยงโค เลี้ยงกระบือ และรับงานมาทำที่บ้าน

9.3) ด้านแหล่งน้ำทางการเกษตร

แหล่งน้ำทางการเกษตรไม่เพียงพอ ในพื้นที่เทศบาลตำบลหนองตาต มีแหล่งน้ำธรรมชาติ ได้แก่ ลำน้ำ จำนวน 4 แห่ง บึง หนอง และอื่นๆ จำนวน 8 แห่ง และแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ได้แก่ ฝายน้ำล้น จำนวน 5 แห่ง บ่อโยก จำนวน 60 แห่ง ประปาหมู่บ้าน จำนวน 17 แห่ง อ่างเก็บกักน้ำ จำนวน 2 แห่ง แต่แหล่งน้ำเหล่านี้จะไม่เพียงพอในช่วงฤดูแล้ง



9.4) ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2562 พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 193,756 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 54,201 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 163,268 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 40,053 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 30,488 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 14,148 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-6 และรูปที่ 2-8 (กรมการพัฒนาชุมชน, 2564)



ตารางที่ 2-6 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลหนองตาด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ปี 2562

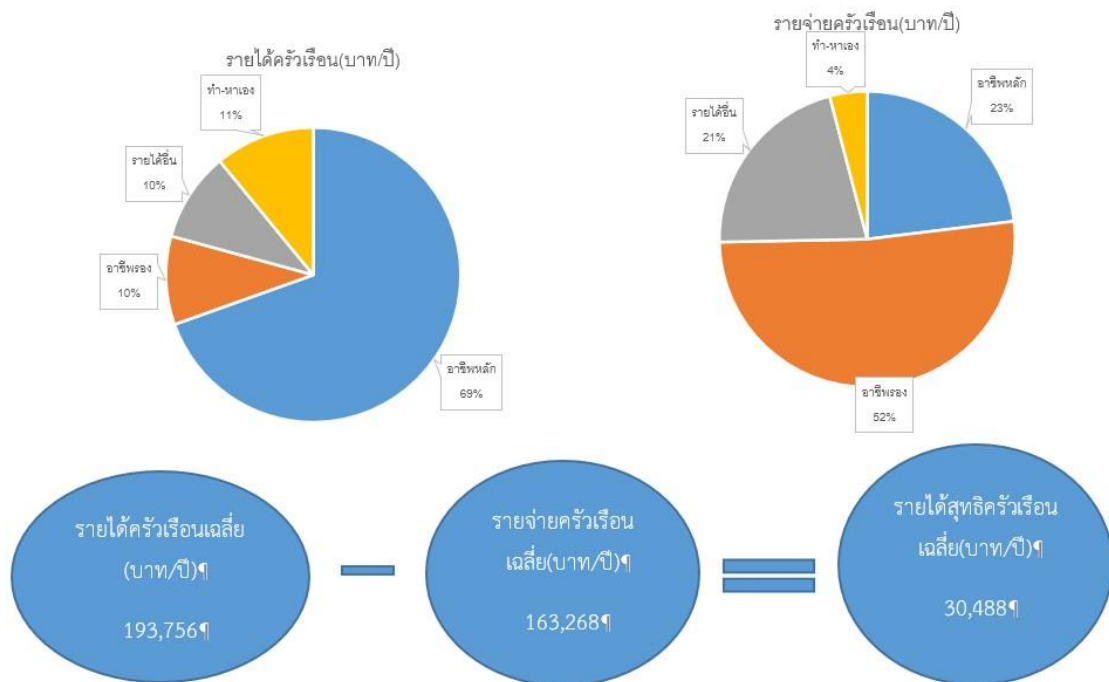
พื้นที่	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้ครัวเรือน เฉลี่ย (บาท/ปี)	รายได้บุคคล เฉลี่ย (บาท/ปี)	รายจ่ายครัวเรือน เฉลี่ย (บาท/ปี)	รายจ่ายบุคคล เฉลี่ย (บาท/ปี)
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง				
ตำบลหนองตาด	35,165,100	4,908,500	4,963,400	5,533,400	193,756	54,201	163,268	40,053
หมู่ที่ 1 บ้านหนองตาด	4,230,200	1,831,000	1,087,700	1,433,800	71,523	50,191	99,154	39,538
หมู่ที่ 2 บ้านหนองม่วง	4,769,200	2,176,100	2,566,400	3,964,800	105,285	41,983	105,648	74,139
หมู่ที่ 3 บ้านสำโรง	4,230,200	1,831,000	1,087,700	1,433,800	71,523	50,191	105,925	28,741
หมู่ที่ 4 บ้านนากลาง	23,949,000	8,956,000	5,390,400	2,465,100	210,106	57,008	146,536	37,406
หมู่ที่ 5 บ้านมาบสมอ	5,133,500	2,463,100	3,504,100	5,871,700	155,710	39,748	158,110	39,102
หมู่ที่ 6 บ้านปลีลังก์	6,862,900	2,166,000	2,542,700	3,814,700	167,242	41,361	346,245	88,975
หมู่ที่ 7 บ้านสถานีหนองตาด	10,768,179	3,639,790	3,007,200	5,307,800	176,147	45,265	286,741	101,822
หมู่ที่ 8 บ้านสว่างจิวาม	4,251,000	17,627,000	3,647,000	4,010,000	339,482	120,551	134,474	33,378
หมู่ที่ 9 บ้านโนนสวรรค์	6,699,200	4,056,500	2,427,000	4,592,900	170,919	42,424	93,890	33,998
หมู่ที่ 10 บ้านเกตุ (โคกเพชร)	8,330,202	4,800,600	3,380,500	4,394,701	121,547	44,013	114,548	40,945
หมู่ที่ 11 บ้านโนนสมบูรณ์	4,425,500	2,594,500	1,354,403	2,511,500	129,594	46,323	113,585	54,636
หมู่ที่ 12 บ้านโคกสะอาด	2,831,000	1,670,200	1,012,500	2,034,600	99,319	47,774	122,012	33,798
หมู่ที่ 13 บ้านปึกฝาย	5,874,600	4,005,200	2,145,253	3,880,305	159,054	44,059	118,669	40,426



แผนการใช้ที่ดินตำบลหนองตาด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

พื้นที่	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้ครัวเรือน	รายได้บุคคล	รายจ่ายครัวเรือน	รายจ่ายบุคคล
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง	เฉลี่ย (บาท/ปี)	เฉลี่ย (บาท/ปี)	เฉลี่ย (บาท/ปี)	เฉลี่ย (บาท/ปี)
ตำบลตาจ								
หมู่ที่ 14 บ้านปลั่งน้อย	4,955,800	3,026,000	1,630,000	3,035,007	135,987	46,325	128,665	32,497
หมู่ที่ 15 บ้านโนนเค็ง	3,138,200	1,909,000	1,166,000	2,243,500	172,586	43,591	99,015	27,528
หมู่ที่ 16 บ้านโนนสูง	26,500,000	4,137,400	3,951,500	1,017,000	276,015	76,737	146,189	36,447
หมู่ที่ 17 บ้านหนองมะเกลือ	3,331,900	1,702,200	1,225,000	2,145,400	113,574	44,705	103,824	40,867
หมู่ที่ 18 บ้านโคกด่าน	5,280,100	2,164,700	2,860,700	4,285,500	160,341	39,975	146,189	36,447
หมู่ที่ 19 บ้านหนองจอก	3,651,500	2,219,200	1,323,000	2,570,750	168,353	43,787	123,943	32,236
หมู่ที่ 20 บ้านโคกวัด	5,318,500	3,155,500	1,549,300	2,923,000	108,792	49,225	112,421	50,867
หมู่ที่ 21 บ้านสำโรงเหนือ	5,085,300	2,190,000	2,456,200	4,406,200	130,905	41,218	126,137	39,716
หมู่ที่ 22 บ้านรัฐประชา	12,417,500	3,284,000	2,828,200	830,520	220,003	64,967	156,356	46,172

ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน (2562)



รูปที่ 2-8 รายได้-รายจ่ายของครัวเรือนเฉลี่ย ตำบลหนองตาด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์



บทที่ 3

บทที่ 3

ทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในตำบลหนองตาต อำเภอมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ คือ 1) ทรัพยากรน้ำ และ 2) ทรัพยากรดิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 น้ำผิวดิน

- 1) แหล่งน้ำตามธรรมชาติ ได้แก่ ลำน้ำ จำนวน 4 แห่ง บึง หนอง และอื่นๆ จำนวน 8 แห่ง
- 2) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ได้แก่ ฝายน้ำล้น จำนวน 5 แห่ง บ่อโยก จำนวน 60 แห่ง ประปาหมู่บ้าน จำนวน 17 แห่ง อ่างเก็บกักน้ำ จำนวน 2 แห่ง
- 3) แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ปีงบประมาณ 2548 - 2564 มีจำนวน 130 บ่อ

3.2.2 น้ำใต้ดิน

ในปัจจุบันมีบ่อบาดาลจำนวน 33 บ่อ ปริมาณน้ำบาดาลที่คาดว่าจะพัฒนาได้อยู่ในเกณฑ์น้อยกว่า 10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง และมีปริมาณสารละลายทั้งหมดที่ละลายได้น้อยกว่า 500 มิลลิกรัมต่อลิตร

ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-1 และรูปที่ 3-1, 3-2

ตารางที่ 3-1 บ่อบาดาล ตำบลหนองตาต อำเภอมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

ลำดับ	พิกัด		ประเภทบ่อ	สภาพน้ำ	ความลึกเจาะ (ม.)	ระดับน้ำปกติ (ม.)
	Latitude	Longitude				
1	15.00133589	103.0264559	'บ่ออุบโกล-บริโกล'	ใช้ได้-น้ำจืด	28.3	7.5
2	15.01951117	103.0226164	'บ่ออุบโกล-บริโกล'	ใช้ได้-น้ำจืด	78	20
3	15.05249481	103.0112837	'บ่ออุบโกล-บริโกล'	ใช้ได้-น้ำจืด	40.1	1.5
4	15.00819213	103.0282524	'บ่ออุบโกล-บริโกล'	ใช้ได้-น้ำจืด	36	2.19
5	15.03401857	103.0054762	'บ่ออุบโกล-บริโกล'	ใช้ได้-น้ำจืด	36	5
6	15.03697057	103.0541078	'บ่ออุบโกล-บริโกล'	ใช้ได้-น้ำจืด	32	5.4
7	15.02826273	103.0555722	'บ่ออุบโกล-บริโกล'	ใช้ได้-น้ำจืด	36	4.5
8	15.03392308	103.0318285	'บ่ออุบโกล-บริโกล'	ใช้ได้-น้ำจืด	24	6
9	15.0296969	103.0248751	'บ่ออุบโกล-บริโกล'	ใช้ได้-น้ำจืด	74	5
10	15.02017422	103.0502155	'บ่ออุบโกล-บริโกล'	ใช้ได้-น้ำจืด	42	6
11	14.99035284	103.0001363	'บ่ออุบโกล-บริโกล'	ใช้ได้-น้ำจืด	36	3
12	14.99532305	103.0470103	'บ่ออุบโกล-บริโกล'	ใช้ได้-น้ำจืด	36	3
13	14.99489817	103.0448852	'บ่ออุบโกล-บริโกล'	ใช้ได้-น้ำจืด	35.3	4
14	15.02302723	103.0227142	'บ่ออุบโกล-บริโกล'	ใช้ได้-น้ำจืด	32	4
15	15.02272362	103.0138004	'บ่ออุบโกล-บริโกล'	ใช้ได้-น้ำจืด	36	4
16	15.06204438	103.0464125	'บ่ออุบโกล-บริโกล'	ใช้ได้-น้ำจืด	50	6

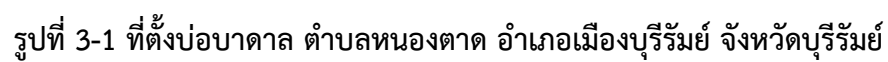
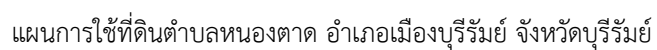


แผนการใช้ที่ดินตำบลหนองตาด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

17	15.06022823	103.0422443	'บ่ออุปโภค-บริโภค'	ใช้ได้-น้ำจืด	30	4
18	15.06210675	103.0463096	'บ่ออุปโภค-บริโภค'	ใช้ได้-น้ำจืด	35.3	3
19	14.99597665	103.0378936	'บ่ออุปโภค-บริโภค'	ใช้ได้-น้ำจืด	44	8.2
20	14.99501734	103.0387762	'บ่ออุปโภค-บริโภค'	ใช้ได้-น้ำจืด	36	3
21	15.06136979	103.0300607	'บ่ออุปโภค-บริโภค'	ใช้ได้-น้ำจืด	30	4
22	15.00789247	103.0280954	'บ่ออุปโภค-บริโภค'	ใช้ได้-น้ำจืด	32	4.5
23	-	-	'บ่ออุปโภค-บริโภค'	ใช้ได้-น้ำจืด	60	4
24	15.05053357	103.0122783	'บ่ออุปโภค-บริโภค'	ใช้ได้-น้ำจืด	42	8
25	15.04909835	103.0103946	'บ่ออุปโภค-บริโภค'	ใช้ได้-น้ำจืด	30	4.5
26	15.06343996	103.0301532	'บ่ออุปโภค-บริโภค'	ใช้ได้-น้ำจืด	30	4
27	15.03237124	103.042573	'บ่ออุปโภค-บริโภค'	ใช้ได้-น้ำจืด	42	4
28	15.03406334	103.0386429	'บ่ออุปโภค-บริโภค'	ใช้ได้-น้ำจืด	42	3
29	15.01814282	103.0232148	'บ่ออุปโภค-บริโภค'	ใช้ได้-น้ำจืด	36	3
30	15.05240218	102.9997165	'บ่ออุปโภค-บริโภค'	ใช้ได้-น้ำจืด	72	9
31	15.05769279	103.0002065	'บ่ออุปโภค-บริโภค'	ใช้ได้-น้ำจืด	36	5
32	15.01455867	103.0455618	'บ่ออุปโภค-บริโภค'	ใช้ได้-น้ำจืด	120	20
33	15.00745595	103.0455706	'บ่ออุปโภค-บริโภค'	ใช้ได้-น้ำจืด	42	4.5

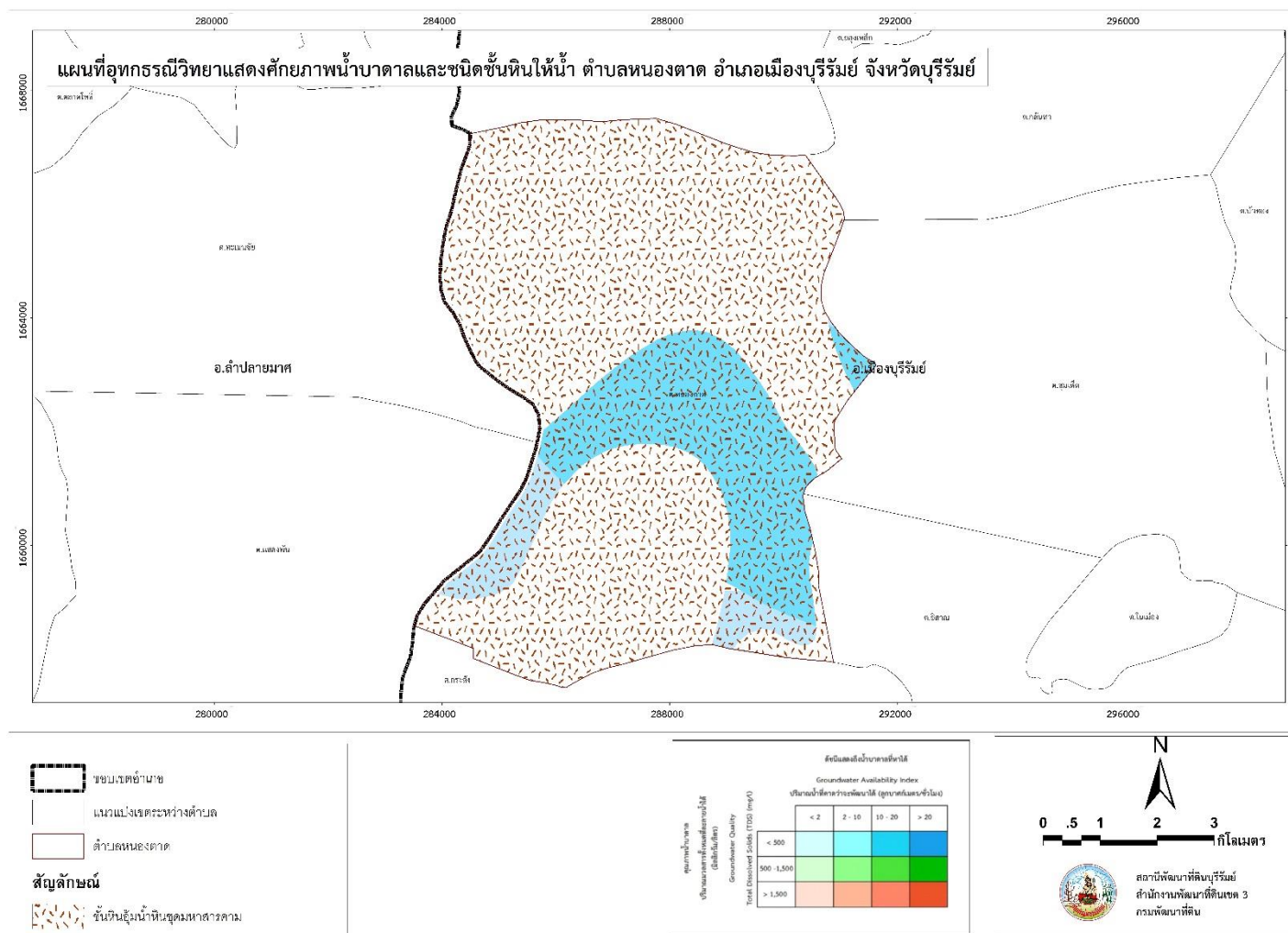
หมายเหตุ: แสดงเฉพาะบ่อบาดาลที่มีข้อมูลสมบูรณ์

ที่มา: กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2562)





แผนการใช้ที่ดินตำบลหนองตาด อำเภอบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์



รูปที่ 3-2 อุทกธรณีวิทยาแสดงศักยภาพน้ำบาดาลและชนิดชั้นหินให้น้ำ ตำบลหนองตาด อำเภอบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์



3.3 ทรัพยากรดิน

3.3.1 สถานภาพทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลหนองตาต อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบึงสามพัน ประกอบด้วย

1) ดินคล้ายชุดดินน้ำที่เป็นดินเหนียวละเอียด (Cni-f) สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Cni-f-sicA : ดินคล้ายชุดดินน้ำที่เป็นดินเหนียวละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว มีความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ เนื้อที่ 995.30 ไร่ หรือร้อยละ 2.71 ของพื้นที่ตำบล

2) ชุดดินน้ำ (Cni) สภาพพื้นที่ สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 31,338.39 ไร่ หรือร้อยละ 85.25 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 2 หน่วยแผนที่ดิน คือ

2.1) หน่วยแผนที่ดิน Cni-lA : ชุดดินน้ำ เป็นดินลึกมาก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 7,845.00 ไร่ หรือร้อยละ 21.34 ของพื้นที่ตำบล

2.2) หน่วยแผนที่ดิน Cni-silA : ชุดดินน้ำ เป็นดินลึกมาก ดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายปน ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 23,493.39 ไร่ หรือร้อยละ 63.34 ของพื้นที่ตำบล

3) ดินคล้ายชุดดินพลที่ไม่มีศิลาแลงอ่อน (Pho-nopic) สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Pho-nopic-sLA : ดินคล้ายชุดดินพลที่ไม่มีศิลาแลงอ่อน เป็นดินลึก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนถึงดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 674.23 ไร่ หรือร้อยละ 1.92 ของพื้นที่ตำบล

4) ชุดดินดินคล้ายชุดดินร่อยเอ็ดที่เป็นดินร่วนหยาบ (Re-col) สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำค่อนข้างเลว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Re-col-sLA : ชุดดินร่อยเอ็ด เป็นดินลึกมาก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนถึงดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1.92 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของพื้นที่ตำบล

5) ชุดดินร่อยเอ็ด (Re) สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำค่อนข้างเลวถึงเลว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Re-sLA : ชุดดินร่อยเอ็ด เป็นดินลึกมาก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนถึงดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 721.79 ไร่ หรือร้อยละ 1.96 ของพื้นที่ตำบล

6) ชุดดินศิขรภูมิ (Sik) สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำค่อนข้างเลว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Sik-silA : ชุดดินศิขรภูมิ เป็นดินลึกมาก ดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายปนหรือดินร่วนเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ เนื้อที่ 3,026.28 ไร่ หรือร้อยละ 8.23 ของพื้นที่ตำบล

ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-3 ถึง 3-4 และรูปที่ 3-6 ถึง 3-7



ตารางที่ 3-2 หน่วยแผนที่ดิน ตำบลหนองตาด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

หน่วย แผนที่ดิน	คำอธิบาย	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
Cni-f-sicA	ดินคล้ายชุดดินขำที่เป็นดินเหนียวละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว มีความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	995.30	2.71
Cni-lA	ชุดดินขำ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	7,845.00	21.34
Cni-silA	ชุดดินขำ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายปน ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	23,493.39	63.91
Pho-nopic-sA	Pho-nopic-sA : ดินคล้ายชุดดินพลที่ไม่มีศิลาแลงอ่อน เป็นดินลึก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนถึงดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	674.23	1.83
Re-col-sA	Re-col-sA : ชุดดินร่อยเอ็ด เป็นดินลึกมาก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนถึงดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	1.92	0.01
Re-sA	Re-sA : ชุดดินร่อยเอ็ด เป็นดินลึกมาก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนถึงดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	721.79	1.97
Sik-silA	ชุดดินศิขรภูมิ เป็นดินลึกมาก ดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายปนหรือดินร่วนเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	3,026.28	8.23

ที่มา: กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน (2562)



แผนการใช้ที่ดินตำบลหนองตาด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

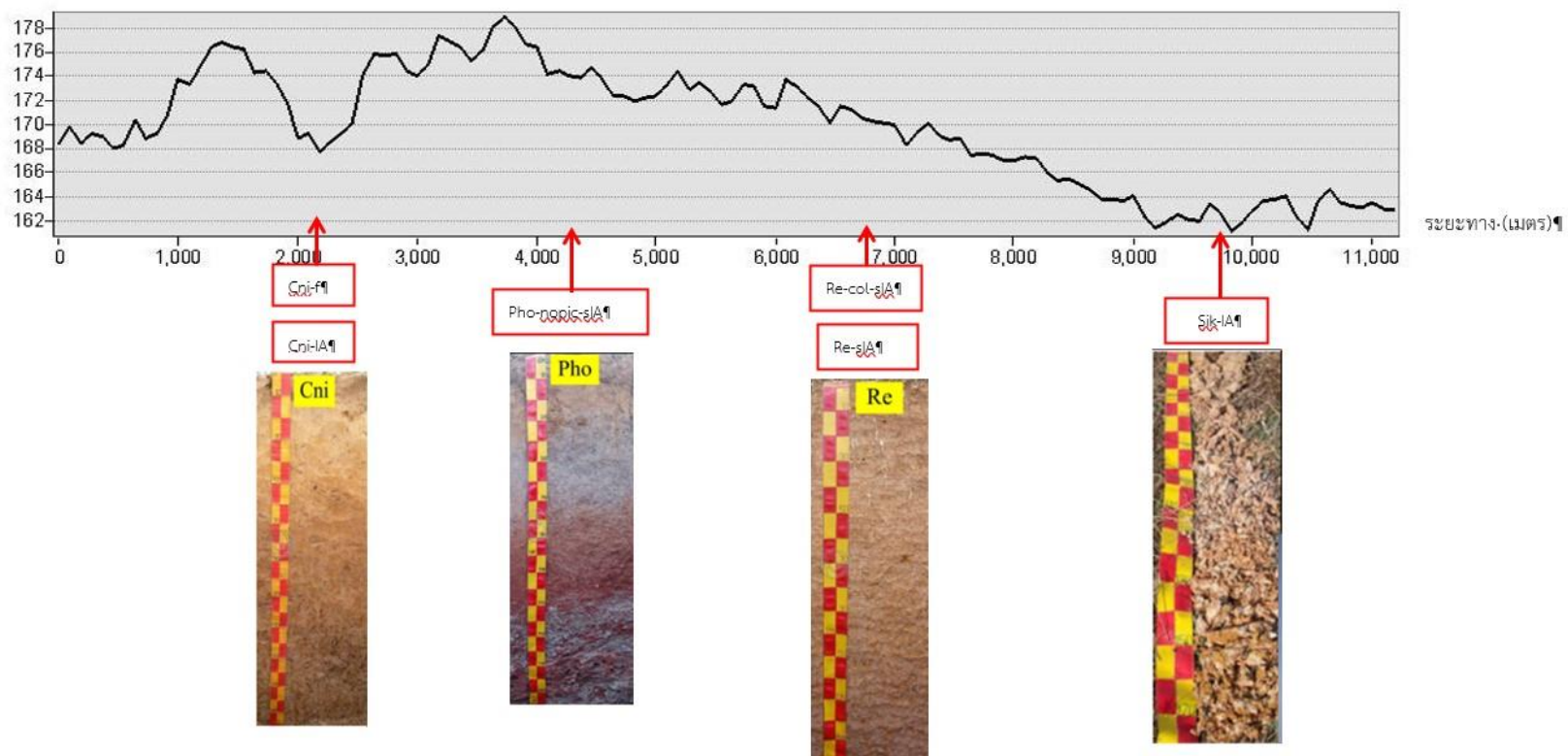
ตารางที่ 3-3 สมบัติดิน ตำบลหนองตาด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	การระบายน้ำ	CEC (meq/g)	BS (%)	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ฟอสฟอรัส ที่เป็นประโยชน์ (P ₂ O ₅)	โพแทสเซียม ที่เป็นประโยชน์ (K ₂ O)	ความอุดมสมบูรณ์ ของดิน	เนื้อที่	
										ไร่	ร้อยละ
Cni-f-sicA	0-2	ดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว	<10	>35	>150	ต่ำ	ต่ำมาก	ต่ำมาก	ปานกลาง	995.30	2.71
Cni-lA	0-2	ดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว	<10	>35	>150	ต่ำ	ต่ำมาก	ต่ำมาก	ปานกลาง	7,845.00	21.34
Cni-silA	0-2	ดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว	10-20	>35	>150	ต่ำ	ต่ำมาก	ปานกลาง	ปานกลาง	23,493.39	63.91
Pho-nopic-sA	0-2	ดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว	<10	<35	>150	ต่ำ	ต่ำมาก	ปานกลาง	ต่ำ	674.23	1.83
Re-col-sA	0-2	ค่อนข้างเลว	<10	35-75	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำมาก	ต่ำ	1.92	0.01
Re-sA	0-2	ค่อนข้างเลวถึงเลว	<10	35-75	>150	ต่ำ	ต่ำมาก	ต่ำมาก	ต่ำ	721.79	1.97
Sik-silA	0-2	ค่อนข้างเลว	<10	<35	>150	ต่ำ	สูง	ต่ำ	ต่ำ	3,026.28	8.23
รวมเนื้อที่ทั้งหมด										36,757.93	100.00

ที่มา: กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน (2562)



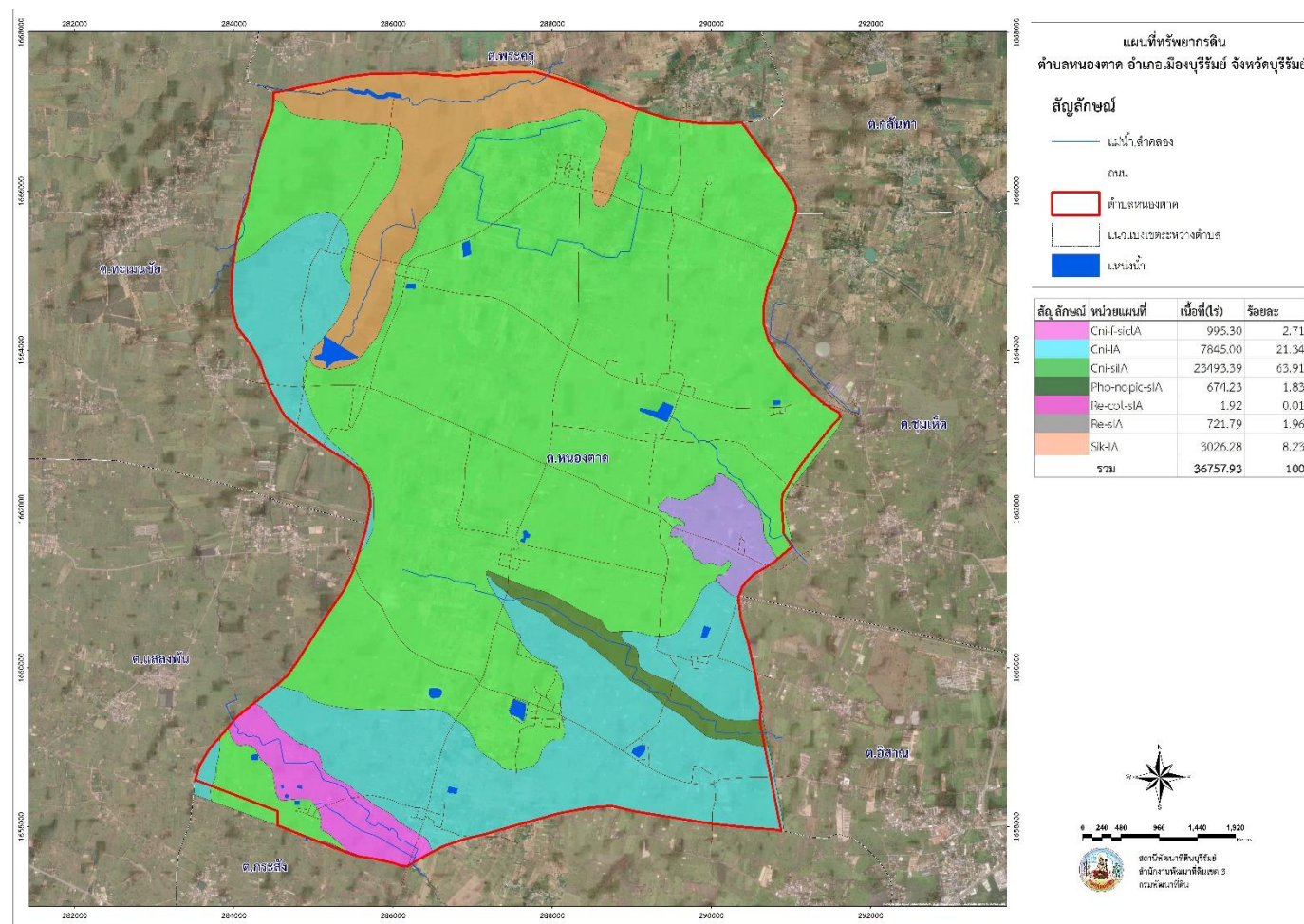
ระดับความสูงน้ำทะเลปานกลาง (เมตร)¶



รูปที่ 3-3 ภูมิประเทศและชุดดิน ตำบลหนองตาต อำเภอบูรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์



แผนการใช้ที่ดินตำบลหนองตาด อำเภอบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์



รูปที่ 3-4 ทรัพยากรดิน ตำบลหนองตาด อำเภอบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์



3.3.2 การชะล้างพังทลายของดิน

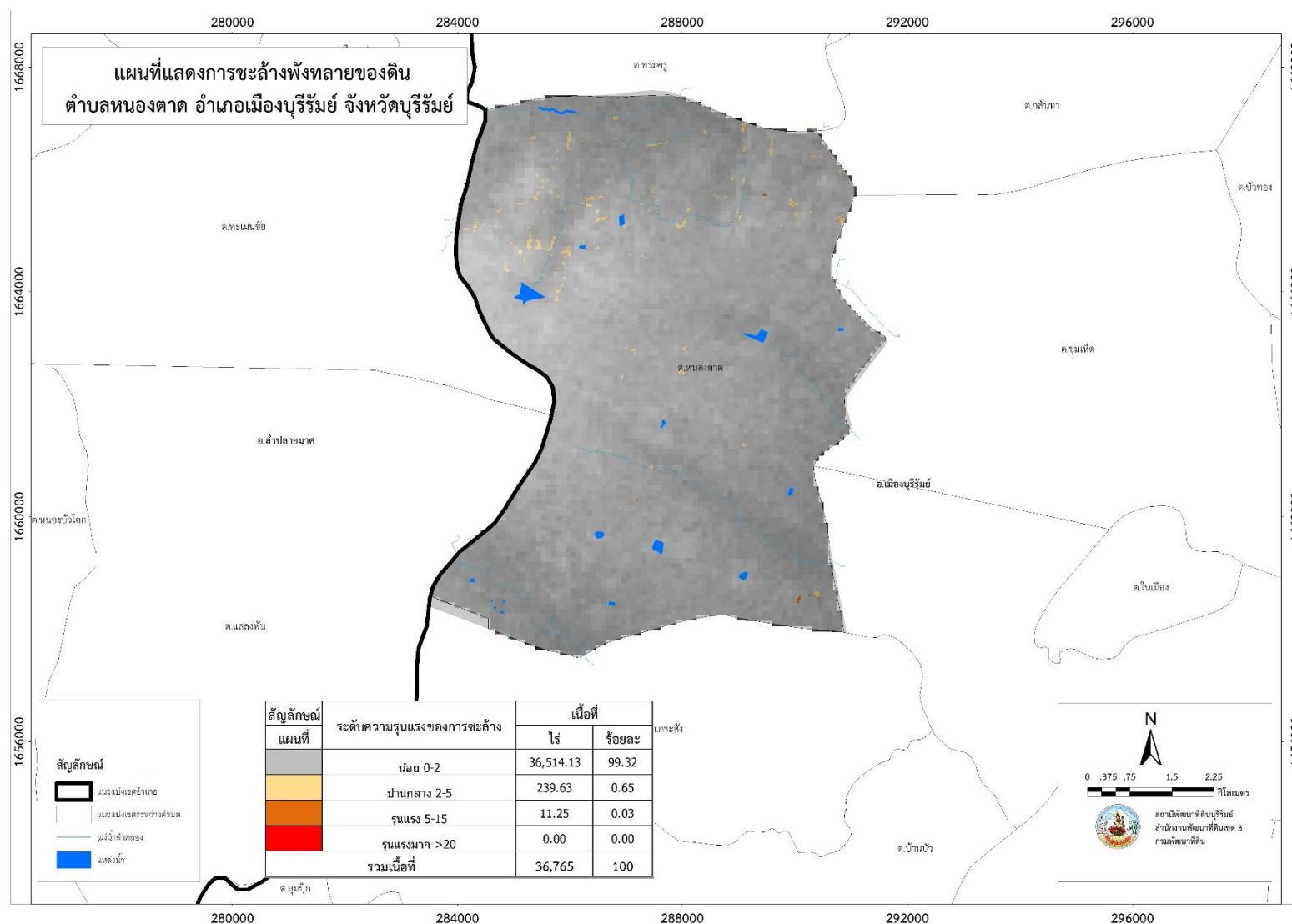
จากการประเมินการชะล้างพังทลายของดินโดยใช้สมการการสูญเสียดินสากล (Universal Soil Loss Equation; USLE) ตำบลหนองตาต อำเภอมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ มีการชะล้างพังทลายของดิน ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-5 และรูปที่ 3-8

ตารางที่ 3-4 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลหนองตาต อำเภอมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

การชะล้างพังทลายของดิน	การสูญเสียดิน (ตัน/ปี)	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
น้อย (0-2 ตัน/ไร่/ปี)	-	36,514.13	99.32
ปานกลาง (2-5 ตัน/ไร่/ปี)	479.26	239.63	0.65
รุนแรง (5-15 ตัน/ไร่/ปี)	56.25	11.25	0.03
รุนแรงมากที่สุด (>20 ตัน/ไร่/ปี)	-	0	0.0
รวม	535.51	36,765	100.00



แผนการใช้ที่ดินตำบลหนองตาด อำเภอบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์



รูปที่ 3-6 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลหนองตาด อำเภอบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์





บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1. หลักการ

กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยหลัก 3 ประการ คือ

- 1) พื้นที่ (Area)
- 2) หน้าที่ขององค์กร หรือภารกิจ (Function)
- 3) ความร่วมมือ (Participation)

การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีสาระสำคัญที่จำเป็นในการจัดทำโครงการ เช่น

- 1) สภาพปัญหาของชุมชนหรือเกษตรกร
- 2) ความต้องการของชุมชน
- 3) โครงการที่จะแก้ไขปัญหาที่เป็นไปตามความต้องการของประชาชน
- 4) พื้นที่ที่จะดำเนินโครงการ

ทั้งนี้ ผู้ที่จำเป็นต้องเข้าร่วมกระบวนการ คือ เกษตรกรในพื้นที่ตำบล ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ใหญ่บ้าน และกำนัน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ในกรณีของแผนการใช้ที่ดินตำบลนั้น การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนจะมีสาระสำคัญของชุมชนในภาพรวม และเกษตรกรแต่ละราย เช่น

- 1) ปัญหาทรัพยากรดิน
- 2) ปัญหาการประกอบอาชีพ
- 3) ความต้องการของชุมชนหรือเกษตรกรแต่ละราย
- 4) แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบัน

จากสาระสำคัญใน 4 ประการ ดังกล่าว แผนการใช้ที่ดินตำบลจะต้องจัดทำขึ้นโดยมี “กิจกรรมตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน หรือเกษตรกรแต่ละราย รวมทั้งตอบสนองต่อแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ตรงตามอำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดิน และโดยความร่วมมือของส่วนราชการต่างๆ

4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2564 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.2.1 ปัญหาหลักของตำบลหนองตาต คือ

- 1) ขาดแคลนน้ำทั้งเพื่อการเกษตรและอุปโภค
- 2) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
- 3) ขาดแคลนเมล็ดพันธุ์พืชปศุสัตว์



4.2.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร และ เทศบาลตำบลหนองตาต

ความต้องการหลักจะมี 6 ประการ คือ

- 1) ต้องการแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร และอุปโภคบริโภค เพิ่มเติมจากที่มีอยู่ปัจจุบัน
- 2) ลอกแหล่งน้ำธรรมชาติ
- 3) ปรับปรุงบำรุงดินให้อุดมสมบูรณ์
- 4) ลดต้นทุนการผลิต
- 5) เมล็ดพืชปุ๋ยสดเพื่อปลูกหลังนา
- 6) ต้องการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์

4.2.3 ที่มาของรายได้จากเกษตรกรในปัจจุบัน

1) พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของเทศบาลตำบลหนองตาต ในปัจจุบัน คือ ข้าวมะลิ 105 และ อ้อย

- 2) ปศุสัตว์ มีการเลี้ยง โค กระบือ เป็ด และไก่

4.2.4 นวัตกรรม

การปลูกพืชตระกูลถั่ว เพื่อปรับปรุงบำรุงดิน ลดการระบาดของวัชพืชในนาข้าว หลังการเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าว เกษตรกรทำการหว่านปอเทืองเพื่อไถกลบเป็นปุ๋ยพืชสด เมื่อปอเทืองออกดอกที่ระยะเวลาปลูก 45-50 วัน จึงมีการไถกลบ เพื่อให้ย่อยสลายเป็นปุ๋ยและอินทรีย์วัตถุ

การไม่ใช้ยาฆ่าวัชพืชในนาข้าว โดยการไถกลบตอซังหลังการเก็บเกี่ยวครั้งแรก แล้วปล่อยให้หญ้าขึ้น ต่อมามีการไถกลบครั้งที่สองจึงหว่านข้าว เมื่อเขามีอายุประมาณ 1 เดือน ถึง 1 เดือนครึ่ง ข้าวขึ้นสูงประมาณ 30-40 เซนติเมตร ก็จะใช้เครื่องตัดหญ้าตัดหญ้า และข้าวไปพร้อมกัน โดยตัดเนื่อน้ำที่ซังในนาประมาณ 1 นิ้ว ทั้ง นี้หญ้าและข้าวที่ถูกตัดออกปล่อยไว้ในนาให้ย่อยสลายเป็นปุ๋ยต่อไป

จากผลการจัดทำ PRA ในตำบลหนองตาต อำเภอบึงสามพัน ที่ระบุถึง ปัญหา และความต้องการของเกษตรกร/ชุมชน/เทศบาล ไว้ข้างต้นนั้น การวิเคราะห์ที่จะเริ่มต้นด้วยการนำระบบ DPSIR มาใช้เพื่อระบุปัญหาในภาพรวม หลังจากนั้นจะเป็นการจัดตาราง (Matrix) ที่ระบุ ปัญหา ความต้องการ การใช้ที่ดินในปัจจุบัน ความเหมาะสมของดิน การกำหนดเขตการใช้ที่ดินในอนาคตพร้อมข้อเสนอแนะ และกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนด

จากรูปที่ 4-1 การวิเคราะห์ภาพรวมในระบบ DPSIR แสดงให้เห็นว่าตำบลหนองตาต มีปัญหาดินเสื่อมโทรม ขาดแคลนน้ำและแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ทำให้ผลผลิตของพืชที่ปลูกค่อนข้างต่ำ ต้องลงทุนซื้อปุ๋ยเคมี และต้องจ่ายค่าน้ำมันเป็นเชื้อเพลิงเพื่อสูบน้ำเข้าพื้นที่ บางปีพืชผลเสียหายจากการขาดแคลนน้ำ

การวิเคราะห์โดยจัดตาราง (Matrix) แสดงให้เห็น ปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ การใช้ที่ดินเป็นนาข้าว ความเหมาะสมของดินอยู่ในชั้นดิน S2,S3 การกำหนดเขตการใช้ที่ดินในอนาคต เกษตรกรต้องการทำนาต่อไป จึงกำหนดไว้เป็นหน้าข้าว แต่จะมีการเพิ่มเติมด้วยการปลูกพืชหลังนา ได้แก่ การหว่านพืชปุ๋ยสด (ปอเทือง,ถั่วพราง) เพื่อปรับปรุงคุณภาพดิน และเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ขาย ทำเกษตรอินทรีย์เพื่อเพิ่มรายได้ และในรายที่สมัครใจปรับเปลี่ยนการผลิตเพื่อทำการเกษตรผสมผสาน ดังนั้นกิจกรรมที่กรมพัฒนาที่ดิน จะเข้ามาดำเนินการตามบทบัญญัติมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติ



พัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551 จึงควรมีการสนับสนุนการปลูกพืชปุ๋ยสด เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ การปลูกพืชตระกูลถั่วหลังนา ควบคู่ไปกับการแก้ไขปัญหามลพิษทางดิน และจะระบอบอนุรักษ์ดิน และน้ำ ซึ่งจะมีการปรับปรุงแปลงนาเดิมให้มีพื้นที่ราบเรียบเพื่อการจัดการน้ำในแปลงนาได้สม่ำเสมอ รวมทั้งการจัดทำคันนาขนาดใหญ่ขึ้นเพื่อปลูกพืชอื่นๆ รวมทั้งเป็นแนวกันชนกับแปลงเกษตร ข้างเคียง การก่อสร้างบ่อน้ำในไร่นาแหล่งน้ำขนาดเล็ก ขุดลอกแหล่งธรรมชาติ เป็นต้น

อย่างไรก็ตามยังมีความจำเป็นที่ต้องดำเนินการสำรวจรายละเอียดเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่ง โดยจำเป็นต้องดำเนินการ ดังนี้

1) เก็บตัวอย่างดินในพื้นที่ดินของเกษตรกร โดยระบุรายชื่อ การใช้ที่ดินในปัจจุบัน เพื่อตรวจสอบปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดินที่ต่ำตามปัญหาที่เกษตรกรต้องการไปแก้ไขและปรับปรุง

การวิเคราะห์เพิ่มเติมจากปัญหาดินขาดความสมบูรณ์

ความต้องการของเกษตรกร: ปรับปรุงบำรุงดิน

สาเหตุ

จากผลการวิเคราะห์ดิน 10 ตัวอย่าง มีรายละเอียด ดังนี้

1. ปฏิกริยาของดิน (pH)

3.5 - 4.5	กรดรุนแรงมาก	= 4	ตัวอย่าง
4.6 - 5.0	กรดจัดมาก	= 5	ตัวอย่าง
5.1 - 5.5	กรดจัด	= 1	ตัวอย่าง
5.6 - 6.0	กรดปานกลาง	= 0	ตัวอย่าง
6.1 - 6.5	กรดเล็กน้อย	= 0	ตัวอย่าง
6.6 - 7.3	เป็นกลาง	= 0	ตัวอย่าง

สรุปได้ว่าพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นกรดจัดมาก

ควรปรับสภาพให้เป็นกลาง

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน : สาธิต แนะนำ สนับสนุนให้ใช้ โดโลไมท์ ปูนมาร์ล เป็นต้น

2. อินทรีย์วัตถุ %

ไม่มีอินทรีย์วัตถุ	= 9	ตัวอย่าง
0.75	= 1	ตัวอย่าง

สรุปได้ว่าพื้นที่ทั้งหมดมีอินทรีย์วัตถุต่ำ มีความจำเป็นต้องเพิ่มให้สูงขึ้น

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน : สาธิต แนะนำ สนับสนุนการใช้ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมักและพืชปุ๋ยสด รวมทั้งเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดชนิดต่างๆ

3. ฟอสฟอรัส (P)

< 10 mg/kg	= 10	ตัวอย่าง
10 - 25	= 0	ตัวอย่าง
> 25	= 0	ตัวอย่าง

สรุปได้ว่า ดินส่วนใหญ่ ฟอสฟอรัส ต่ำ



กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน : คำแนะนำการใส่ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ใช้ในอัตราที่เหมาะสม

4. โปแตสเซียม (k)

< 60 mg/kg = 10 ตัวอย่าง

60 - 90 mg/kg = 0 ตัวอย่าง

สรุปได้ว่า ดินส่วนใหญ่ โปแตสเซียม ต่ำ

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน : คำแนะนำการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ใช้ในอัตราที่เหมาะสม

2) การขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร

ความต้องการของเกษตรกร : แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรเพิ่มเติมจากที่มีอยู่ปัจจุบัน

สาเหตุ

จากการวิเคราะห์ถึงสภาพภูมิอากาศ ตำบลหนองตาด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 1,338 มิลลิเมตรต่อปี มีที่ขาดแคลนน้ำ คือเดือน พฤศจิกายน - มีนาคม เป็นเวลาประมาณ 5 เดือน (ดังรายละเอียด ในหัวข้อ 2.5 หน้า 2-4)

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน ที่จะแก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร คือ (1) บ่อน้ำในไร่นา ขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร (2) แหล่งน้ำขนาดเล็ก และ (3) การลอกแหล่งน้ำธรรมชาติ อนึ่งบ่อน้ำในไร่นา มิได้มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อนำมาทำนา แต่จะเป็นการเสริมในช่วงที่ขาดแคลนเท่านั้น จากการตรวจสอบบ่อน้ำในไร่นาที่มีอยู่ในปัจจุบัน มีจำนวน 130 บ่อ (ตารางที่ 4-1 รูปที่ 4-1) กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน ที่จะลงในเขตการใช้ที่ดิน ซึ่งจะมีทั้งที่นาข้าวและที่ปลูกพืชไร่ อาจจะเป็นบ่อน้ำในไร่นาเพิ่มเติม หรือขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่

จากการร้องขอของเกษตรกรในบางตำบลให้นำน้ำใต้ดินมาใช้ นั้น กรมพัฒนาที่ดินจะประสานกับสวนราชการที่รับผิดชอบโดยตรง เช่น กรมทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นต้น

อนึ่ง การที่พื้นที่การเกษตรขาดความชื้นในดินเร็วกว่าปกติหลังฝนทิ้งชวงนั้น มีสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ขาดอินทรีย์วัตถุในดินที่จะช่วยอุ้มน้ำไว้เพื่อการเติบโตของพืช

อย่างไรก็ตาม กรณีปัญหาการขาดแคลนนํ้านั้นได้มีข้อเสนอจากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการดำเนินการ ดังนี้

2.1การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

- 1) โครงการขุดลอกคลองอีสานเขียว
- 2) โครงการขุดลอกคลองบ้านนากลาง
- 3) โครงการขุดลอกคลองบ้านสมอ
- 4) โครงการขุดลอกคลองห้วยรัง
- 5) โครงการขุดลอกอ่างเก็บน้ำบ้านนากลาง

2.2การพัฒนาระบบส่งน้ำ

- 1) โครงการก่อสร้างโรงสูบน้ำพร้อมระบบส่งน้ำ หมู่ที่ 1-22
- 2) โครงการติดตั้งระบบสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ หมู่ 1-22
- 3) โครงการก่อสร้างคลองส่งน้ำ หมู่ 1-22



2.3การก่อสร้างฝาย

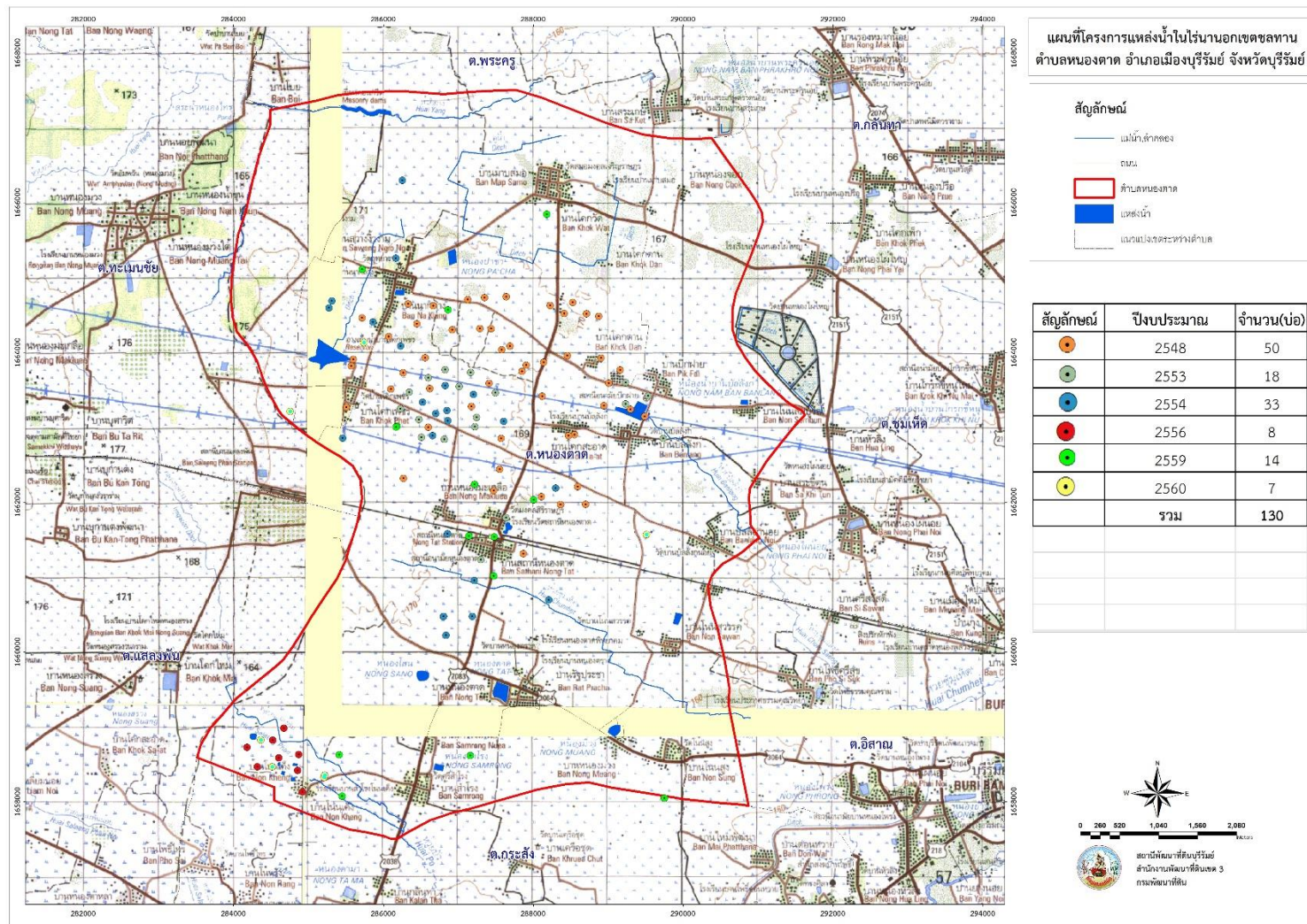
1) โครงการก่อสร้างฝายน้ำล้น หมู่ 1-22

ตารางที่ 4-1 แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตำบลหนองตาต อำเภอบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

ปี พ.ศ.	จำนวน (บ่อ)
2548-2550	50
2553	18
2554	33
2556	8
2559	14
2560	8



แผนการใช้ที่ดินตำบลหนองตา อำเภอบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์



รูปที่ 4-1 โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตำบลหนองตา อำเภอบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์



ผลจากการจัดทำกรมีส่วนร่วมกับชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

- 1) **แรงขับเคลื่อน (Driver)** มี 4 ประการ คือ
 - 1.1) ดินเสื่อมโทรม
 - 1.2) ดินกรด
 - 1.3) ขาดแคลนน้ำเพื่ออุปโภค-และน้ำเพื่อการเกษตร
 - 1.4) การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ (ภัยแล้ง)
- 2) **แรงกดดัน (Pressure)** ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 4 ประการ คือ
 - 2.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
 - 2.2) ผลผลิตเสียหายจากการขาดแคลนน้ำ
 - 2.3) ความต้องการน้ำเพื่อการเกษตร
 - 2.4) ไข้ป่าเคมีมากขึ้น
- 3) **สถานะ (State)** ที่เกิดแรงกดดัน มี 5 ประการ คือ
 - 3.1) ความเสื่อมโทรมของดินทางกายภาพ/เคมี/ชีวภาพ
 - 3.2) ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร
 - 3.3) หนี้จากการลงทุนภาคการเกษตร
 - 3.4) รายได้จากภาคการเกษตรลดลง
- 4) **ผลกระทบ (Impact)** ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 4 ประการ คือ
 - 4.1) ผลผลิตพืชต่ำ ลงทุนการผลิตสูง
 - 4.2) รายได้น้อย ไม่เพียงพอกับค่าครองชีพ
 - 4.3) มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต
- 5) **การตอบสนอง (Response)** ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้
 - อดีต-ปัจจุบัน**
 - 5.1) จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - 5.2) ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด/ไถกลบตอซัง
 - 5.3) ป้อนน้ำในไร่นาฯ
 - 5.4) ปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชใช้น้ำน้อย
 - อนาคต**
 - (1) พัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบทั้งตำบล
 - (2) เพื่อปริมาณและคุณภาพกิจกรรมที่ตอบสนองอดีต-ปัจจุบัน
 - (3) ปรับเปลี่ยนมาปลูกพืชปุ๋ยสดเพื่อเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้จำหน่าย (หลังจากการทำนา)

ดังมีรายละเอียดในรูปที่ 4-2



รูปที่ 4-2 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลหนองตาต อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบึงสามพัน



4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลหนองตาต อำเภอบึงบอระเพ็ด จังหวัดบึงบอระเพ็ด มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

ในพื้นที่นาชลประทานข้าวหอมมะลิ 105 ในช่วงเดือนมิถุนายน - พฤศจิกายน ส่วนพื้นที่นาดอนจะมีปลูกข้าวหอมมะลิ 105 ในช่วงกลางเดือนพฤษภาคม - พฤศจิกายน หลังเก็บเกี่ยวเกษตรกรจะปลูกอ้อย ในเดือนมกราคม ซึ่งจะมีอายุการเก็บเกี่ยวประมาณ 12 -14 เดือน และในช่วงปลายเดือนพฤศจิกายน - ต้นเดือนกุมภาพันธ์ ในขณะที่พื้นที่นาที่มีความชื้นอยู่ ในพื้นที่ไม่ผลและไม่ยืนต้น มีการดูแลรักษาเป็นระยะตลอดทั้งปี

เดือน ชนิดพืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
นาข้าว												
พืชไร่												
ไม่ยืนต้น												
ไม่ผล												

รูปที่ 4-3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลหนองตาต อำเภอบึงบอระเพ็ด จังหวัดบึงบอระเพ็ด

การประเมินคุณภาพที่ดิน เป็นการประเมินศักยภาพของที่ดิน ทำให้ทราบว่าที่ดินนั้นๆ เหมาะสมมากหรือน้อยเพียงใดต่อการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ ซึ่งการประเมินคุณภาพที่ดินเป็นการจับคู่ข้อมูลที่ใช้สำหรับการประเมินคุณภาพที่ดิน ได้แก่ ข้อมูลคุณภาพที่ดิน และประเภทการใช้ที่ดิน

5.1 ทรัพยากรที่ดิน

จากตารางที่ 3-3 และ ตารางที่ 3-4 มีข้อมูลหน่วยแผนที่ดินที่นำมาใช้ในการประเมินคุณภาพที่ดิน จำนวนทั้งสิ้น 7 หน่วยแผนที่ดิน

5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน

ประเภทการใช้ที่ดิน ประกอบด้วยพืชเศรษฐกิจหลัก หรือพืชอัตลักษณ์ (Signature crops) ที่ปลูกอยู่ในปัจจุบันของตำบลหนองตาล ได้แก่ ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ยางพารา ยูคาลิปตัส พืชที่มีอนาคตทั้งด้านคุณภาพและราคาตลาด (Promising crop) ได้แก่ ไม้ผลชนิดต่างๆ ไม้ยืนต้น และพืชผักสวนครัว

5.3 ผลการประเมินคุณภาพที่ดิน

ผลจากการใช้คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน สำหรับการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลและระดับจังหวัด (บัณฑิต ต้นศิริ และคำรณ ไทรพิทักษ์, 2542)ประเมินคุณภาพที่ดิน ได้จำแนกชั้นความเหมาะสมทางกายภาพและข้อจำกัดของประเภทการใช้ที่ดิน ดังรายละเอียดในตารางที่ 5-1 ดังนี้

จำนวนปี

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ ชุดดิน Re-sIA Cni-sIA Cni-lA Cni-sIA และมีข้อจำกัดความจุในการดักยึดธาตุอาหาร (n) ได้แก่ ชุดดิน Sik-lA

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) คือมีการระบายน้ำดีปานกลาง ได้แก่ ชุดดิน Ph-n0 pic-sLA



มันสำปะหลัง

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) คือมีการระบายน้ำดีปานกลาง ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) และความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) ได้แก่ชุดดิน Pho-no pic-sLA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) คือมีการระบายน้ำค่อนข้างเลว ได้แก่ ชุดดิน Re-sLA Cni-silA Cni-lA Cni-sLA และ Sik-lA

อ้อย

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ ชุดดิน Re-sLA Cni-silA Cni-lA Cni-sLA Sik-lA และข้อจำกัดด้านความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) ได้แก่ชุดดิน Pho-no pic-sLA



ยางพารา

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) และข้อจำกัดด้านความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) ได้แก่ชุดดิน Pho-no pic-sLA

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) คือมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ได้แก่ ชุดดิน Re-sLA Cni-silA Cni-lA Cni-sLA Sik-lA

ไผ่, สัก, หม่อน, ถั่ว, ถั่วเขียว, ถั่วเหลือง

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ชุดดิน Pho-no pic-sLA และมีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) คือมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ได้แก่ ชุดดิน Re-sLA Cni-silA Cni-lA Cni-sLA Sik-lA

ลำไย, ลิ้นจี่, ฝรั่ง, ส้ม, ทุเรียน, มะม่วง, กล้วย, กล้วยไข่, กล้วยน้ำว้า, กล้วยหอม, กล้วยเล็บมือนาง, กล้วยไข่, กล้วยน้ำว้า, กล้วยหอม, กล้วยเล็บมือนาง

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) และข้อจำกัดด้านความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) ได้แก่ชุดดิน Pho-no pic-sLA

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) คือมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ได้แก่ ชุดดิน Re-sLA Cni-silA Cni-lA Cni-sLA Sik-lA

อินทผลัม

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ได้แก่ชุดดิน Pho-no pic-sLA และมีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) คือมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ได้แก่ ชุดดิน Re-sLA Cni-silA Cni-lA Cni-sLA Sik-lA



มะขามเทศ, พุทรา

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) และความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ชุดดิน Pho-no pic-sIA

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ ชุดดิน Re-sIA Cni-sIA Cni-lA Cni-sIA Sik-lA

อโวคาโด

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) และมีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) คือมีการระบายน้ำดีปานกลาง ได้แก่ชุดดิน Pho-no pic-sIA

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) คือการระบายน้ำค่อนข้างเลว ได้แก่ ชุดดิน Re-sIA Cni-sIA Cni-lA Cni-sIA Sik-lA



ตารางที่ 5-1 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดิน ตำบลหนองตา อำเภอบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

หน่วยแผนที่ดิน	ข้าว	มัน สำปะหลัง	อ้อย	ยางพารา	ไผ่	สั๊ก	หม่อน	ลำไย	ลิ้นจี่	กล้วย	อินท ผาลัม	มะขามเทศ	แก้ว มังกร	พุทรา	ฝรั่ง	อโวคา โด	ฟ้าทะลาย โจร	ชิง
Re-slA	S2ms	N	S2os	S3o	S2os	S2os	S2os	S3o	S3o	S2os	S3mo	S3o	S2os	S3o	S3o	S3o	S3o	S3o
Pho-no pic-slA	S3o	S2osn	S2osn	s2osn	S2s	S2s	S2s	S2sn	S2sn	S2s	S3m	S2ms	S2s	S2ms	s2sn	S2os	S2sn	S2sn
Cni-silA	S2ms	N	S2os	S3o	S2os	S2os	S2os	S3o	S3o	S2os	S3mo	S3o	S2os	S3o	S3o	S3o	S3o	S3o
Cni-lA	S2ms	N	S2os	S3o	S2os	S2os	S2os	S3o	S3o	S2os	S3mo	S3o	S2os	S3o	S3o	S3o	S3o	S3o
Cni-slA	S2ms	N	S2os	S3o	S2os	S2os	S2os	S3o	S3o	S2os	S3mo	S3o	S2os	S3o	S3o	S3o	S3o	S3o
Sik-lA	S2msn	N	S2os	S3o	S2os	S2os	S2os	S3o	S3o	S2os	S3mo	S3o	S2os	S3o	S3o	S3o	S3o	S3o

หมายเหตุ: 1) สมบัติดินจากตารางที่ 3-4

- 2) ข้อจำกัดในการประเมินคุณภาพที่ดิน:
- m : ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช
 - n: ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร
 - o : ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช
 - s : ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร



บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 ปรัชญาในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล

ในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลฉบับนี้ได้ใช้ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”¹ เป็นหลัก โดยมีรายละเอียดดังนี้

“เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุล และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี”

¹ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550: 6-7) ได้หมายเหตุว่า “ประมวลและกลั่นกรองจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทานในโอกาสต่างๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปใช้และเผยแพร่ได้ เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป



6.2 นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดินตำบลหนองตาต อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบึงสามพัน

ตารางที่ 6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดิน ตำบลหนองตาต อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบึงสามพัน

ลำดับที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/ แผนการปฏิบัติ/แผนแม่บท	รายละเอียด
1	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ²	มาตรา 72 (1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทยเหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน
2	ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) ³	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
3	คำแถลงนโยบายของ คณะรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันที่ 25 กรกฎาคม 2562	<u>นโยบายหลัก</u> 5. การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย 5.3 พัฒนาภาคเกษตร 5.3.2 ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่เหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดภาระทางการเงินการคลังของภาครัฐ 5.3.4 ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร 5.3.5 ดูแลเกษตรกรผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในที่ดินทำกิน แหล่งเงินทุน โครงสร้างพื้นฐาน และปัจจัยการผลิตต่างๆ 10. การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและรักษาสีเขียวเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน 10.2 ปรับปรุงระบบที่ดินทำกินและลดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน 10.3 ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ แหล่งน้ำชุมชน และทะเล <u>นโยบายเร่งด่วน</u> 4. การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม

² ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 134 ตอน 40 ก หน้า 18 ลงวันที่ 6 เมษายน 2560

³ ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 135 ตอน 82 ก หน้า 8 วันที่ 13 ตุลาคม 2561



ตารางที่ 6-1 (ต่อ)

ลำดับที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/ แผนการปฏิบัติ/แผนแม่บท	รายละเอียด
4	แผนการปฏิรูปประเทศด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ⁴	ประเด็นย่อยที่ 2.1 จัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้ สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศประเด็นย่อยที่ 2.2 ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ ที่ดินให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
5	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้ อย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนา อย่างยั่งยืน
6	นโยบายและแผนการบริหาร จัดการที่ดินและทรัพยากรดิน ของประเทศ (พ.ศ. 2560- 2579)	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการใช้ที่ดินและทรัพยากรดินเพื่อให้เกิดประโยชน์ สูงสุด ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
7	ยุทธศาสตร์ภาค ตะวันออกเฉยเหนือ	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การบริหารจัดการน้ำเพื่อการผลิตการเกษตร ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาที่ดินเพื่อการผลิตการเกษตร ยุทธศาสตร์ที่ 3 การใช้หลักพอเพียงประยุกต์กับการผลิตการเกษตร ยุทธศาสตร์ที่ 4 การยกระดับการแปรรูปข้าวหอมมะลิ ยุทธศาสตร์ที่ 5 การยกระดับการแปรรูปข้าวเหนียว ยุทธศาสตร์ที่ 6 การขับเคลื่อนขีดความสามารถเพื่อเพิ่มผลิตภาพ การเกษตรในพื้นที่ลุ่มน้ำที่มีศักยภาพ ยุทธศาสตร์ที่ 7 การยกระดับการผลิตอ้อย ยุทธศาสตร์ที่ 8 การยกระดับการผลิตมันสำปะหลัง ยุทธศาสตร์ที่ 9 การแปรรูปยางพารา ยุทธศาสตร์ที่ 10 การผลิตโคเนื้อ ยุทธศาสตร์ที่ 11 การผลิตโคนม และผลิตภัณฑ์นม ยุทธศาสตร์ที่ 12 การส่งเสริมสมรรถนะและเสริมสร้างศักยภาพของ เกษตรกร และกลุ่มสถาบันการเกษตร ยุทธศาสตร์ที่ 13 การใช้นวัตกรรมเพื่อพัฒนาการแปรรูปและการตลาด เพื่อสร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์
8	แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาค ตะวันออกเฉยเหนือ	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมการค้า การบริการ การลงทุนและ การพัฒนาอุตสาหกรรมให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
9	แผนพัฒนาจังหวัดบึงสามพัน (พ.ศ. 2561-2564)	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านเศรษฐกิจ "เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว อารยธรรมขอมและกีฬามอเตอร์สปอร์ต และการพัฒนาเศรษฐกิจภายใต้ พื้นฐานของการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย" ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติสร้างสรรค์ชีวิตและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

⁴ ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 135 ตอน 24 ก หน้า 98. 102-103 ลงวันที่ 6 เมษายน 2561 (เล่มที่ 4)



ตารางที่ 6-1 (ต่อ)

ลำดับที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/ แผนการปฏิบัติ/แผนแม่บท	รายละเอียด
10	ยุทธศาสตร์การพัฒนา เทศบาลตำบลหนองตาต อำเภอ เมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์ด้านบ้านเมืองน่าอยู่ และการพัฒนา คุณภาพชีวิต ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการศึกษา ศาสนา กีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์ด้านการสาธารณสุข การจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์ด้านการเมืองและการบริหารจัดการ



6.3 การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน

การวางแผนการใช้ที่ดินเป็นกระบวนการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ตัดสินใจในการกำหนดรูปแบบหรือกิจกรรมการใช้ที่ดินที่เหมาะสมไว้ล่วงหน้า โดยมีพื้นฐานจากศักยภาพการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรดินตามธรรมชาติ สภาพเศรษฐกิจและสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีการใช้ที่ดิน อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด การวางแผนการใช้ที่ดินมิได้สิ้นสุดลงในขั้นตอนการตัดสินใจ ว่าที่ดินจะทำอะไรดีที่สุด แต่จะต้องรวมถึงการจัดทำมาตรการทุกด้านในการใช้ที่ดินเพื่อให้บรรลุถึงความต้องการใช้ที่ดินนั้น จำเป็นต้องระบุถึงมาตรการ กิจกรรม โครงการ แผนงาน และนโยบายที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ ซึ่งจะช่วยให้บรรลุถึงความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล เป็นการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อกำหนดการใช้พื้นที่อย่างเป็นระบบ เป็นการตัดสินใจในการใช้พื้นที่ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ และตรงตามความต้องการของชุมชน โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการที่จะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อให้เป็นที่ยอมรับ โดยมีความมุ่งหมายให้การใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นนั้น ตอบสนองความต้องการของชุมชนมากที่สุด การกำหนดเขตการใช้ที่ดินตำบลหนองตาต ใช้ยุทธศาสตร์จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2562 เป็นแนวทาง ซึ่งยุทธศาสตร์จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2562 ได้เชื่อมโยง กับนโยบายรัฐบาล แผนบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนปฏิรูปประเทศ รวมทั้งแผนพัฒนารายสาขาต่างๆ หรือแผนเฉพาะด้าน เช่น แผนพัฒนาการเกษตร แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นต้น



6.4 เขตการใช้ที่ดิน

แผนการใช้ที่ดินตำบลหนองตาต อำเภอบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ได้กำหนดออกเป็น 4 เขต ได้แก่ เขตพื้นที่ป่าไม้ เขตพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง และพื้นที่แหล่งน้ำ รายละเอียดดังตารางที่ 6-2 และรูปที่ 6-1

ตารางที่ 6-2 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลหนองตาต อำเภอบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
1. เขตพื้นที่เกษตรกรรม	31,882	87.80
1.1 เขตนาข้าว	28,770	79.21
1.2 เขตปลูกพืชไร่	2,691.2	7.41
1) เขตปลูกอ้อย	2,681	7.38
2) เขตปลูกมันสำปะหลัง	10.0	0.03
1.3 เขตปลูกไม้ยืนต้น	707	3.73
1) เขตปลูกยางพารา	256	1.35
2) เขตปลูกยูคาลิปตัส	98.9	0.3
1.4 เขตปลูกไม้ผล	95.7	0.26
1) เขตปลูกไม้ผลผสม	5.5	0.02
2) เขตปลูกมะพร้าว	9.7	0.03
3) เขตปลูกมะม่วง	20.9	0.06
4) เขตปลูกกล้วย	36.2	0.10
5) เขตปลูกส้มโอ	23.4	0.06
1.5 เขตปศุสัตว์	59.3	0.16
1.6 เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	32.4	0.09
2. เขตพื้นที่คงสภาพป่าไม้นอกเขตป่าตามกฎหมาย	7.9	0.02
3. เขตพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	2,645.2	7.28
4. เขตพื้นที่แหล่งน้ำ	1,490.9	4.11
รวม	36,312	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์



6.4.1 เขตเกษตรกรรม

มีเนื้อที่ 31,882 ไร่ หรือร้อยละ 87.80 ของเนื้อที่ตำบล แบ่งออกเป็น 4 เขต ดังนี้

1) เขตนาข้าว มีเนื้อที่ 28,770 ไร่ หรือร้อยละ 79.23 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้นับว่าใหญ่ คือ ชุดดินขำนิ (Cni) ดินคล้ายชุตดินขำนิ (Cni-f-sicA) ชุดดินศรีขรภูมิ (Sik) ชุดดินพล (Pho) ชุดดินร้อยเอ็ด (Re) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ขาดแคลนน้ำ เนื่องจากฝนทิ้งช่วง
- น้ำท่วมในช่วงที่ฝนตกชุก

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างของดิน เพิ่มการอุ้มน้ำของดินและเพิ่มธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ควบคู่กับปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
- ขุดลอกแหล่งน้ำให้มีการกักเก็บน้ำได้ดีขึ้น
- พัฒนาระบบส่งน้ำ และการระบายน้ำออกจากพื้นที่นา ช่วงที่ฝนตกชุก
- การปลูกพืชหลังนาเพื่อเป็นรายได้เสริม เช่น ถั่วพราง ปอเทือง และปลูกพืชผัก

ปลอดภัย

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุ และธาตุอาหารในดิน โดยใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด

- ถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมกรมพัฒนาที่ดินในการผลิต และใช้ปุ๋ยอินทรีย์

ปุ๋ยชีวภาพ

- ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดและรณรงค์การไถกลบตอซัง
- สนับสนุนการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็ก และบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) กรมชลประทาน สนับสนุนเรื่อง ฝ่ายน้ำล้น การขุดลอกแหล่งน้ำ คลองส่งน้ำ และระบายน้ำ

2) กรมการข้าว สนับสนุนเรื่องการถ่ายทอดเทคโนโลยีในการป้องกัน และกำจัดโรคแมลงของข้าว

3) เทศบาล สนับสนุนเรื่องการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตร รวมทั้งการทำถนนเข้าสู่แปลงนาข้าว



2) เขตปลูกพืชไร่

2.1) เขตปลูกอ้อย มีเนื้อที่ 2,681 ไร่ หรือร้อยละ 7.41 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินขำนิ (Cni) ชุดดินศรีขรภูมิ (Sik) ชุดดินพล (Pho) ดินคล้ายชุดดินขำนิ (Cni-f-sicLA) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ขาดการปรับปรุงบำรุงดิน
- มีการชะล้างพังทลายของดินสูงเนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนลาด และเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย

- ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้เทคโนโลยีการจัดการดินกรรมพัฒนาที่ดิน
- จัดการพื้นที่ Zoning ในการปลูกอ้อย
- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
- สนับสนุนการขุดบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- สนับสนุนการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ทั้งวิธีพืชและวิธีกล

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- 1) กรมส่งเสริมการเกษตร ส่งเสริมและอบรมการใช้เทคโนโลยีในการปลูกอ้อยให้ได้ผลผลิตสูง
- 2) กรมชลประทาน สนับสนุนการขุดลอกแหล่งน้ำ และฝายน้ำล้น
- 3) กรมวิชาการเกษตร สนับสนุนท่อนพันธุ์คุณภาพ
- 4) โรงงาน สนับสนุนแหล่งเงินทุน และรับซื้อ

2.2) เขตปลูกมันสำปะหลัง มีเนื้อที่ 10 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินขำนิ (Cni)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ดินค่อนข้างเป็นกรด
- มีการชะล้างพังทลายของดินสูงเนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนลาด และเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย
- ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง



การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมี
ในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- ปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน
- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
- ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปูนโดโลไมท์เพื่อปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- สนับสนุนการขุดบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- สนับสนุนการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ทั้งวิธีพืชและวิธีกล

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) กรมส่งเสริมการเกษตร ส่งเสริมและอบรมการใช้เทคโนโลยีในการปลูก
มันสำปะหลังให้ได้ผลผลิตสูง

2) กรมชลประทาน สนับสนุนการขุดลอกแหล่งน้ำ และฝายน้ำล้น

3) เขตปลูกไม้ยืนต้นและไม้ผล

3.1) เขตปลูกยางพารา มีเนื้อที่ 102.3 ไร่ หรือร้อยละ 0.28 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดิน
ในเขตพื้นที่ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินขำนิ (Cni) ชุดดินศรีขรภูมิ (Sik) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ดินค่อนข้างเป็นกรด
- ดินขาดความชุ่มชื้น ไปกักเก็บน้ำ

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์
- ปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับ
ปุ๋ยอินทรีย์ให้ถูกต้องตามลักษณะดิน

- ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปูนโดโลไมท์ เพื่อปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- ส่งเสริมและสนับสนุนมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- สนับสนุนการขุดบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

การยางแห่งประเทศไทย ส่งเสริมและอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี
ในการปลูกยางพาราคุณภาพดี และให้ผลผลิตสูง



อนึ่งหากเกษตรกรต้องการจะปรับเปลี่ยนยางพาราไปปลูกพืชชนิดอื่น ได้จัดทำทางเลือกไว้ให้ดังภาคผนวก 2

3.2) เขตปลูกยูคาลิปตัส มีเนื้อที่ 98.9 ไร่ หรือร้อยละ 0.27 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตพื้นที่ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินขำนิ (Cni) ชุดดินพล (Pho) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ให้ถูกต้องตามลักษณะดิน

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

โรงงาน ประสานงานแหล่งรับซื้อ

4) เขตปลูกไม้ผล มีเนื้อที่ 95 ไร่ หรือร้อยละ 0.26 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตพื้นที่ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินขำนิ (Cni)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- พัฒนาแหล่งน้ำในไร่นา

- สามารถปรับเปลี่ยนเป็นการทำเกษตรแบบผสมผสานเพื่อลดความเสี่ยงของเกษตรกรรายย่อย

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
- สนับสนุนการจัดรูปแบบแปลงนา และบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เพื่อทำการเกษตรผสมผสาน

กิจกรรมที่ขอสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- 1) กรมส่งเสริมการเกษตร สนับสนุนและอบรมเกษตรกรในการทำการเกษตรผสมผสาน

5) เขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 59.3 ไร่หรือร้อยละ 0.16 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตพื้นที่ได้แก่ ชุดดินขำนิ (Cni)



การจัดการที่ดินในอนาคต

- จัดหาแหล่งน้ำเพื่อให้สัตว์มีน้ำกินและปลูกไม้ยืนต้นไว้เป็นร่มเงา จัดทำโครงการส่งเสริมด้านปศุสัตว์โดยกรมปศุสัตว์ให้ข้อเสนอแนะวิธีการเลี้ยงสัตว์ การปลูกและขยายพันธุ์หญ้าพันธุ์ดี การให้อาหารเสริม การผสมพันธุ์และการควบคุมโรค เป็นต้น
- ควบคุมมลภาวะด้านกลิ่น เสียง และน้ำเสียไม่ให้รบกวนและส่งผลกระทบต่อชุมชน และพื้นที่ใกล้เคียงควบคุมและป้องกันโรคระบาดอย่างใกล้ชิดและเข้มงวด ปฏิบัติตามคำแนะนำของทางราชการอย่างเคร่งครัด
- ควบคุมมลพิษทางน้ำโดยมีนโยบายให้ผู้ก่อมลพิษต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินการแก้ไขปัญหาและเสียค่าใช้จ่ายในการจัดการอย่างเคร่งครัดเพื่อลดความสกปรกปนเปื้อนน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ

5) เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีเนื้อที่ 32.4 ไร่หรือร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพพื้นที่เป็นสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ได้แก่ สถานที่เพาะเลี้ยงปลา เป็นต้น

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ต้องปฏิบัติตามนโยบายด้านการใช้พื้นที่เพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอย่างเข้มงวด เนื่องจากกิจกรรมนี้อาจส่งผลกระทบต่อพื้นที่ข้างเคียง
- ควรกำหนดเขตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้ชัดเจนเพื่อควบคุมและป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศ

6.4.2 เขตพื้นที่คงสภาพป่าไม้นอกเขตป่าตามกฎหมาย

มีเนื้อที่ 7.9 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ กำหนดเป็นเขตคงสภาพป่านอกเขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี ประกอบด้วยป่าผลัดใบสมบูรณ์และป่าผลัดใบรกร้างพื้นที่ฟู รวมไปถึงพื้นที่อื่นๆ เช่น ไม้ละเมาะ ทุ่งหญ้าธรรมชาติ และพื้นที่ถม

6.4.3 เขตพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง

มีเนื้อที่ 2,645.2 ไร่ หรือร้อยละ 7.28 ของเนื้อที่ตำบล เขตชุมชนมีลักษณะเป็นสวนผสมปะปนอยู่กับที่อยู่อาศัยหรือหมู่บ้าน ไม้ผลและไม้ยืนต้นที่สำคัญ ได้แก่ มะพร้าว มะม่วง กล้วย ส้มโอ เป็นต้น

พื้นที่ชุมชนที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดินนี้ เป็นชุมชนที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน หากมีการขยายตัวในอนาคต ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562

กิจกรรมของส่วนราชการอื่นที่ขอรับการสนับสนุน ได้แก่

องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สนับสนุนเรื่อง เครื่องสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ ระบบประปาเพื่อการอุปโภคบริโภคในครัวเรือน

6.4.4 เขตพื้นที่แหล่งน้ำ

มีเนื้อที่ 1,490.9 ไร่ หรือร้อยละ 4.11 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง ต่างๆ อ่างเก็บน้ำและบ่อน้ำ แหล่งน้ำเหล่านี้ใช้ประโยชน์ทั้งทางด้านเก็บกักน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และใช้ในด้านเกษตรกรรม ตลอดจนเป็นแหล่งอาหารตามธรรมชาติและแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของชุมชน



แหล่งน้ำในเขตนี้เป็นแหล่งน้ำที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันจะมีการพัฒนาแหล่งน้ำในระยะต่อไป
โปรดดูรายละเอียดในบทที่ 7 หัวข้อ 7.5 และ 7.6

รูปแบบการพัฒนาและแนวทางการจัดการ ควรดูแลรักษาแหล่งน้ำธรรมชาติและ
แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นไม่ให้เสื่อมโทรมทั้งด้านคุณภาพของน้ำและการกักเก็บน้ำ ไม่ปล่อยให้ลำน้ำตื้นเขิน
และถูกบุกรุก หมั่นขุดลอกคูคลอง ไม่ทิ้งขยะหรือปล่อยน้ำเสียลงในแหล่งน้ำ เร่งรัดพัฒนาแหล่งน้ำ
ขนาดเล็กให้กระจายอยู่ทั่วพื้นที่ เพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภคและการเพาะปลูกในช่วงขาดน้ำ

6.5 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน

เดือน ชนิดพืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
นาข้าว			ถั่วพราง ปอเทือง				หอมมะลิ 105					
พืชไร่												
ไม้ยืนต้น												
ไม้ผล												

รูปที่ 6-1 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน ตำบลหนองตาต อำเภอบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

6.6 การจัดการความเสี่ยง

การแก้ไขปัญหาตามที่มีข้อเสนอจากชุมชนและเทศบาลตำบลหนองตาตให้แก้ไขปัญหารวม
4 ประการ คือ (1) การขุดลอกแหล่งน้ำในปัจจุบันซึ่งรวมถึงอ่างเก็บน้ำ (2) สร้างอ่าง ฝายเก็บน้ำ
เพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิม (3) ขุดเจาะบ่อบาดาล พร้อมติดตั้งพลังงานแสงอาทิตย์ และ (4) ก่อสร้าง
คลองส่งน้ำเพื่อการกระจายน้ำ นั้นไม่สามารถแก้ไขปัญหาแต่ละเรื่องและแต่ละพื้นที่ได้ จำเป็นต้อง
ดำเนินการเป็นระบบทั้งตำบล จึงจะสามารถแก้ไขปัญหาทั้ง 4 ประการได้



บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ขั้นตอนการดำเนินงานหลังจากจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลหนองตาต อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบึงสามพัน มีดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่างๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลหนองสนธิไปเสนอต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสนธิ เพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกิจกรรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผน

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินบึงสามพัน เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.2 ตัวชี้วัด

กิจกรรมที่กรมพัฒนาที่ดินจะดำเนินการในตำบลหนองตาต อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบึงสามพัน จำนวน 4 โครงการ ดังนี้

- 1) การบริหารจัดการน้ำ
- 2) การปรับปรุงบำรุงดิน
- 3) ฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
- 4) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

7.3 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เขตพื้นที่เกษตรกรรม

1) เขตทำนา มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้

- 1.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
 - 1.1.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
 - 1.1.2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
 - 1.1.3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
 - 1.1.4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
 - 1.1.5) การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์
 - 1.1.6) การรณรงค์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
 - 1.1.7) การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์
 - 1.1.8) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด
 - 1.1.9) จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน
- 1.2) การบริหารจัดการน้ำ



- 1.2.1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - 1.2.2) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
 - 1.2.3) การก่อสร้างระบบส่งน้ำ
 - 1.3) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
 - 1.3.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - 2) เขตปลูกพืชไร่ เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้
 - 2.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
 - 2.1.1) จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน
 - 2.1.2) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว
 - 2.1.3) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
 - 2.1.4) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
 - 2.1.5) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
 - 2.1.6) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
 - 2.1.7) การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์
 - 2.1.8) การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์
 - 2.1.9) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด
 - 2.2) การบริหารจัดการน้ำ
 - 2.2.1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - 2.2.2) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
 - 2.2.3) การก่อสร้างระบบส่งน้ำ
 - 2.3) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
 - 2.3.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - 3) เขตปศุสัตว์ และเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้
 - 3.1) การบริหารจัดการน้ำ
 - 3.1.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- (ตารางที่ 7-1)

7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น

7.4.1 เขตพื้นที่เกษตรกรรม

- 1) เขตทำนา มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้
 - 1.1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชหลังนาและหาตลาดรองรับ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด)
 - 1.2) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้พันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)
 - 1.3) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการรักษาพันธุ์ข้าวและการจัดการโรค/แมลง (กรมการข้าว)
 - 1.4) ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)



2) เขตปลูกพืชไร่ เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

2.1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด)

2.2) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)

2.3. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำการเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)

2.4) สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา/กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)

3) เขตปศุสัตว์ และเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้ ส่งเสริม/สนับสนุนการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด)

7.4.2 พื้นที่แหล่งน้ำ มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้ สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทาน)

(ตารางที่ 7-2)

7.5 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เทศบาลตำบลหนองตาต เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2564 ได้มีความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ การพัฒนาระบบส่งน้ำ การก่อสร้างฝาย รวม 9 รายการ ดังนี้

7.5.1 การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

- 1) โครงการขุดลอกคลองอีสานเขียว
- 2) โครงการขุดลอกคลองบ้านนากลาง
- 3) โครงการขุดลอกคลองบ้านสมอ
- 4) โครงการขุดลอกคลองห้วยรุ่ง
- 5) โครงการขุดลอกอ่างเก็บน้ำบ้านนากลาง

7.5.2 การพัฒนาระบบส่งน้ำ

- 1) โครงการก่อสร้างโรงสูบน้ำพร้อมระบบส่งน้ำ หมู่ที่ 1-22
- 2) โครงการติดตั้งระบบสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ หมู่ 1-22
- 3) โครงการก่อสร้างคลองส่งน้ำ หมู่ 1-22

7.5.3 การก่อสร้างฝาย

- 1) โครงการก่อสร้างฝายน้ำล้น หมู่ 1-22

ปัญหาของตำบลหนองตาตในภาพรวมจะสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 2 ประการ คือ (1) ปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน และ (2) ปัญหาการขาดแคลนน้ำ ปัญหาดังกล่าวนี้นำผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชนโดยรวม



ในกรณีของปัญหาความเสื่อมโทรมของที่ดินในพื้นที่ตำบลหนองตาตนั้น คือ ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ เนื่องจากการใช้ที่ดินติดต่อกันเป็นเวลานานโครงสร้างของดินได้มีการเปลี่ยนแปลง ในพื้นที่ที่มีการไถพรวนด้วยเครื่องจักรกลติดต่อกันเป็นเวลานานทำให้ดินแน่นตัว น้ำในดินและอากาศในดินที่เคยมีอยู่สูญหายไป ส่วนธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุ ก็มีปริมาณลดลงเช่นเดียวกัน เนื่องจากพืชนาไปใช้ และอินทรีย์วัตถุได้สลายตัวไป ทำให้พื้นที่ตำบลหนองสนธิมีความเหมาะสมน้อยสำหรับการปลูกข้าว

ประเด็นหลักจากข้อเสนอให้แก้ไขปัญหาระบบนิเวศปัญหาความเสื่อมโทรมของที่ดิน จะสรุปได้ว่ามี 4 ประการ คือ (1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ (2) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด (3) การอนุรักษ์ไถกลบตอซัง และ(4) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินพื้นที่ดินกรด

ในกรณีของการขาดแคลนนํ้านั้น นอกจากมีผลจากการทับถมของตะกอนดินในแหล่งน้ำจนตื้นเขินดังกล่าวข้างต้นแล้ว การที่ประชากรเพิ่มขึ้น กิจกรรมการใช้น้ำเพิ่มขึ้น การเกษตรก็เพิ่มขึ้น รวมทั้งเหตุการณ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เช่น ปริมาณฝนน้อยกว่าปกติ ฝนทิ้งช่วง จนเกิดความแห้งแล้ง การขาดแคลนนํ้าจึงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงมีข้อเสนอของหมู่บ้านทั้ง 10 หมู่บ้านในตำบลหนองสนธิที่เร่งด่วน คือ “การจัดหาน้ำ” โดยวิธีการต่างๆ ให้เพียงพอแก่ความต้องการ

ประเด็นหลักจากข้อเสนอให้แก้ไขปัญหาระบบนิเวศการขาดแคลนนํ้า จะสรุปได้ว่ามี 4 ประการ คือ (1) การขุดลอกแหล่งน้ำในปัจจุบันซึ่งรวมถึงอ่างเก็บน้ำ ลำห้วย เป็นต้น (2) สร้างอ่าง ฝายเก็บน้ำเพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิม (3) ขุดเจาะบ่อบาดาล และ(4) ก่อสร้างคลองส่งน้ำเพื่อการกระจายน้ำ

เพื่อตอบสนองข้อเสนอดังกล่าว จากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่มีอยู่ในปัจจุบันแล้วสรุปได้ว่า “ไม่สามารถดำเนินการแก้ปัญหาหมู่บ้านใดหมู่บ้านหนึ่งหรือใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่ง แล้วจะแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของดินและปัญหาการขาดแคลนนํ้า ทั้งตำบลหนองตาตได้โดยสิ้นเชิง”

7.6 ระยะเวลาดำเนินการ

7.6.1 ไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2565 (ต.ค.-ธ.ค.2564) กิจกรรมที่ต้องดำเนินการ คือ

- 1) สำรวจเพื่อออกแบบระบบพัฒนาที่ดินและน้ำทั้งตำบล โดยเน้น 3 กิจกรรม คือ
 - 1.1) การสำรวจออกแบบงานพัฒนาแหล่งน้ำ
 - 1.2) การสำรวจออกแบบการสร้างฝายกักเก็บน้ำ
 - 1.3) การสำรวจออกแบบงานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ



7.6.2 การก่อสร้างในไตรมาสที่ 2-4 ของปีงบประมาณ 2565

1) งานเร่งด่วน

งานเร่งด่วน คือ การแก้ไขปัญหาหน้าอุบโภคและบริโภค โดยวิธีการจัดทำฝายชะลอน้ำ และขุดลอกแหล่งน้ำที่ตื้นเขิน

2) งานก่อสร้างตามงบประมาณ

ดำเนินการจัดทำโครงการตามผลการสำรวจและออกแบบ

7.6.3 การพัฒนาที่ดินและน้ำทั้งระบบ

อีกทางเลือกหนึ่งในการเร่งรัดแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน และการขาดแคลนน้ำ คือ สนับสนุนกิจกรรมปรับปรุงบำรุงดิน การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ โครงการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมตาม (Agri-Map) และขุดสระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน



ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
1 เขตพื้นที่เกษตรกรรม	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	
1.1 เขตทำนา	1.1 การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน	1,500,000
1.2 เขตปลูกพืชไร่	1.2การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว	-
1.3 เขตปลูกไม้ยืนต้นและไม้ผล	1.3 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	35,000
	1.4 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	280,000
	1.5 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	7,500
	1.6 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	50,000
	1.7 การผลิตปุ๋ยหมัก พด.	340,000
	1.8 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์	5,1000
	1.9 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	37,400
	1.10 การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ในพื้นที่ไม่เหมาะสมตาม Agri-Map	1,500,000
	2. การบริหารจัดการน้ำ	
	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	406,000
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	120,000

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ



ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1. เขตพื้นที่เกษตรกรรม 1.1 เขตทำนา	1. ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชหลังนาและหาตลาดรองรับ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด) 2. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้พันธุ์ข้าว (กรมการข้าว) 3. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวและการจัดการโรค/แมลง (กรมการข้าว) 4. ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)
1.2 เขตปลูกพืชไร่ 1.3 เขตปลูกไม้ยืนต้นและไม้ผล	1. ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด) 2. การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร) 3. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำการเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร) 4. สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา/กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)
2. พื้นที่แหล่งน้ำ	1. สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทาน)



ตาราง 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลหนองตาต อำเภอบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ แผน 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2565	2566	2567	2568	2569		2565	2566	2567	2568	2569		
	1. การปรับปรุงบำรุงดิน														
เขตนาข้าว,เขต ปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ ไม้ยืนต้น	1.1 จัดระบบอนุรักษ์ดินและ น้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน	ไร่	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	5,000	1,500,000	1,500,000	1,500,000	1,500,000	1,500,000	7,500,000	พด.
เขตนาข้าว,เขต ปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ ไม้ยืนต้น	โครงการจัดทำระบบอนุรักษ์ ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืน ต้นโตเร็ว	ไร่	-	200	200	200	200	400	340,000	340,000	340,000	340,000	340,000	1,360,000	พด.
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	1.1 การส่งเสริมการผลิต และการใช้สารอินทรีย์	ราย	100	100	100	100	100	500	35,000	35,000	35,000	35,000	35,000	175,000	พด.
เขตนาข้าว,เขต ปลูกพืชไร่	1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ด พันธุ์พืชปุยสด	ตัน	10	10	10	10	10	50	280,000	280,000	280,000	280,000	280,000	1,400,000	พด.
เขตนาข้าว,เขต ปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ ไม้ยืนต้น	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุง บำรุงดินด้วยพืชปุยสด	ไร่	500	500	500	500	500	2,500	7,500	7,500	7,500	7,500	7,500	37,500	พด.
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	1.4 การพัฒนากลุ่ม เกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลด การใช้สารเคมีทาง การเกษตร	กลุ่ม	10	10	10	10	10	50	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000	250,000	พด.
เขตนาข้าว,เขต ปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ ไม้ยืนต้น	1.5 การทำปุ๋ยหมัก พด.1	ตัน	100	100	100	100	100	500	340,000	340,000	340,000	340,000	340,000	1,700,000	พด.
เขตนาข้าว,เขต ปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ ไม้ยืนต้น	1.6 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์	ตัน	30	30	30	30	30	150	51,000	51,000	51,000	51,000	51,000	255,000	พด.



แผนการใช้ที่ดินตำบลหนองตาต อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบึงสามพัน

ตาราง 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2565	2566	2567	2568	2569		2565	2566	2567	2568	2569		
เขตนาข้าว,เขต ปลูกพืชไร่/ไม้ ผล/ไม้ยืนต้น	1.7 การส่งเสริมการปรับปรุง บำรุงพื้นที่ดินกรด	ไร่	50	50	50	50	50	250	37,400	37,400	37,400	37,400	37,400	187,000	พด.
เขตนาข้าว	1.8 การรณรงค์เฝ้าระวัง	แปลง	2	2	2	2	2	8	40,000	40,000	40,000	40,000	40,000	200,000	พด.
	2. การบริหารจัดการน้ำ														
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำใน ไร่นานอกเขตชลประทาน	บ่อ	20	20	20	20	20	100	406,000	406,000	406,000	406,000	406,000	2,030,000	พด.
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการ ชะล้างพังทลายของดิน														
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม, พื้นที่แหล่งน้ำ	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อ การอนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	500,000	120,000	120,000	120,000	120,000	120,000	600,000	พด.
	4. พัฒนาพื้นที่เพื่อการ สนับสนุนการปรับเปลี่ยน การผลิตในพื้นที่ไม่ เหมาะสมตาม Agri-Map														
เขตนาข้าว	4.1 การจัดระบบอนุรักษ์ดิน และน้ำ	ไร่	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	5,000	1,500,000	1,500,000	1,500,000	1,500,000	1,500,000	7,500,000	พด.

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ



เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการจัดทำปทานุกรมปฐพีวิทยา. 2551. **ปทานุกรมปฐพีวิทยา**. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- FAO. 1974. **A Land Capability Appraisal Indonesia: Interim Report**. (AGL/INS), Rome.
- _____. 1993. **Guidelines for Land Use Planning**. Rome.
- ADB. 2012. **The State of Pacific Towns and Cities: Urbanization in ADB's Pacific Developing Member Countries**. Mandaluyong City, Philippines.
- NRC. 1975. **Land Use Planning**. The National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine, Washington, D.C.
- Vink, A.P.A. 1975. **Land Use in Advancing Agriculture**. Springer-Verlag Berlin Heidelberg.
- กรมการปกครอง. 2562. **ข้อมูลจำนวนประชากรและบ้าน (ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2563)**. กระทรวงมหาดไทย. ไฟล์ข้อมูล.
- กรมการพัฒนาชุมชน. 2562. **รายได้-รายจ่ายต่อครัวเรือน ตำบลหนองตาต ปี 2562**. ไฟล์ข้อมูล.
- กรมพัฒนาที่ดิน. 2563. **หมอดินอาสาตำบลหนองตาต ปี 2564**. ไฟล์ข้อมูล.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2563. **จำนวนครัวเรือนเกษตรกร ปี 2564**. ไฟล์ข้อมูล.
- กรมอุตุนิยมวิทยา. 2561. **สถิติภูมิอากาศ พ.ศ. 2561 (ไฟล์ข้อมูล)** กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. เอกสารจากเครื่องคอมพิวเตอร์
- สำนักพัฒนาอุตุนิยมวิทยา. 2561. **ปริมาณน้ำฝน**. กรมอุตุนิยมวิทยา กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.
- กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน. 2562. **ข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์**. ไฟล์ข้อมูล.
- คณะกรรมการพัฒนาตำบลหนองตาต. 2562. **แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565)**. เทศบาลตำบลหนองตาต อำเภอบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์. ไฟล์ข้อมูล.
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2562. **ข้อมูลบ่อน้ำบาดาล**. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. ไฟล์ข้อมูล.
- กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน. 2562. **ข้อมูลทรัพยากรดิน**. ไฟล์ข้อมูล.
- บัณฑิต ต้นศิริ และคำณ ไทรพิก 2542. **คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน สำหรับพืชเศรษฐกิจ**.



คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550. การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง. ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ . 2559. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง (พ.ศ. 2560-2564). ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2560. ร่าง นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. 2560-2579). ไฟล์ข้อมูล.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 2562. คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันที่ 25 กรกฎาคม 2562. ไฟล์ข้อมูล.

เทศบาลตำบลหนองตาต. 2562. ยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลตำบลหนองตาต (พ.ศ.2561-2565). ไฟล์ข้อมูล.

สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง1. แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง1 (นครราชสีมา บุรีรัมย์ ชัยภูมิ สุรินทร์). แหล่งที่มา http://www.osmnortheast-s1.moi.go.th/file/plan_develop/1481077738.pdf กรกฎาคม 2564



ภาคผนวกที่ 1

นโยบายของรัฐในการอนุญาตให้ราษฎรอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าไม้

นโยบายของรัฐในกรณีนี้เป็นไปตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี ดังนี้

- (1) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562
- (2) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562
- (3) มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 30 มิถุนายน 2541
- (4) มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 26 พฤศจิกายน 2561

โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ¹

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้มีการช่วยเหลือประชาชนที่ทำกินอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ ตามบทบัญญัติมาตรา 64 ดังนี้

มาตรา 64 ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช สำรวจการถือครองที่ดินของประชาชนที่อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติแต่ละแห่งให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อพ้นระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง และรัฐบาลมีแผนงานหรือนโยบายในการช่วยเหลือประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติที่มีการประกาศกำหนดมาก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติโดยมิได้สิทธิในที่ดินนั้น เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อความเห็นชอบ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคสองต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือบุคคลที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติ ภายใต้กรอบมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ หรือตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 66/2557 เรื่อง เพิ่มเติมหน่วยงานสำหรับการปราบปราม หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสถานการณ์ปัจจุบัน ลงวันที่ 17 มิถุนายน พุทธศักราช 2557 โดยต้องจัดให้มีแผนที่แสดงแนวเขตโครงการที่จะดำเนินการซึ่งจัดทำด้วยระบบภูมิสารสนเทศ หรือระบบอื่นซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกันแนบท้ายพระราชกฤษฎีกา และมีระยะเวลาการบังคับใช้คราวละไม่เกินยี่สิบปี และอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาและคุณสมบัติของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินภายใต้โครงการที่จะดำเนินการ หน้าที่ของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในการอนุรักษ์ ปันฟู ดูแลรักษา ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพภายในเขตพื้นที่ดำเนินโครงการหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอยู่อาศัยหรือทำกิน และการสิ้นสุดการอยู่อาศัยหรือทำกิน และมาตรการในการกำกับดูแล การติดตาม และการประเมินผลการดำเนินโครงการ

¹ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 71ก ลงวันที่ 29 พฤษภาคม 2562



ในกรณีบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินได้ครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง หรือทำด้วยประการใดๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ไปจากเดิม เก็บหา นำออกไปทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งไม้ ดิน หิน กรวด ทราย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ ความหลากหลายทางชีวภาพ หรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือนำหรือปล่อยสัตว์ในเขตพื้นที่โครงการตามพระราชกฤษฎีกาที่ตราขึ้นตามมาตรา ๑๒๑ หากการกระทำดังกล่าวเป็นไปเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติสุข และได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการแล้ว ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

(2) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 ²

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้ช่วยเหลือประชาชนที่ทำกินอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ตามความในบทบัญญัติมาตรา 121 ดังนี้

มาตรา 121 ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชสำรวจการถือครองที่ดินของประชาชนที่อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแต่ละแห่งให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อพ้นระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง และรัฐบาลมีแผนงานหรือนโยบายในการช่วยเหลือประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าที่มีการประกาศกำหนดมาก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าโดยมิได้สิทธิในที่ดินนั้นเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคสองต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือบุคคลที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ภายใต้กรอบเวลาตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ หรือตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 66/2557 เรื่อง เพิ่มเติมหน่วยงานสำหรับการปราบปราม หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากร ป่าไม้และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสถานการณ์ปัจจุบัน ลงวันที่ 17 มิถุนายน พุทธศักราช 2557 โดยต้องจัดให้มีแผนที่แสดงแนวเขตโครงการที่จะดำเนินการแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาและมีระยะเวลาบังคับใช้คราวละไม่เกินห้าปี และอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาและคุณสมบัติของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนภายใต้โครงการที่จะดำเนินการ หน้าที่ของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนในการอนุรักษ์ พันธุ์ ดูแลรักษาสัตว์ป่า ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพภายในเขตพื้นที่ดำเนินโครงการ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอยู่อาศัยหรือทำกิน และการสิ้นสุดการอยู่อาศัยหรือทำกินและมาตรการในการกำกับดูแล การติดตาม และการประเมินผลการดำเนินโครงการ

² ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 71ก ลงวันที่ 29 พฤษภาคม 2562



ในกรณีบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินได้ครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง หรือกระทำด้วยประการใดๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลง สภาพพื้นที่ไปจากเดิม เก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งสัตว์ป่า ไม้ ดิน หิน กรวด ทราย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศน์ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ หรือนำหรือปล่อยสัตว์ในเขตพื้นที่โครงการตามพระราชกฤษฎีกาที่ตราขึ้นตามมาตรา นี้ หากการกระทำดังกล่าวเป็นไปเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติสุข และได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการแล้ว ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

(3) มติคณะรัฐมนตรี เรื่องการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ วันที่ 30 มิถุนายน 2541

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ ตามมติคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ดังนี้

1. คณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติได้พิจารณาทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้แล้ว มีความเห็นในเรื่องเกี่ยวกับการพิสูจน์การครอบครองที่ดินของราษฎร ให้ใช้ภาพถ่ายทางอากาศเป็นหลักร่วมกับหลักฐานอื่น และการกำหนดมาตรการการอยู่อาศัยในพื้นที่ป่าไม้ไม่ให้ขยายพื้นที่เพิ่มเติม มติคณะกรรมการฯ โดยสรุปให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมป่าไม้) พิจารณาปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาดินในพื้นที่ป่าไม้ โดยเฉพาะมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 17 เมษายน 2540 วันที่ 22 เมษายน 2540 และวันที่ 29 เมษายน 2540 โดยให้ใช้แนวทางมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 22 เมษายน 2540 เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาดินในพื้นที่ป่าไม้ในภาพรวมทั้งประเทศเป็นฐานในการปรับปรุงและนำความเห็นของคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติไปประกอบการพิจารณาด้วย

2. คณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติได้ประชุมเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2541 เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาดินในพื้นที่ป่าไม้ มีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ โดยมีมาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหาดินในพื้นที่ป่าไม้

โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้ เพื่อเป็นการสงวนคุ้มครองป้องกันพื้นที่ป่าไม้ของชาติที่เหลืออยู่ไว้ให้ได้ จึงกำหนดมาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหาดินในพื้นที่ป่าไม้ เป็น 2 ด้าน คือ

1. ด้านการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้

1.1 ป่าสงวนแห่งชาติ

1) พื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร และพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจที่เสื่อมสภาพ
กรมป่าไม้ได้มอบพื้นที่ดังกล่าวให้ ส.ป.ก.นำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินตามนโยบายรัฐบาล เมื่อปี พ.ศ. 2536 แล้วตั้งนั้นเพื่อให้นโยบายการปฏิรูปที่ดินของรัฐบาลสัมฤทธิ์ผลจึงให้ดำเนินการดังนี้

(1) ให้กรมป่าไม้ และ ส.ป.ก. ปฏิบัติตามข้อตกลงว่าด้วยแนวทางปฏิบัติในการกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติกลับคืนกรมป่าไม้ เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2538 โดยเร่งรัดดำเนินการให้แล้วเสร็จ ทุกป่าโดยเร็ว



(2) พื้นที่ที่ไม่สมควรนำไปปฏิรูปที่ดิน ให้กรมป่าไม้ดำเนินการตามหน้าที่และความรับผิดชอบ และเพื่อเปิดโอกาสให้ราษฎรในพื้นที่ที่มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้อย่างเป็นรูปธรรม ให้กรมป่าไม้พิจารณาตามความเหมาะสมจัดการพื้นที่ที่มีสภาพป่าแปลงเล็ก แปลงน้อย ในพื้นที่ราบและมีใช้เป็นพื้นที่ที่ควรสงวนรักษาไว้เพื่อคุ้มครองระบบนิเวศ และสภาพแปลงดังกล่าวจะต้องไม่ติดกับป่าผืนใหญ่ โดยร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลท้องที่และ ส.ป.ก. กรณีนี้ให้พิจารณาจัดทำเป็นพื้นที่ทดลองจัดการเป็นบางแห่งก่อน

(3) ให้ ส.ป.ก. นำผลการปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงไปเร่งรัดกำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อมีเขตปฏิรูปที่ดินแล้วให้ ส.ป.ก. เร่งรัดดำเนินการต่อไป และให้กำหนดเป็นเงื่อนไขการใช้ที่ดิน ส.ป.ก. ให้ราษฎรปลูกไม้ผลและ/หรือไม้ยืนต้นอย่างน้อยร้อยละ 20 ของเนื้อที่ที่ได้รับ กรณีเป็นพื้นที่ติดกับเขตป่าไม้จะต้องปลูกไม้ผลและ/หรือไม้ยืนต้นเป็นแนวกันชน และให้นำเอาวิธีการจัดรูปแปลงที่ดินให้มีขนาดเหมาะสมเพื่อใช้แก้ไขปัญหาเรื่องที่ดินอยู่อาศัย/ทำกินของราษฎรในเขตป่าไม้ด้วย

2) พื้นที่ป่าอนุรักษ์เพิ่มเติมตามผลการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากร และที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 10 และ 17 มีนาคม 2535 ซึ่งกำหนดไว้ว่าเมื่อดำเนินการในพื้นที่ให้กรมป่าไม้ปรับแนวเขตได้ตามสภาพข้อเท็จจริงและความเหมาะสมในภูมิประเทศ ผลจากการปรับแนวเขตให้ดำเนินการ ดังนี้

(1) บริเวณพื้นที่ที่ปรับออกเป็นพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ หากมีราษฎรอยู่อาศัย/ทำกิน ให้กรมป่าไม้พิจารณาดำเนินการตามความเหมาะสม

(2) พื้นที่ที่ผ่านการตรวจสอบและมีความเหมาะสมที่จะกำหนดไว้เป็นป่าเพื่อการอนุรักษ์ ให้กรมป่าไม้กำหนดเป็นป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายตามความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้ให้กรมป่าไม้จัดทำแนวเขตที่ชัดเจน และป้องกันดูแลคุ้มครองอย่างเข้มงวด ไม่ให้ราษฎรบุกรุกเข้าไปยึดถือครอบครองอยู่อาศัยทำกิน หากมีการบุกรุกเข้าไปยึดถือครอบครองให้ดำเนินการตามกฎหมายอย่างเฉียบขาด

1.2 ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย เช่น อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี (พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1, ชั้นที่ 2 และเขตอนุรักษ์ป่าชายเลน)

เนื่องจากเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ได้กำหนดขึ้น เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดิน น้ำ พันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์ที่มีคุณค่าหายาก เพื่อการป้องกันภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัยและการพังทลายของดิน รวมถึงตลอดถึงเพื่อประโยชน์ด้านการศึกษา วิจัย นันทนาการของประชาชนและความมั่นคงของชาติ ดังนี้

1) ยืนยันนโยบายของรัฐที่จะไม่นำพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย และป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรีไปดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

2) ให้กรมป่าไม้สำรวจพื้นที่ที่มีการครอบครองให้ชัดเจน และขึ้นทะเบียนผู้ครอบครอง เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการจัดการเพื่อการอนุรักษ์และการพัฒนาอย่างยั่งยืน

3) ให้กรมป่าไม้ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบพิสูจน์การครอบครองที่ดินของราษฎร โดยใช้ภาพถ่ายทางอากาศของกรมแผนที่ทหาร (หากไม่มีให้ใช้ภาพถ่ายดาวเทียม) ซึ่งถ่ายภาพพื้นที่นั้นไว้เป็นครั้งแรกหลังวันสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก



ตรวจสอบร่องรอยการทำประโยชน์ต่อเนื่องมาก่อนวันสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก และต้องพิจารณาพร้อมกับพยานหลักฐานอื่น ซึ่งแสดงว่าได้มีการครอบครองทำประโยชน์ต่อเนื่องมาก่อนวันสงวนหวงห้ามนั้นๆ ด้วย

4) กรณีผลการตรวจพิสูจน์พบว่า ราษฎรอยู่อาศัย/ทำกินมาก่อน ให้กรมป่าไม้จัดทำขอบเขตบริเวณที่อยู่อาศัย/ทำกินให้ชัดเจน ห้ามขยายพื้นที่เพิ่มเติมโดยเด็ดขาด และดำเนินการตามกฎหมายเพื่อให้ราษฎรอยู่อาศัย/ทำกิน ตามความจำเป็นเพื่อการครองชีพ แต่ถ้าเป็นพื้นที่ล่อแหลมคุกคามต่อระบบนิเวศ พื้นที่ที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการคุ้มครองดูแลพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี ให้พิจารณาดำเนินการช่วยเหลือราษฎรตามความเหมาะสมเพื่อให้หาที่อยู่อาศัย/ทำกินแห่งใหม่ หรือดำเนินการเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากบริเวณนั้นไปอยู่อาศัย/ทำกินในพื้นที่ที่เหมาะสม โดยในพื้นที่รองรับให้มีการสนับสนุนด้านสาธารณูปโภคการพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตรกรรม รวมทั้งพิจารณารับรองสิทธิที่ดินตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พื้นที่ที่ราษฎรได้เคลื่อนย้ายออกไปแล้ว ให้ทำการปลูกฟื้นฟูสภาพป่าต่อไป

5) กรณีผลการตรวจพิสูจน์พบว่า ราษฎรอยู่อาศัย/ทำกินหลังวันประกาศสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก ให้กรมป่าไม้พิจารณาดำเนินการ ดังนี้

(1) ให้เคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ป่าอนุรักษ์นั้น แล้วทำการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูสภาพสิ่งแวดล้อมการเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ให้เตรียมแผนการรองรับในพื้นที่ที่เหมาะสม โดยสนับสนุนด้านสาธารณูปโภค การพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตรกรรม รวมทั้งการพิจารณารับรองสิทธิที่ดินตามระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(2) หากยังไม่สามารถเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ได้ทันที ให้ดำเนินการควบคุมขอบเขตพื้นที่มิให้ขยายเพิ่มเติมโดยเด็ดขาด และในระหว่างรอการเคลื่อนย้ายให้จัดระเบียบที่อยู่อาศัย/ทำกินให้เพียงพอต่อการดำรงชีพ

6) การดำเนินการตาม 4) และ 5) จะต้องกำหนดเงื่อนไขการใช้พื้นที่ให้เป็นไปในรูปแบบของการอนุรักษ์ที่ยั่งยืน เพื่อให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ และ/หรือสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

7) ให้ทุกส่วนราชการที่ดำเนินการพัฒนาพื้นที่สูง ทำการพัฒนาเฉพาะความต้องการพื้นฐานในการดำรงชีพ

1.3 พื้นที่อื่นๆ ที่สงวนหรืออนุรักษ์ไว้เพื่อกิจการป่าไม้

กรณีที่มีราษฎรร้องเรียนเสนอปัญหาให้จังหวัดดำเนินการตั้งคณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยให้มีทั้งฝ่ายราชการและราษฎรฝ่ายละเท่าๆ กัน การตรวจสอบข้อเท็จจริงให้พิสูจน์การอยู่อาศัยครอบครองทำประโยชน์ในพื้นที่ให้ชัดเจนว่ามีมาก่อนหรือไม่ ราษฎรเดือดร้อนอย่างไร เคยได้รับการช่วยเหลือจากทางราชการมาแล้วหรือไม่ แล้วเสนอมาตรการหรือแนวทางแก้ไขปัญหามาให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาตามมาตรการและแนวทางของแต่ละพื้นที่ที่เป็นปัญหา ทั้งนี้ ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบให้ความเป็นธรรมกับราษฎรให้มากที่สุด



2. ด้านการป้องกันพื้นที่ป่าไม้ และอื่น ๆ

2.1 ถ้ามีการกระทำการใดๆ อันเป็นการบุกรุกพื้นที่ป่าใหม่และ/หรือขยายพื้นที่อยู่อาศัย/ทำกินเพิ่มเติม หรือเป็นการทำลาย หรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาป่าและ/หรือสิ่งแวดล้อม ให้ดำเนินการตามกฎหมายโดยเฉียบขาด และเพื่อป้องกันมิให้มีการยึดถือครอบครองพื้นที่ ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่สั่งให้ผู้กระทำผิดออกจากพื้นที่ ทำลาย รื้อถอน และ/หรือดำเนินการอื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนด

2.2 ให้คณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติกำกับดูแลให้หน่วยงานหรือคณะกรรมการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ประสานการปฏิบัติงานอย่างสอดคล้องและมีเอกภาพ เพื่อความมีประสิทธิภาพ และสัมฤทธิ์ผลในการป้องกันรักษาทรัพยากรป่าไม้ของชาติ

2.3 ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย โดยจัดให้องค์กรปกครองท้องถิ่น เช่น อบต.หรือสภาตำบล และชุมชนเข้ามาร่วมดูแลรักษาสภาพป่าไม้มิให้มีการบุกรุกทำลาย หรือกระทำการใดๆ อันเป็นการกระทบกระเทือนต่อการรักษาป่าและ/หรือสิ่งแวดล้อม

2.4 ให้กรมป่าไม้ดำเนินการตามแผนการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ระดับพื้นที่ ซึ่งประกอบด้วย แผนงาน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการป้องกันพื้นที่ 2) ด้านการควบคุมพื้นที่ 3) ด้านการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ 4) ด้านการติดตาม ประเมินผลและระบบข้อมูล โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการจัดการฯ อันจะทำให้การบริหารจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้เป็นไปอย่างเป็นระบบ ยั่งยืน และเกิดความชัดเจนในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่

2.5 ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการแก้ไขปัญหการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ออกโดยมิชอบในพื้นที่ป่าไม้ ให้แล้วเสร็จเป็นรูปธรรมโดยเร็ว

2.6 ให้สำนักงบประมาณพิจารณาสนับสนุนงบประมาณแผ่นดินให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินกิจกรรมตามนโยบาย มาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหในแต่ละประเภทพื้นที่ รวมถึงการดำเนินการแผนการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในระดับพื้นที่ตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยให้เสนอขอตั้งงบประมาณเป็นปีๆ ไป

(4) มติคณะรัฐมนตรีเรื่อง พื้นที่เป้าหมายและกรอบมาตรการแก้ไขปัญหการอยู่อาศัยและ ทำกินในพื้นที่ป่าไม้ (ทุกประเภท)

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2561 ลงมติว่า

1. เห็นชอบในหลักการตามกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอและให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรับความเห็นของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงบประมาณ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งข้อสังเกตของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาไปพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย ทั้งนี้ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้ถูกต้องเป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด



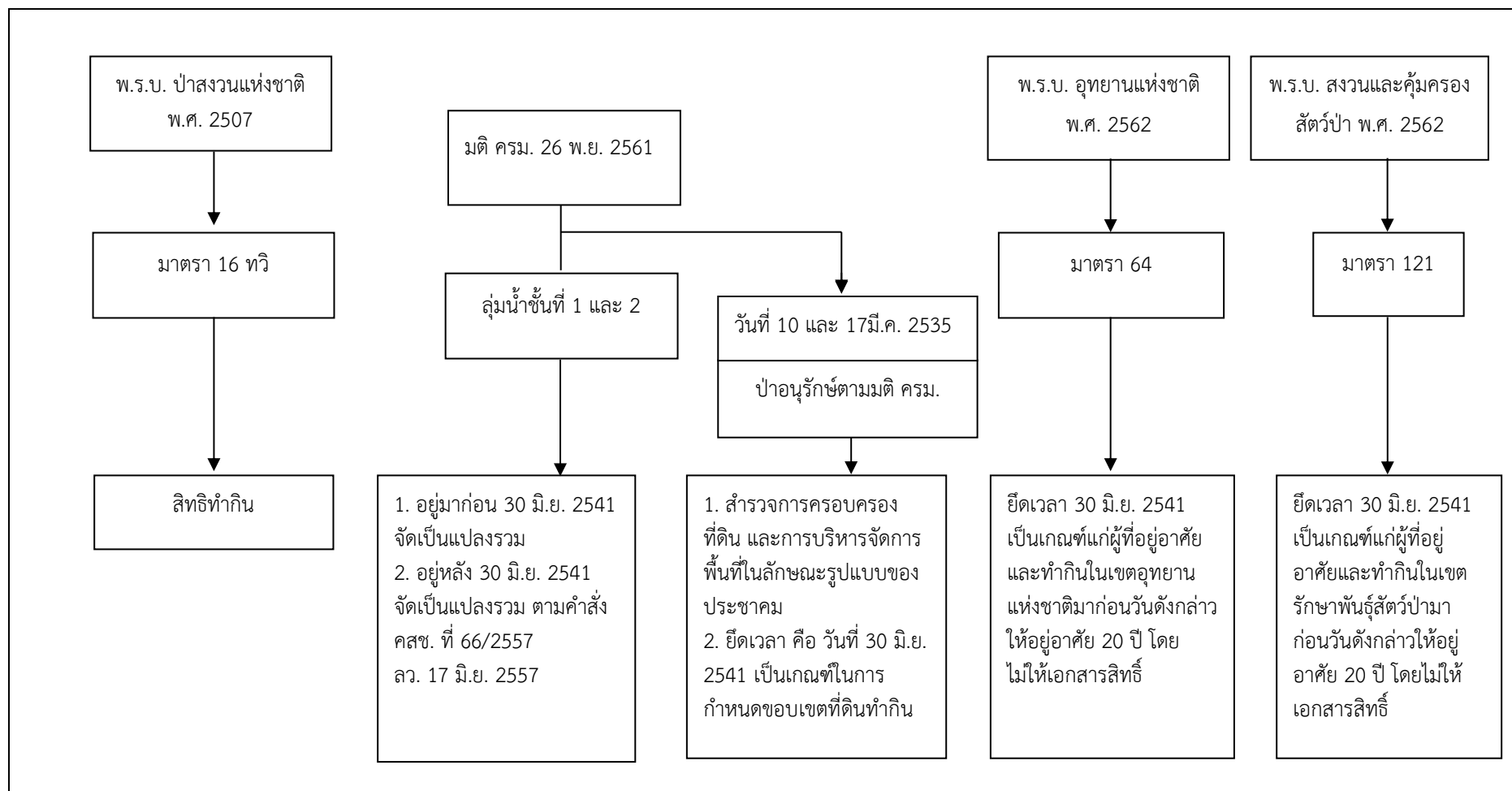
2. ในการดำเนินการตามกรอบมาตรการแก้ไขปัญหการอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าไม้ (ทุกประเภท) ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้แก่ประชาชนทั่วไป ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย และเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน ถูกต้อง ตรงกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจตนารมณ์ หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการจัดสรรที่ดินของแต่ละกลุ่มพื้นที่ รวมทั้งการปฏิบัติตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องและสิทธิของผู้ได้รับจัดสรรที่ดิน เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งและข้อพิพาทในภายหลัง

3. ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณา กำหนดมาตรการในการป้องกันและแก้ไขการบุกรุกพื้นที่ป่าให้ชัดเจนและดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังเพื่อไม่ให้มีการบุกรุกพื้นที่ป่าเพิ่มเติมอีก

พื้นที่เป้าหมาย	กรอบมาตรการแก้ไขปัญห
กลุ่มที่ 1 ชุมชนในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำ ชั้นที่ 3,4 และ 5 ก่อน มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541	อนุญาตให้ถูกต้องตามกฎหมาย โดยโครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบาย รัฐบาล (คทช.)
กลุ่มที่ 2 ชุมชนในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำ ชั้นที่ 3,4 และ 5 หลัง มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 และต้องปฏิบัติตาม คำสั่งคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ ที่ 66/2557 ลงวันที่ 17 มิถุนายน 2557	อนุญาตให้อยู่อาศัยและทำกินแบบแปลงรวม โดยออกแบบการใช้พื้นที่ร่วมกัน ระหว่างชุมชน และหน่วยงานรัฐ โดยชุมชนต้องดูแลรักษาและใช้ประโยชน์พื้นที่ ในลักษณะที่เกื้อกูลต่อการอนุรักษ์ ตามที่กำหนดร่วมกัน
กลุ่มที่ 3 ชุมชนในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำ ชั้นที่ 1 และ 2 - ก่อน มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 - หลัง มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541และต้องปฏิบัติตามคำสั่งคณะกรรมการความ สงบแห่งชาติ ที่ 66/2557 ลงวันที่ 17 มิถุนายน 2557	1.จัดระเบียบการใช้ที่ดินทำกิน และรับรองการอยู่อาศัยทำกินในลักษณะแปลง รวม 2.กำกับควบคุมจัดการการใช้ที่ดินและป่าไม้ภายใต้การอนุรักษ์และพัฒนาอย่าง ยั่งยืน ห้ามบุกรุกขยายพื้นที่ 3.ฟื้นฟูสภาพป่าในรูปแบบการมีส่วนร่วม ส่งเสริมราษฎรปลูกป่า 3 อย่าง 4.ใช้มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ ควบคุมผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมลดการชะล้าง พังทลาย วางแผนร่วมกับราษฎรและกรรมการหมู่บ้าน ประชาคม/ออกแบบ/คัดเลือกพันธุ์ ไม้ตามแนวพระราชดำริปลูกป่า 3 อย่าง เพื่อฟื้นฟูสภาพป่าโดยกรมป่าไม้จัดหา พันธุ์ไม้และให้ราษฎรเป็นผู้ดูแลต้นไม้ที่ปลูกและราษฎรใช้ประโยชน์ที่ดินใน ระหว่างแถวของต้นไม้ได้ โดยราษฎรจะได้รับประโยชน์ที่ดินในระหว่างแถวของ ต้นไม้ได้ โดยราษฎรจะได้รับประโยชน์จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตจากไม้ที่ปลูกและ พืชพื้นล่างด้วย
กลุ่มที่ 4 ชุมชนที่อยู่ในเขตป่าอนุรักษ์ - ก่อน มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 - หลัง มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541	แนวทางการแก้ไขปัญหาดินของราษฎรในเขตป่าอนุรักษ์ 1.หลักการจัดการพื้นที่ เพื่อให้คงเจตนารมณ์ของการกำหนดกฎหมายเกี่ยวกับ พื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ ชุมชนที่จะได้รับการพิจารณาต้องเป็นชุมชนที่อาศัยอยู่ เดิม ไม่มีการจัดที่ดินให้แก่บุคคลภายนอกพื้นที่ที่มีการกำหนดขอบเขตพื้นที่ทำกินที่ เป็นที่ยอมรับร่วมกัน และเป็นการให้สิทธิทำกินมิให้เอกสารสิทธิ 2. แนวทางการจัดการพื้นที่ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนหลัก คือ การสำรวจการ ครอบครองที่ดิน และการบริหารจัดการพื้นที่ เพื่อให้ได้ข้อตกลงแนวเขตบริหาร เพื่อการอนุรักษ์ ที่เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายในรูปแบบของการประชาคมของ



	ชุมชน โดยมีคณะกรรมการ/คณะทำงาน ที่แต่งตั้งโดยผู้ว่าราชการจังหวัด ดำเนินการ 2 ระดับ คือ 2.1 คณะทำงานสำรวจการครอบครองที่ดินระดับพื้นที่ เพื่อร่วมกับชุมชนในการ สำรวจและบริหารจัดการพื้นที่ร่วมกัน 2.2 คณะกรรมการพิจารณาผลการสำรวจการครอบครองที่ดินระดับนักบริหาร พื้นที่อนุรักษ์ หรือสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขาเพื่อตรวจสอบผลการดำเนินการ และแก้ไขปัญหาจากผลการดำเนินงานของคณะทำงานฯ ระดับพื้นที่ โดยนำผล การสำรวจตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 และการตรวจสอบ ผู้ครอบครองที่เป็นผู้ยากไร้ ผู้ที่มีรายได้น้อย และผู้ไร้ที่ดินทำกิน ซึ่งได้อาศัยอยู่ใน พื้นที่เดิมนั้นๆ คำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติที่ 66/2547 มาตรวจสอบ ร่วมกับราษฎร เพื่อจัดระเบียบการครอบครองที่ดิน และกำหนดให้เป็นเขตบริหาร เพื่อการอนุรักษ์ 3.การดำเนินการดังกล่าวเป็นการเตรียมความพร้อมของชุมชนในการพิจารณา อนุญาต เมื่อร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติพ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติ สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ..... ได้รับการพิจารณาเห็นชอบและมีผลใช้บังคับ แล้ว โดยสามารถนำแนวเขตบริหารเพื่อการอนุรักษ์ มาจัดทำเป็นโครงการ/ แผนงานเพื่อนำเสนอขออนุญาตใช้พื้นที่ได้ตามกฎหมายต่อไป
กลุ่มที่ 5 ชุมชนในพื้นที่ป่าชายเลน -พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และพื้นที่เกษตรกรรม - พื้นที่เมืองและสิ่งก่อสร้างถาวร	1. กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง 1.1ดำเนินการจัดทำเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าชายเลน พร้อมทั้งกับพื้นที่ดิน ส่วนที่อยู่ห่างจากทะเลไม่น้อยกว่า 100 เมตร และพื้นที่ที่อยู่ห่างจากริมคลองไม่ น้อยกว่า 20 เมตร เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลน 1.2ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับป่าชายเลน โดยให้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือกรมทรัพยากรทางทะเลและ ชายฝั่ง ดำเนินการกำหนดอัตราและเรียกเก็บค่าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลนใน กรณีต่างๆ 1.3 เสนอและรับฟังข้อคิดเห็นของคณะกรรมการบูรณาการด้านบริหารจัดการ ทรัพยากรป่าชายเลนและป่าชายหาด 2. คณะทำงานสำรวจการครอบครองที่ดินระดับพื้นที่ 2.1 จัดประชุมชี้แจงราษฎรในพื้นที่เป้าหมายให้ทราบและเข้าใจวัตถุประสงค์ และ แนวทางการดำเนินงานให้มีความถูกต้องตรงกันก่อนจะมีการดำเนินการขั้นตอน ต่อไป 2.2 สำรวจ ตรวจสอบและจัดทำแผนผัง การใช้ประโยชน์ที่ดินรายแปลง 2.3 จัดทำขอบเขต แผนผัง บริเวณที่ยังคงสภาพเป็นป่าชายเลน 3. คณะกรรมการบริหารจัดการพื้นที่ป่าชายเลนที่มีการครอบครองทำประโยชน์ 3.1 จัดทำแผนบริหารจัดการและโครงการเพื่อการอนุญาต 3.2 รับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการบูรณาการด้านบริหารจัดการ ทรัพยากรป่าชายเลนและป่าชายหาดและนำเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายและ แผนบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ 3.3 นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบและยกเว้นมติคณะรัฐมนตรี 3.4 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งดำเนินการอนุญาตตามแผนบริหารจัดการ พื้นที่และหลักเกณฑ์ที่ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการบูรณาการด้าน บริหารจัดการทรัพยากรป่าชายเลน และป่าชายหาด และคณะกรรมการนโยบาย และแผนบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ



รูปผนวกที่ 1-1 นโยบายของรัฐในการอนุญาตให้ราษฎรอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าไม้



ภาคผนวกที่ 2 ทางเลือกในการลดพื้นที่ปลูกยางพารา

สืบเนื่องจากยางพารามีราคาค่อนข้างต่ำจึงได้เสนอทางเลือกในการปลูกพืชอื่นมาปลูกทดแทนยางพารา โดยมีพืชที่จะทดแทน รวม 6 ชนิด คือ

1. ไม้โตเร็ว
2. ไม้ไผ่
3. โกโก้
4. กาแฟ
5. สมุนไพร
6. ผักอินทรีย์

โดยมีรายละเอียดของไม้โตเร็วและไม้ไผ่ ดังนี้

1. ไม้โตเร็ว

หลังจากมีการยกเลิกสัมปทานป่าไม้ ในปี พ.ศ. 2532 แล้ว ประเทศไทยได้มีการนำเข้าไม้พ่อนไม้แปรรูปจากต่างประเทศมีมูลค่าสูงมาก ในปี 2561 ได้มีการนำเข้าไม้มีมูลค่า 18,039.79 ล้านบาท

ความเป็นได้ที่จะนำไม้โตเร็วมาปลูกทดแทนยางพารามีหลักการและเหตุผลดังต่อไปนี้

เมื่อเดือนมิถุนายน 2560 คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ลงนามความร่วมมือกับบริษัท JCS แห่งประเทศญี่ปุ่น เพื่อวิจัยและหาแนวทางการจัดการวัตถุดิบเชื้อเพลิงพลังงานจากไม้โตเร็วสำหรับโรงไฟฟ้าชีวมวลในประเทศญี่ปุ่นในระยะยาวโดยมุ่งเน้น “การผลิตไม้โตเร็วเพื่อพลังงาน” และการจัดการสวนยางพาราแบบผสมผสาน ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามระบบมาตรฐานการจัดการอย่างยั่งยืนโดยยึดแนวทางของ Forest Stewardship Council (FSC)

ความต้องการที่กำหนดไว้ในการลงนามความร่วมมือครั้งนี้ คือ “เชื้อเพลิงก้อนพลังงานอัดเม็ด หรือ Wood Pellet” เพื่อใช้ในโรงไฟฟ้าชีวมวล จำนวน 20 โรง แต่ละโรงมีกำลังผลิตไฟฟ้าขนาด 50 MW ที่ต้องใช้ Wood Pellet จากประเทศไทยไม่น้อยกว่าปีละ 5 ล้านตัน

(www.facebook.com/Kasetsart University/posts/10155493455447451)

ทั้งนี้ ได้ปรากฏในสื่อสิ่งพิมพ์ว่าได้มีการจัดตั้งโรงงานแห่งแรกในประเทศไทย คือ ที่จังหวัดพังงา มีกำลังผลิตประมาณ 700 ตันต่อวัน คาดว่า โรงงานนี้จะผลิตได้ประมาณ 250,000 ตันต่อปี และส่งออกได้ในปี พ.ศ. 2562 นอกจากนี้ยังมีบริษัทอื่นๆ อีกหลายบริษัทที่กำลังดำเนินการก่อสร้างโรงงาน เช่น บริษัทกัลป์ เอนเออี ได้ก่อสร้างโรงงาน Wood Pellet จำนวน 3 โรง ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี กระบี่ และชลบุรี

(www.ntbdays.com/kaset/2651)

กรณีของการยางแห่งประเทศไทยนั้น ได้ร่วมมือกับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือโครงการจัดหาวัตถุดิบจากเศษไม้ยางพาราและส่งเสริมการปลูกไม้โตเร็วเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงโรงไฟฟ้าชีวมวลของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โดยสนับสนุนให้เกษตรกรปลูก



ไม้โตเร็ว 5 ชนิด ได้แก่ กระถินณรงค์ กระถินเทพา กระถินยักษ์ สนประติพัทธ์ และยูคาลิปตัส ควบคู่ไปกับการทำสวนยาง

ทั้งนี้ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตได้ให้ข้อมูลว่า ภาครัฐมีนโยบายปรับเปลี่ยนสัดส่วนการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนให้สูงขึ้นประกอบกับการพัฒนาเทคโนโลยีพลังงานทดแทนที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งตามแผนบูรณาการพลังงานระยะยาว พ.ศ. 2558-2579 (Thailand Integrated Energy Blueprint: TIEB) นั้น ได้กำหนดให้มีการพัฒนาโครงการโรงไฟฟ้าชีวมวล โดยใช้เชื้อเพลิงชีวมวลจากพื้นที่ที่มีศักยภาพ

ส่วนการยางแห่งประเทศไทยนั้น ได้ให้ข้อมูลว่า “โรงไฟฟ้าชีวมวล นอกจากจะเป็นพลังงานทดแทนแล้วยังเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรชาวสวนยาง และครอบครัว เพราะปัจจุบันตลาดมีความต้องการใช้ไม้ยางพารา และไม้ชนิดอื่นๆ สูงมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอุตสาหกรรมพลังงานการปลูกไม้โตเร็วนั้นไม่ยาก สามารถปลูกได้พร้อมๆ กับการปลูกยางพารา และสามารถตัดขายได้ในช่วงระหว่างรอการเปิดกรีด” (กทย. และ กพผ. 2560: 1-2)

ต่อมาเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2561 ได้มีการสัมมนาเรื่อง “อุตสาหกรรมไม้เศรษฐกิจ ขับเคลื่อนประเทศไทย 4.0 สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน” ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ไว้ ดังนี้

ยุทธศาสตร์และแผนงานการส่งเสริมไม้เศรษฐกิจแบบครบวงจร พ.ศ. 2561-2579 ประกอบด้วย 7 ยุทธศาสตร์ 21 แผนงาน และ 67 โครงการ สรุปได้ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการส่งเสริมไม้เศรษฐกิจ มุ่งเน้นการปรับปรุงกฎหมาย บังคับปลูกพื้นที่ ส.ป.ก. พัฒนาหลักเกณฑ์รับเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การจัดเตรียมพื้นที่รองรับการส่งเสริมไม้เศรษฐกิจ เน้นเตรียมพื้นที่ปลูก

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนามาตรการทางการคลัง การเงิน และระบบตลาด เพื่อสร้างแรงจูงใจ เน้นลดหย่อนภาษี กองทุนไม้เศรษฐกิจ สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ บทบาทภาคเอกชนส่งเสริมปลูก

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร และผู้ประกอบการไม้เศรษฐกิจ เน้นการรวมกลุ่มเกษตรกร ต้นแบบเกษตรกร ถ่ายทอดเทคโนโลยี ผลักดันไม้เศรษฐกิจสู่อาชีพ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การวิจัยและพัฒนา เทคโนโลยี และนวัตกรรมไม้เศรษฐกิจ เน้นการวิจัยพัฒนาพันธุ์ไม้ การจัดการสวนไม้ การใช้ประโยชน์ไม้ ภาวศระหว่างประเทศ สวนยางพารา ไม้เศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การเพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารงานเพื่อส่งเสริมไม้เศรษฐกิจ เน้นการพัฒนาบุคลากรด้านส่งเสริม อาชีพนักส่งเสริมไม้เศรษฐกิจ พัฒนาระบบการให้บริการ ประชาสัมพันธ์เชิงรุก

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาระบบการรับรองป่าไม้ เน้นการพัฒนาระบบการรับรองป่าไม้ เตรียมความพร้อมองค์กรรับรอง อบรมเกษตรกร ผู้ประกอบการ เพื่อรับการตรวจรับรอง

ทั้งนี้ได้มีการระบุว่ามีมูลค่าทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมไม้มีมูลค่ามากกว่า 3 แสนล้านบาท

(www.facebook.com/greennewsagency/posts/1822782574461738)



เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2561 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเรื่อง “การขับเคลื่อนโครงการชุมชนไม่มีค่า” โดยมีสาระสำคัญ คือ

1. เป้าหมายการขับเคลื่อนโครงการชุมชนไม่มีค่าร่วมกัน ดังนี้

1.1) เกิดชุมชนไม่มีค่า 20,000 ชุมชน ใน 10 ปี มีประชากร 2,600,000ครัวเรือน โดยปลูก ครัวเรือนละ 400 ต้น มีจำนวนต้นไม้ 1,040 ล้านต้น จะได้พื้นที่ป่าเพิ่มขึ้น 26 ล้านไร่ ซึ่งจะเกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ 1,040,000 ล้านบาท

1.2) มีร่างกฎหมาย กฎ หรือระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการชุมชนไม่มีค่าเพื่อนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์

2. วัตถุประสงค์

2.1) สร้างอาชีพที่ยั่งยืน มั่นคง ด้วยการทำชุมชนไม่มีค่าบนพื้นฐานของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีใหม่

2.2) เพิ่มพื้นที่ปลูกต้นไม้อย่างหลากหลายในพื้นที่ต่างๆ เช่น ในสวนยางพารา ในสวนปาล์ม ในสวนผลไม้ และบ้านเรือน ในหัวไร่ปลายนา และในพื้นที่ว่าง เป็นต้น

2.3) จัดทำร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ประชาชนปลูกไม้มีค่าในที่ดินกรรมสิทธิ์ หรือที่ดินที่มีสิทธิ์ในการใช้ประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมาย

3. การดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ

3.1) สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ ขับเคลื่อนโครงการชุมชนไม่มีค่าโดยนำองค์ความรู้ด้านการวิจัยและนวัตกรรมที่มีอยู่ พร้อมทั้งให้มีการทำวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับการปรับปรุงพันธุ์ไม้มีค่าให้มีลักษณะเฉพาะที่สามารถตรวจสอบได้ รวมทั้งสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมเรื่องต่างๆ

3.2) กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการจัดทำ ปรับปรุงแก้ไข และบริการวิชาการเรื่อง พระราชบัญญัติ กฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับเกี่ยวกับการปลูกและการตัดไม้ รวมทั้งสนับสนุนการคัดเลือก เพาะพันธุ์ไม้ และการขยายพันธุ์ไม้มีค่า รวมทั้งการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ

3.3) สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการเรื่อง ความหลากหลายทางพันธุกรรม การดำเนินการขับเคลื่อนโครงการชุมชนไม่มีค่า รวมทั้งจัดทำเกณฑ์มาตรฐานการประเมินมูลค่าไม้ โดยพัฒนาจากโครงการที่ดำเนินการอยู่เดิม

3.4) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ดำเนินการจัดทำรายละเอียดเกณฑ์มาตรฐานการประเมินมูลค่าไม้ และเรื่องการใช้ต้นไม้เป็นหลักประกัน รวมทั้งให้สินเชื่อในการจัดทำโรงเพาะชำแก่เกษตรกร

3.5) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดำเนินการวางแผนและวิจัยเรื่องต้นไม้ที่ควรปลูกในแต่ละพื้นที่ และร่วมจัดทำเกณฑ์มาตรฐานการประเมินมูลค่าไม้

3.6) กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ดำเนินการเรื่อง กฎกระทรวงรองรับ “ไม้ยืนต้นที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ” เป็นหลักประกันทางธุรกิจพร้อมผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้ประชาชนปลูกไม้ยืนต้นมูลค่าสูงในที่ดินกรรมสิทธิ์เพื่อการออมและสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ

3.7) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการส่งเสริม กระตุ้น และปลูกจิตสำนึกให้ ประชาชน/ชุมชนมีความรู้สึกรักหวงแหน และการมีส่วนร่วม



ในการดูแลทรัพยากรท้องถิ่น เพื่อเป็นการรักษาสมดุลของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนความหลากหลายทางชีวภาพ

3.8) สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง ดำเนินการเสนอแนะนโยบายด้านเศรษฐกิจให้เจริญเติบโตและพัฒนาเศรษฐกิจอย่างทั่วถึง และมีศักยภาพในการแข่งขัน

3.9) สมาคมธนาคารไทย ดำเนินการเรื่อง ความเหมาะสมของการนำ “ไม้ยืนต้นที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ” เป็นหลักประกันทางธุรกิจกับธนาคาร

3.10) สมาคมธุรกิจไม้ สนับสนุนเรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการรับซื้อไม้แปรรูป

3.11) องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการเรื่อง การตลาดและส่งออกไม้แปรรูป และร่วมจัดทำเกณฑ์มาตรฐานการประเมินมูลค่าไม้

3.12) กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนดและกำกับดูแลมาตรฐานกระบวนการปลูกไม้มีค่า และพัฒนาระบบตรวจสอบพันธุ์ไม้

3.13) กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ การปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่และการใช้ประโยชน์ที่ดิน การจัดการที่ดินเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและลดต้นทุนการปลูก ศึกษา วิเคราะห์และจัดทำสำมะโนที่ดิน เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนการใช้ที่ดิน

3.14) กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและเครือข่ายชุมชนให้มีความพร้อมในการเพาะปลูก ให้คำปรึกษาในการดูแลรักษาต้นไม้ พร้อมทั้งศึกษาวิจัย และจดบันทึกต้นไม้

3.15) สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ดำเนินการนำมาตรฐานการจัดการสวนป่าไม้เศรษฐกิจอย่างยั่งยืน (มอก.14061) และมาตรฐานห่วงโซ่การควบคุมผลิตภัณฑ์จากป่าไม้ (มอก.2861) ซึ่งเป็นมาตรฐานชาติประกาศโดยกระทรวงอุตสาหกรรม เข้าเทียบเคียงกับมาตรฐานสากล PEFC (Program for the Endorsement of Forest Certification) เพื่อขยายการเข้าถึงตลาดการค้าไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้สู่ต่างประเทศ ซึ่งในการรับรองดังกล่าวนี้ยังครอบคลุมไปถึงการรับรองการจัดการสวนป่าไม้เศรษฐกิจอย่างยั่งยืนแบบกลุ่ม อันจะช่วยเพิ่มศักยภาพ ให้แก่ เกษตรกรรายย่อยในโครงการชุมชนไม้มีค่าได้เข้าสู่การส่งออกไม้ได้อีกทางด้วย



เพื่อรองรับการดำเนินงานตามมติดังกล่าว ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ 8) พ.ศ.2562 ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอน 50ก ลงวันที่ 16 เมษายน 2562 โดยมีบทบัญญัติมาตรา 4 บัญญัติไว้ ดังนี้

มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 106/2557 เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ ลงวันที่ 21 กรกฎาคม พุทธศักราช 2557

และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 7 ไม้ชนิดใดที่ขึ้นในป่าจะให้ป็นไม้หวงห้ามประเภทใด ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา สำหรับไม้ทุกชนิดที่ขึ้นในที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดินไม่เป็นไม้หวงห้าม หรือไม้ที่ปลูกขึ้นในที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ทำประโยชน์ตามประเภทหนังสือแสดงสิทธิที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ให้ถือว่าไม่เป็นไม้หวงห้าม”

การลงทุนปลูกสร้างสวนป่า

ส่วนปลูกป่าภาคเอกชน สำนักส่งเสริมการปลูกป่า ได้ให้ข้อมูล การลงทุนและผลตอบแทนการปลูกสวนป่า

(กรมป่าไม้, http://forestinfo.forest.go.th/pfd/km2-1.aspx#km21_5)

การลงทุนในการปลูกสวนป่าทั้งของภาครัฐและเอกชนมีค่าใช้จ่ายที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิธีปฏิบัติ การบำรุงดูแลรักษา สภาพและขนาดของพื้นที่ ค่าจ้างแรงงานในแต่ละท้องถิ่น โดยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประมาณ 5,000-30,000 บาทต่อไร่ เป็นค่าใช้จ่ายในการสำรวจรังวัดพื้นที่ ค่าเตรียมพื้นที่ ค่าหลัก ค่าปักหลัก ค่ากล้าไม้ ค่าปลูกและปลูกซ่อม ค่ากำจัดวัชพืช ค่าปุ๋ย ค่าใส่ปุ๋ย ค่าป้องกันไฟ ค่าไถพรวน ค่าตัดฟัน ค่าลิดกิ่ง และค่าขนส่ง เป็นต้น ซึ่งค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วง 1-3 ปีแรก หลังจากนั้นค่าใช้จ่ายจะน้อยลง และการบำรุงดูแลรักษาก็จะน้อยลงด้วย ซึ่งสามารถปล่อยให้ต้นไม้เติบโตตามธรรมชาติได้ ในด้านผลตอบแทนที่รับจากการลงทุน ได้แก่ รายได้จากการทำไม้ออก และรายได้จากการจำหน่ายไม้ที่ตัดขาย ระยะการลงทุนและผลตอบแทนของการปลูกสัก ยูคาลิปตัส และกระถินเทพา ที่รอบตัดฟันต่างๆ ดังแสดงในตารางผนวกที่ 2-1



ตารางผนวกที่ 2-1 การลงทุนและผลตอบแทนการปลูกสัก ยูคาลิปตัส และกระถินเทพา

ชนิดไม้	รอบตัดฟัน (ปี)	ระยะปลูก (เมตรxเมตร)	ต้น/ไร่	การลงทุน (บาท/ไร่)	รายได้ (บาท/ไร่)	ผลตอบแทน สุทธิ (บาท/ไร่)
สัก	15	3x3	178	11,125	182,697	171,572
	30	2x4	200	29,100	1,293,502	1,264,402
ยูคาลิปตัส	5	2x2	400	8,027	16,296	8,269
		2x3	266	7,541.88	16,236	8,694.52
		3x3	178	7,375.84	16,932	9,556.16
กระถินเทพา	5	2x3	266	7,389	12,060	4,671
		1x4	400	7,937	12,330	4,393
	8	2x2	400	10,192	17,208	7,016
		2x3	266	10,337	19,431	9,094
		2x4	200	12,949	29,673	16,725

2. การปลูกไม้

การลงทุนและผลตอบแทนการปลูกไม้เลื้อยเพื่อผลิตหน่อและลำ มีรอบตัดฟัน 12 ปี ระยะปลูก 4x5 เมตร (80 กอต่อไร่) ได้มีการศึกษาค่าใช้จ่ายในการลงทุนปลูกไม้เลื้อยพบมีการบำรุงดูแลให้น้ำ ใส่ปุ๋ย การตัดแต่งกิ่งและลำ ซึ่งค่าใช้จ่ายของผู้ปลูกไม่มีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับการผลิตหน่อหรือลำ ขนาดของพื้นที่ การจัดการและแรงงาน การปลูกในพื้นที่ขนาดเล็ก 1-3 ไร่ ถ้าผู้ปลูกสามารถดำเนินการได้ ภายในกรอบครัวเรือนสามารถทำให้ต้นทุนลดน้อยลง สำหรับพื้นที่ขนาดกลางค่าใช้จ่ายจะสูงขึ้น เนื่องจากต้องจ้างแรงงานในการดำเนินงาน สำหรับกล้าไม้ผู้ปลูกควรเริ่มปลูกจำนวนน้อยก่อนแล้วค่อยขยายพันธุ์ จากพื้นที่ของตนเอง จะช่วยให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในการลงทุน

การประเมินรายได้จากการปลูกไม้เลื้อยเพื่อผลิตหน่อและลำ โดยทั่วไปไม้เลื้อยผลผลิตหน่อและลำ โดยทั่วไปไม้เลื้อยผลผลิตหน่อไม้ ตั้งแต่ 50-300 กิโลกรัมต่อไร่ต่อเดือน ขึ้นอยู่กับชนิด พื้นที่ การให้น้ำ ซึ่งหน่อไม้จะมีราคาตั้งแต่ 5-20 บาทต่อกิโลกรัม โดยในช่วงฤดูฝนราคาหน่อไม้จะตกต่ำ อย่างไรก็ตาม การปลูกไม้เพื่อการผลิตหน่อต้องมีการจัดการแต่งกอตัดลำแก่ออก ปริมาณการตัดลำขึ้นกับขนาดกอและอายุ ตั้งแต่ 3-10 ลำต่อกอ ราคาลำตั้งแต่ 1-25 บาท ขึ้นอยู่กับขนาดของลำ การประเมินรายได้จากการปลูกไม้เลื้อยเพื่อผลิตลำและหน่อในตารางผนวกที่ 2-2

จากการปลูกไม้เลื้อยจะเริ่มให้ผลผลิตหน่อตั้งแต่ปีที่ 2 และผลผลิตลำตั้งแต่ปีที่ 3 จนกระทั่งถึงปีที่ 12 รวมรายได้จากการขายลำและหน่อทั้งสิ้น 239,200 บาทต่อไร่ ซึ่งมีค่าใช้จ่ายในการปลูกและดูแลรักษา ได้แก่ ค่าเตรียมพื้นที่ ค่ากิ่งพันธุ์ (กล้าไม้) ค่าจ้างปลูก ค่าใส่ปุ๋ย กำจัดวัชพืช ป้องกันไฟ ระบบน้ำ และการให้น้ำ ค่าเก็บเกี่ยวผลผลิต และค่าใช้จ่ายอื่นๆ รวมทั้งสิ้น 115,160 บาทต่อไร่ เมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้วจะคงเหลือกำไร 124,040 บาทต่อไร่ต่อ 1 รอบตัดฟัน รายละเอียดปรากฏในตารางผนวกที่ 2-3



ตารางผนวกที่ 2-2 การลงทุนและผลตอบแทนของการปลูกไม้เลื้อย

ชนิดไม้	รอบตัดฟัน (ปี)	ระยะปลูก (เมตรxเมตร)	ต้น/ไร่	การลงทุน (บาท/ไร่)	รายได้ (บาท/ไร่)	ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/ไร่)
ไม้เลื้อย	12	4X5	80	115,160	239,200	124,040

ตารางผนวกที่ 2-3 การประเมินรายได้จากการปลูกไม้เลื้อยเพื่อผลผลิตลำและหน่อ

ปีที่	ผลผลิตและรายได้ลำ				ผลผลิตและรายได้หน่อ	
	ผลผลิตลำ		ราคาลำ (บาทต่อปี)	รายได้ลำ (บาทต่อปี)	ผลผลิตหน่อ (กก./ปี)	รายได้ (บาทต่อไร่)
	ลำ/กอ/ปี	ลำ/ไร่/ปี				
1	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	480	5,280
3	2	160	6	960	720	7,920
4	3	240	7	1,680	960	10,560
5	4	320	8	2,560	1,200	13,200
6	5	400	9	3,600	1,440	15,840
7	6	480	10	4,800	1,680	18,480
8	6	480	11	5,280	1,920	21,120
9	7	560	12	6,720	2,160	23,760
10	7	560	12	6,720	2,400	26,400
11	6	480	12	5,760	2,400	26,400
12	6	480	12	5,760	2,400	26,400

“กรณีพืชทางเลือกอื่นๆ ให้มีการทบทวนเช่นเดียวกัน โดยให้ยึด “การตลาด” หรือการจำหน่ายเป็นสำคัญ”



ภาคผนวกที่ 3

รายชื่อผู้เข้าร่วมจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

ตำบลหนองตา อำเภอบูรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

วันที่ 24 สิงหาคม 2564

ณ เทศบาลตำบลหนองตา อำเภอบูรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่				ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ
		บ้านเลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ		
1	นายจำรัส เลิศนุกองชัย	77	8	หนองตา	บุรีรัมย์	นายก อบต.หนองตา	จำรัส
2	นายนิพนธ์ สิมรัมย์			หนองตา	บุรีรัมย์	รองนายก อบต.หนองตา	นิพนธ์
3	นายสุวิทย์ งามนวล	51	21	หนองตา	บุรีรัมย์	นายก อบต.หนองตา	สุวิทย์
4	นายสุวิทย์ งามนวล	45/1	4	หนองตา	บุรีรัมย์	นายก อบต.หนองตา	สุวิทย์
5	นาย สุวิทย์ งามนวล	45/1	20	"	"	นายก อบต.หนองตา	สุวิทย์
6	นาย สุวิทย์ งามนวล	41	7	"	"	นายก อบต.หนองตา	สุวิทย์
7	นางทองม้วน สิมรัมย์	61	17	"	"	นายก อบต.หนองตา	ทองม้วน
8	นางทองม้วน สิมรัมย์	37	21	"	"	นายก อบต.หนองตา	ทองม้วน
9	นาย จำรัส เลิศนุกองชัย	31	20	"	"	นายก อบต.หนองตา	จำรัส
10	นายสุวิทย์ งามนวล	109	10	"	"	นายก อบต.หนองตา	สุวิทย์
11	นายสุวิทย์ งามนวล	27	19	"	"	นายก อบต.หนองตา	สุวิทย์
12	นายสุวิทย์ งามนวล	60	13	"	"	นายก อบต.หนองตา	สุวิทย์
13	นายสุวิทย์ งามนวล	28	8	"	"	นายก อบต.หนองตา	สุวิทย์
14	นายสุวิทย์ งามนวล	22	16	"	"	นายก อบต.หนองตา	สุวิทย์
15	นายสุวิทย์ งามนวล	120	10	"	"	นายก อบต.หนองตา	สุวิทย์
16	นายสุวิทย์ งามนวล	28	8	"	"	นายก อบต.หนองตา	สุวิทย์



แผนการใช้ที่ดินตำบลหนองตาต อำเภอบูรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล
ตำบลหนองตาต อำเภอบูรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
วันที่ 24 สิงหาคม 2564
ณ เทศบาลตำบลหนองตาต อำเภอบูรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่				ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ
		บ้านเลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ		
17	นาง น. น. น. น.	13	14	หนองตาต	บุรีรัมย์	ผู้ช่วยนายก	T
18	นางพรวิมลธรรม จันทร์แดง	98	8	หนองตาต	บุรีรัมย์	ผู้ช่วยนายก	พ.พ.พ.
19	นางปณิดา นิลโคตร	215	17	หนองตาต	บุรีรัมย์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	215
20	นางอัมพร นิลโคตร	45	18	หนองตาต	บุรีรัมย์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	อ.พ.พ.
21	นางอัมพร นิลโคตร	198	20	หนองตาต	บุรีรัมย์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	อ.พ.พ.
22	นางอัมพร นิลโคตร	5	5	หนองตาต	บุรีรัมย์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	อ.พ.พ.
23	นางอัมพร นิลโคตร	21	11	หนองตาต	บุรีรัมย์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	อ.พ.พ.
24	นางอัมพร นิลโคตร	15	6	หนองตาต	บุรีรัมย์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	อ.พ.พ.
25	นางอัมพร นิลโคตร	30	22	หนองตาต	บุรีรัมย์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	อ.พ.พ.
26	นางอัมพร นิลโคตร	-	-	หนองตาต	บุรีรัมย์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	อ.พ.พ.
27	นางอัมพร นิลโคตร	319	4	หนองตาต	บุรีรัมย์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	อ.พ.พ.
28	นางอัมพร นิลโคตร	163	20	หนองตาต	บุรีรัมย์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	อ.พ.พ.
29	นางอัมพร นิลโคตร	64	21	หนองตาต	บุรีรัมย์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	อ.พ.พ.
30	นางอัมพร นิลโคตร	6	15	หนองตาต	บุรีรัมย์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	อ.พ.พ.
31	นางอัมพร นิลโคตร	144	14	หนองตาต	บุรีรัมย์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	อ.พ.พ.
32	นางอัมพร นิลโคตร	93	8	หนองตาต	บุรีรัมย์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	อ.พ.พ.



แผนการใช้ที่ดินตำบลหนองตา อำเภอบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

ตำบลหนองตา อำเภอบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

วันที่ 24 สิงหาคม 2564

ณ เทศบาลตำบลหนองตา อำเภอบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่				ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ
		บ้านเลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ		
33	นาง. พงษ์วิมล นอหนอง	20	6	หนองตา	บุรีรัมย์		
34	นาง. พงษ์วิมล นอหนอง	25/13		หนองตา	บุรีรัมย์		
35	นาง. พงษ์วิมล นอหนอง	138	14	หนองตา	บุรีรัมย์		
36	นาง. พงษ์วิมล นอหนอง	13	14	หนองตา	บุรีรัมย์		
37	นาง. พงษ์วิมล นอหนอง	13	14	หนองตา	บุรีรัมย์		
38	นาง. พงษ์วิมล นอหนอง	10	20	หนองตา	บุรีรัมย์		
39	นาง. พงษ์วิมล นอหนอง	34	12	หนองตา	บุรีรัมย์		
40	นาง. พงษ์วิมล นอหนอง	204/211	9	หนองตา	บุรีรัมย์		
41	นาง. พงษ์วิมล นอหนอง	44	15	หนองตา	บุรีรัมย์		
42	นาง. พงษ์วิมล นอหนอง	97	9	หนองตา	บุรีรัมย์		
43	นาง. พงษ์วิมล นอหนอง	100	1	หนองตา	บุรีรัมย์		
44	นาง. พงษ์วิมล นอหนอง	275	17	หนองตา	บุรีรัมย์		
45	นาง. พงษ์วิมล นอหนอง	93	8	หนองตา	บุรีรัมย์		
46	นาง. พงษ์วิมล นอหนอง	201	4	หนองตา	บุรีรัมย์		
47	นาง. พงษ์วิมล นอหนอง	81	8	หนองตา	บุรีรัมย์		
48	นาง. พงษ์วิมล นอหนอง	16	12	หนองตา	บุรีรัมย์		



แผนการใช้ที่ดินตำบลหนองตาด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล
ตำบลหนองตาด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

วันที่ 24 สิงหาคม 2564

ณ เทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่				ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ
		บ้านเลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ		
49	นายพลสวัสดิ์ ดะเรรัมย์	118	3	หนองตาด	เมือง		นายพลสวัสดิ์
50	นายประจักษ์ ชาญชัย	79	5	หนองตาด	เมือง		นายประจักษ์
51	นายประจักษ์ ชาญชัย	8	12	หนองตาด	เมือง		นายประจักษ์
52	นายประจักษ์ ชาญชัย	9	22	หนองตาด	เมือง		นายประจักษ์
53	นายประจักษ์ ชาญชัย	22	7	หนองตาด	เมือง		นายประจักษ์
54	นายประจักษ์ ชาญชัย	10	17	หนองตาด	เมือง		นายประจักษ์
55	นายประจักษ์ ชาญชัย	11	2	หนองตาด	เมือง		นายประจักษ์
56	นายประจักษ์ ชาญชัย	20	20	หนองตาด	เมือง		นายประจักษ์
57	นายประจักษ์ ชาญชัย	33	9	หนองตาด	เมือง		นายประจักษ์
58	นายประจักษ์ ชาญชัย	30	7	หนองตาด	เมือง		นายประจักษ์
59	นายประจักษ์ ชาญชัย	37	1	หนองตาด	เมือง		นายประจักษ์
60	นายประจักษ์ ชาญชัย	41	11	หนองตาด	เมือง		นายประจักษ์



แผนการใช้ที่ดินตำบลหนองตาต อำเภอบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล
ตำบลหนองตาต อำเภอบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
วันที่ 24 สิงหาคม 2564
ณ เทศบาลตำบลหนองตาต อำเภอบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่				ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ
		บ้านเลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ		
	นายวิเศษ (สงฆ์)	66	12	หนองตาต	บุรีรัมย์	ผู้เขียน	วิเศษ
	นายสมศักดิ์ การรัมย์	97	7	หนองตาต	บุรีรัมย์	ผู้เขียน	สมศักดิ์
	นางสาว นงนุช	41	16	หนองตาต	บุรีรัมย์	ผู้เขียน	นงนุช
	นาย น.อ. น.อ. น.อ.	99	17	หนองตาต	บุรีรัมย์	ผู้เขียน	น.อ.
	นาย น.อ. น.อ. น.อ.	86	4	หนองตาต	บุรีรัมย์	ผู้เขียน	น.อ.
	นาย น.อ. น.อ. น.อ.	131	10	หนองตาต	บุรีรัมย์	ผู้เขียน	น.อ.
	นาย น.อ. น.อ. น.อ.	1	16	หนองตาต	บุรีรัมย์	ผู้เขียน	น.อ.
	นาย น.อ. น.อ. น.อ.	145	5	หนองตาต	บุรีรัมย์	ผู้เขียน	น.อ.
	นาย น.อ. น.อ. น.อ.	58	2	หนองตาต	บุรีรัมย์	ผู้เขียน	น.อ.
	นาย น.อ. น.อ. น.อ.	90	9	หนองตาต	บุรีรัมย์	ผู้เขียน	น.อ.
	นาย น.อ. น.อ. น.อ.	41	18	หนองตาต	บุรีรัมย์	ผู้เขียน	น.อ.
	นาย น.อ. น.อ. น.อ.	1	28	หนองตาต	บุรีรัมย์	ผู้เขียน	น.อ.
	นาย น.อ. น.อ. น.อ.	155	13	หนองตาต	บุรีรัมย์	ผู้เขียน	น.อ.
	นาย น.อ. น.อ. น.อ.	100	10	หนองตาต	บุรีรัมย์	ผู้เขียน	น.อ.
	นาย น.อ. น.อ. น.อ.	88	11	หนองตาต	บุรีรัมย์	ผู้เขียน	น.อ.
	นาย น.อ. น.อ. น.อ.	15	6	หนองตาต	บุรีรัมย์	ผู้เขียน	น.อ.



แผนการใช้ที่ดินตำบลหนองตา อำเภอบูรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล
ตำบลหนองตา อำเภอบูรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
วันที่ 24 สิงหาคม 2564
ณ เทศบาลตำบลหนองตา อำเภอบูรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่				ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ
		บ้านเลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ		
	นางสาววิมล / หนองบัว	2	22			นาง. น.	
	นาย ชิน / สุ่มาน	31	20			น.	
	นายสุรินทร์ / หนอง	152	5	หนองตา	เมือง	นาง. น.	
	นางสาววิมล / สุ่มาน	57	13			นาง. น. น.	
	นาย ชิน / สุ่มาน	28	81	หนองตา	เมือง	นาง. น. น.	
	นาย ชิน / สุ่มาน	32	19				
	นางสาววิมล / สุ่มาน	19	2				
	นาย ชิน / สุ่มาน	120	9	หนองตา	เมือง	นาง. น. น.	
	นาย ชิน / สุ่มาน	56	1	หนองตา	เมือง	นาง. น.	
	นาย ชิน / สุ่มาน	21	4				
	นาย ชิน / สุ่มาน	36	8			นาง. น.	
	นาย ชิน / สุ่มาน	37	3	หนองตา	เมือง	นาง. น.	